

Uchwała nr XL/276/2014
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 21 października 2014 r.

**w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego Gminy Dąbrowa Biskupia.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.¹⁾), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.²⁾) uchwała się, co następuje:

§1. Uchwała się studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa Biskupia wraz z załącznikami:

- 1) tekst studium w trzech częściach stanowiący załączniki nr 1, 2, 3,
- 2) rysunek studium w skali 1:25 000 stanowiący załącznik nr 4,
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag stanowiący załącznik nr 5.

§ 2. Traci moc uchwała nr X/98/99 Rady Gminy w Dąbrowie Biskupiej z dnia 30 czerwca 1999r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa Biskupia.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrowa Biskupia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
hosi
Miroslawa Kozłowska

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013r. poz. 645 i 1318, z 2014r. poz. 379 i 1072.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012r. poz. 951, 1445, z 2013r. 21, 405 i 1238, z 2014r. poz. 379, 708 i 1446.

Uzasadnienie
do uchwały nr XL/276/2014
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 21 października 2014r.

Rada Gminy Dąbrowa Biskupia podjęła uchwałę nr XV/104/2012 z dnia 24 lutego 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa Biskupia.

W trakcie opracowania projektu zmiany studium spełnione zostały wymogi stawiane przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Celem studium jest określenie polityki przestrzennej Gminy Dąbrowa Biskupia, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego niemniej jest aktem obligatoryjnym i stanowi merytoryczną podstawę dla sporządzenia i uchwalenia planów miejscowych.

Uwzględniając wymogi ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia:

- określono wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów,
- wyznaczono obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- określono kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Dąbrowa Biskupia oraz przeznaczenie terenów w nawiązaniu do potrzeb społecznych i zaobserwowanych tendencji w aktywności inwestycyjnej.

Zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wykonano wymagane czynności proceduralne związane z przystąpieniem do prac nad studium.

Procedura sporządzenia zmiany studium została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w przepisach odrębnych.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie niniejszej uchwały uważa się za uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mirosława Kosińska

Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XL/276/2014
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 21 października 2014 r.

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część pierwsza

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

St u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część druga

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści

Przedmiot, podstawa prawna oraz cel i zadania sporządzania studium.....	4
Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.....	4
Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.....	7
Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	13
Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	23
Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.....	43
Uwarunkowania wynikające z zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia	49
Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.....	50
Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	52
Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	52
Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	53
Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	53
Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	55
Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	55
Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	63
Ilustracje zagadnień problemowych.....	64

Przedmiot, podstawa prawna oraz cel i zadania sporządzania studium

Przedmiotem opracowania jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia, zwane dalej „Studium”. Studium obejmuje obszar gminy wiejskiej Dąbrowa Biskupia w jej granicach administracyjnych. Podstawę prawną sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.).

Rada Gminy Dąbrowa Biskupia w dniu 24 lutego 2012 r. podjęła uchwałę Nr XV/104/2012 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia. Dotychczas posiadane Studium zostało uchwalone uchwałą Nr X/98/99 Rady Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 30 czerwca 1999 r.

Podstawowym celem sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest – zgodnie z ww. ustawą - określenie „polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego”. Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym który kształtuje politykę gospodarowania przestrzenią na obszarze gminy i jest komplementarne wobec innych branżowych i ogólnych strategii, planów i programów rozwoju. Zadaniem Studium są: rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej dotychczasowym rozwojem, sformułowanie optymalnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy, stworzenie podstawy prawnej do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, promocja rozwoju gminy.

Część I – Uwarunkowania rozwoju gminy – została wykonana w latach 2013-14 na podstawie najbardziej aktualnych dostępnych danych i informacji (dane z zasobu GUS - z lat 2010-12, dane pochodzące z Urzędu Gminy lub BIP Gminy Dąbrowa Biskupia – aktualne na dzień pozyskania).

Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Położenie i ogólne informacje o gminie

Gmina Dąbrowa Biskupia położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Sąsiaduje z gminami: Gniewkowo, Inowrocław, Kruszwica (w powiecie inowrocławskim), Dobrze (w powiecie radziejowskim), Zakrzewo, Koneck, Aleksandrów Kujawski (w powiecie aleksandrowskim).

Odległość (komunikacyjna) do Inowrocławia - ośrodka powiatowego i miasta stanowiącego ośrodek realizacji zdecydowanej większości potrzeb mieszkańców (w tym praktycznie wszystkich potrzeb ponadpodstawowych) - wynosi z większości miejscowości około lub ponad 20 kilometrów (z siedziby gminy - ok. 22 km).

Pod względem fizyczno-geograficznym, gmina leży na równinie zaliczanej według podziału fizycznogeograficznego Polski Kondrackiego do mezoregionu Równiny Inowrocławskiej (315.55), leżącego w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, w podprowincji Pojezierze Południowopomorskie.

Gmina Dąbrowa Biskupia w skali całego województwa kujawsko-pomorskiego jest gminą małą. Liczy ok. 5,2 tys. mieszkańców, zajmuje powierzchnię 14728 ha, gęstość zaludnienia wynosi ok. 35 os/1 km², a w stosunku do powierzchni bez lasów i łąk i pastwisk (wskaźnik ten jest uważany za najbardziej miarodajny w zakresie pomiarów rozmieszczenia ludności) - ok. 44 os/1 km². Poza wielkością, która lokuje gminę wśród typowych gmin wiejskich, średniej wielkości, pozostałe wartości należą do niskich. Pod względem liczby mieszkańców, gmina Dąbrowa Biskupia lokuje się na 100. pozycji wśród 144 gmin ogółem; na 74. pod względem liczby ludności wiejskiej (wśród 127 obszarów wiejskich - są to gminy wiejskie i wiejskie części gmin miejsko wiejskich).

Pod względem zajmowanej powierzchni, gmina lokuje się na 45. pozycji wśród 144 gmin. Gęstość zaludnienia w gminie jest niższa od średnich dla obszarów wiejskich, które wynoszą odpowiednio 48 i 64 os/1 km².

Liczba ludności gminy w ostatnich wykazuje lekką tendencję spadkową - ale coroczne zmiany są bardzo niewielkie i nie mają wpływu na zauważalne zmiany zaludnienia.

Wśród 9 gmin powiatu inowrocławskiego, gmina Dąbrowa Biskupia zajmuje 4. pozycję pod względem powierzchni (12,0% powierzchni ogólnej powiatu) i 8. pozycję pod względem liczby ludności (3,1% ludności powiatu; większość gmin powiatu jest 2-4-krotnie większa).

Sieć osadnicza gminy liczy 20 sołectw. Osadnictwo jest silnie rozproszone - miejscowości jest dużo, są niewielkie, ale korzystny jest fakt, że większość ma skupiony charakter i udział zabudowy rozproszonej, rozlokowanej poza obszarami zwartej zabudowy wiejskiej, jest stosunkowo niewielki.

Gmina pełni funkcje wybitnie rolnicze. Warunki rozwoju rolnictwa są zróżnicowane, ale w części - co najmniej umiarkowanie korzystne. Przedsiębiorczość pozarolnicza jest słabo rozwinięta, gmina nie posiada zagospodarowania turystycznego (choć wykazuje predyspozycje dla pewnych form turystyki). Gmina wykazuje znaczenie w pełnieniu funkcji związanej z ochroną przyrody - jej zachodnia część prezentuje (w skali południowej części województwa - bardzo silnie przekształconej) stosunkowo duże walory i wartość przyrodniczą - Lasy Balczewskie zostały objęte ochroną w randze obszaru chronionego krajobrazu (z dwoma rezerwatami przyrody).

Użytkowanie gruntów

Gmina ma rolniczy charakter. Użytki rolne stanowią aż 72% ogólnej jej powierzchni, przy czym grunty orne stanowią aż 64% powierzchni gminy, a łąki i pastwiska – razem prawie 8%. Lasy i grunty leśne stanowią nieco ponad 20% powierzchni gminy. Jest to wartość mniejsza, niż przeciętnie w województwie, ale aż dwukrotnie większa od średniej powiatowej (aż w 5 gminach powiatu wskaźnik jest niższy od 5% - na ich tle gmina jest bardzo silnie zalesiona). Powierzchnia użytków rolnych sytuuje gminę (na tle całego województwa), wśród obszarów o zauważalnym znaczeniu w produkcji rolniczej.

Pod względem głównych kierunków wykorzystania przestrzeni – w najbardziej ogólnej strukturze – gmina jest więc w większym stopniu podobna do przeciętnych wartości wojewódzkich, niż przeciętnych wartości powiatu, w którym leży.

Tabela. Struktury użytkowania gruntów

Gmina		Użytki rolne	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
Dąbrowa Biskupia	(ha)	10623	9433	36	583	571	2991	1130
	(%)	72,0	64,0	0,2	4,0	3,9	20,3	7,7
powiat inowrocławski	(%)	76,3	67,0	1,0	5,4	2,9	10,0	13,7
województwo kujawsko-pomorskie	(%)	64,5	56,1	0,7	5,2	2,5	22,9	12,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Osadnictwo

Sieć osadnicza gminy składa się z aż 28 miejscowości wiejskich i cechuje się bardzo dużym rozproszeniem. Aż 19 miejscowości liczy poniżej 200 mieszkańców, w tym 7 – poniżej 100. Siedziba gminy jest miejscowością relatywnie małą – liczy tylko około 650 mieszkańców. Niezwykle rzadki jest też fakt, by siedziba gminy skupiała tak małą część mieszkańców gminy (tylko 12,4%), jak też fakt, że kolejne największe miejscowości są bezwzględnie tak niewielkie (Parchanie – ok. 370, Radojewice – ok. 320, Przybysław – ok. 300 osób) oraz, że stanowią tak małą część mieszkańców całej gminy (odpowiednio – tylko 7,2, 6,2 i 5,8%). Szczególnie niekorzystny jest fakt tak dużej liczby wsi małych i bardzo małych – aż połowa liczy do 150 mieszkańców. Są to wsie zbyt małe, by mogły rozwijać się w nich z powodzeniem jakiegokolwiek usługi i zbyt małe dla odnowy pokoleniowej – należy spodziewać się ich postępującego powolnego wyludnienia.

Tabela. Liczba ludności miejscowości

Miejscowość	Liczba ludności	Udział w ludności gminy (%)
Dąbrowa Biskupia	646	12,4
Parchanie	372	7,2
Radojewice	321	6,2
Przybysław	302	5,8
Modliborzyce	273	5,3
Wonorze	265	5,1
Ośniszczewo	242	4,7
Sobiesiernie	221	4,3
Chróstowo	217	4,2
Stanomin	196	3,8
Walentynowo	185	3,6
Bąkowo	184	3,5
Pieranie	182	3,5
Parchanki	182	3,5
Brudnia	177	3,4
Chlewiska	163	3,1
Mleczkowo	150	2,9
Konary	144	2,8
Wola Stanomińska	132	2,5
Nowy Dwór	113	2,2
Zagajewice	112	2,2
Rejna	99	1,9
Ośniszczewko	93	1,8
Zagajewiczki	83	1,6
Dziewa	49	0,9
Pieczyska	46	0,9
Głoskowo	25	0,5
Niemojewo	22	0,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Duża jest także liczba sołectw – aż 20. Wsiami sołectkimi nie są: Walentynowo (s. Chróstowo), Reina (s. Modliborzyce), Sobiesiernie, Pieczyska, Głoskowo, Bąkowo (wszystkie s. Pieranie), Dziewa (s. Konary) i Niemojewo (s. Radojewice).

Charakter zabudowy poszczególnych miejscowości jest zróżnicowany. Wsie położone w północnej części charakteryzują się bardziej skupioną zabudową – w postaci skupień lub zabudowy ulicowej, podczas gdy w południowej części częstsze są przypadki zabudowy rozproszonej i licznych siedlisk lokowanych w dużym oddaleniu od siebie. Skupioną zabudową cechują się zwłaszcza miejscowości, w których funkcjonowały duże uspołecznione gospodarstwa rolne. Bardzo dużą powierzchnię zajmuje miejscowość gminna – wprawdzie charakteryzuje się dość skupioną zabudową – ale rozciągającą się wzdłuż głównej drogi (DW 252).

Sieć osadniczą gminy należy więc uznać za uwarunkowanie niesprzyjające rozwojowi. Co ważne – jest to uwarunkowanie trwałe i praktycznie niezmiennie z pozycji polityki gminy. Na niekorzystną ocenę składa się kilka czynników:

- duża liczba wsi, a więc konieczność rozwoju rozległych sieci infrastrukturalnych, zwłaszcza jeśli uwzględni się dużą powierzchnię i kształt gmin,
- mała liczba wsi dużych, które w naturalny sposób sprzyjają rozwojowi gospodarczemu (opisane w dalszej części opracowania niekorzystne wskaźniki przedsiębiorczości, zwłaszcza sektora handlu i napraw, są w dużym stopniu wynikiem rozdrobnienia osadnictwa – małe skupienie mieszkańców nie gwarantują odpowiedniego popytu na oferowane dobra i usługi, stąd placówki handlu i usług nie mogą się utrzymać na rynku),

- duża liczba wsi małych, słabo wyposażonych w usługi (konieczność wyjazdów poza własną miejscowość w celu zaspokojenia nawet podstawowych potrzeb), ponadto wskazuje się w nich zagrożenie dla rozwoju demograficznego, gdyż są zbyt małe by gwarantować zastępowalność pokoleń (postępujący ubytek ludności),
- duża liczba małych miejscowości skutkuje też znacznie gorzej funkcjonującym transportem publicznym – brak jest możliwości zapewnienia prawidłowej i dogodnej obsługi przy tak dużym rozproszeniu.

Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Gospodarka przestrzenna – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy niezbyt duże powierzchnie objęte są miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Najwięcej terenów objęto mpzp jeszcze w roku 1999 i 2000, gdy sporządzono zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia – zmiany te dotyczyły niewielkich terenów w wielu miejscowościach i dotyczyły głównie przeznaczenia na cele mieszkaniowe i usługowe, ale także związane z produkcją rolną, eksploatacją kopalni i obsługą komunikacyjną.

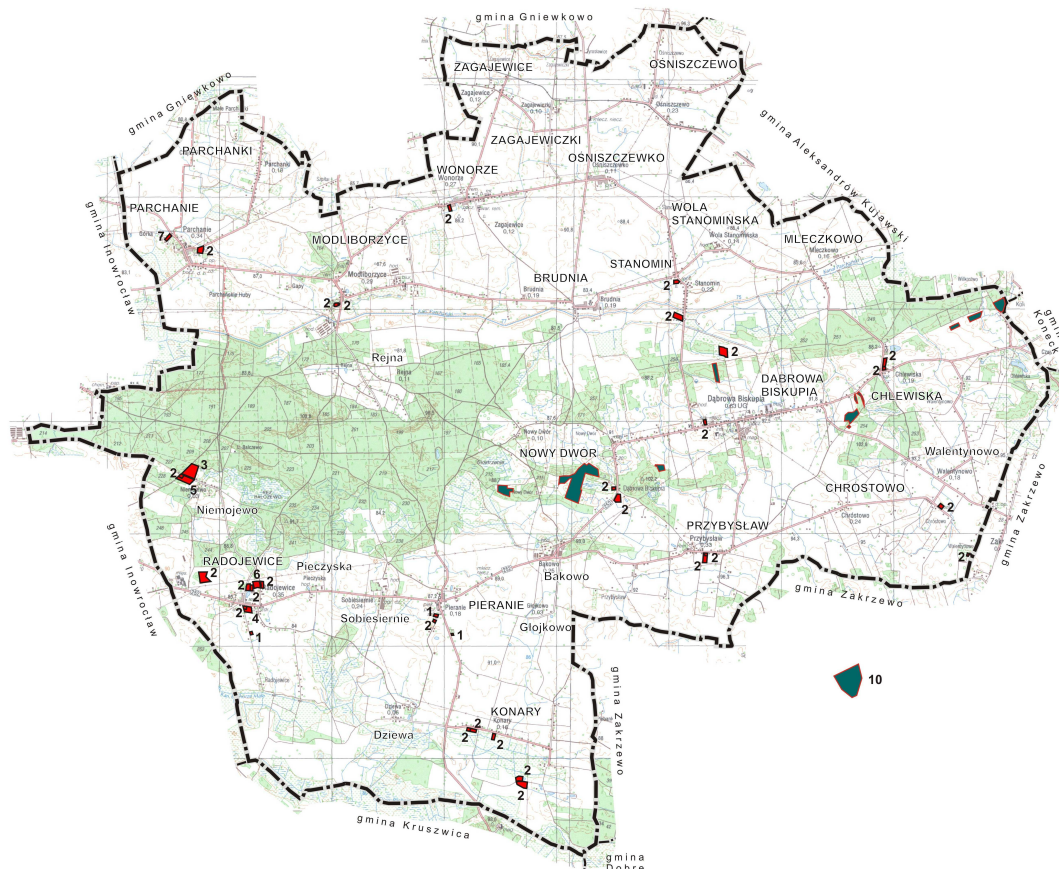
Kolejne mpzp sporządzono dopiero po roku 2008 – są to plany w Niemojewie, Radojewicach i Parchaniu z przeznaczeniem na cele mieszkalnictwa i usług.

Stosunkowo mała presja inwestycyjna i niewielki ruch budowlany w zakresie budownictwa mieszkaniowego, nie wymuszały jak dotąd dużej aktywności w zakresie sporządzania mpzp.

Tabela. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy

Nazwa planu	Nr uchwały	Oznaczenie na załączniku	Przeznaczenie terenu
Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia dotyczy miejscowości: Radojewice (zał. nr 1) Pieranie (zał. nr 2)	VII/42/99 z dnia 18 marca 1999 r	1	Radojewice (zał. nr 1) - MN Pieranie (zał. nr 2) – UO, KS
Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia dotyczy miejscowości: Dąbrowa Biskupia (zał. nr 1) Dąbrowa Biskupia (zał. nr 2) Przybysław (zał. nr 2) Parchanie (zał. nr 3) Wonorze (zał. nr 4) Modliborzyce (zał. nr 5) Stanomin (zał. nr 6) Chlewiska (zał. nr 7) Radojewice (zał. nr 8) Niemojewo (zał. nr 9) Pieranie (zał. nr 10) Przybysław (zał. nr 11) Walentynowo (zał. nr 12) Konary (zał. nr 13)	XX/190/00 z dnia 21 września 2000 r	2	Dąbrowa Biskupia (zał. nr 1) – MN/U Dąbrowa Biskupia i Przybysław (zał. nr 2) – MN, UH Parchanie (zał. nr 3) – MN, MN/UO Wonorze (zał. nr 4) – MN/U Modliborzyce (zał. nr 5) – MN/U Stanomin (zał. nr 6) – PE/KD, MN/U, U Chlewiska (zał. nr 7) – MN, MN/UO Radojewice (zał. nr 8) – ZP, MN/U, US, RPO Niemojewo (zał. nr 9) – MN/U Pieranie (zał. nr 10) – MN/UO Przybysław (zał. nr 11) – RP, MN/U Chróstowo i Walentynowo (zał. nr 12) – UO/MN, MN/KD Konary (zał. nr 13) – RP, MN/U, US, PE
Mpzp terenu działki nr 42 w Niemojewie	XXIV/140/2008 z dnia 29 grudnia 2008 r	3	MN, MN/U, ZL

Mpzp terenu działki nr 245/2 w Radojewicach	XXXVI/236/2010 z dnia 26 lutego 2010 r	4	MN/U
Mpzp terenu działki nr 37/2 w Niemojewie	XXXVI/237/2010 z dnia 26 lutego 2010 r	5	MN/U
Mpzp terenu części działki nr 35/6 w Radojewicach	XXXVI/238/2010 z dnia 26 lutego 2010 r	6	MN/U
Mpzp terenu działki nr 86 w Parchaniu	XII/85/2011 z dnia 25 listopada 2011 r.	7	MN, MN/U
10 – tereny wskazane w zmianie Miejscowego Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbrowa Biskupia (Uchwała Nr XXXV/169/98 Rady Gminy Dąbrowa Biskupia z dnia 27 maja 1998 r.) na cele zalesień			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Gospodarka gminy

Gmina cechuje się niezbyt wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości – w roku 2012 wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w odniesieniu do liczby mieszkańców wynosił 561/10000 mieszkańców i lokował gminę na 102. pozycji wśród 144 gmin województwa. Średnia wartość dla województwa wynosi 663. Pozostałe gminy powiatu notują wskaźniki:

- wyższe: miasto Inowrocław (922), gmina Inowrocław (874), gmina Pakość (838), gmina Złotniki Kujawskie (780), Kruszwica (699), Gniewkowo (681), Janikowo (672),
- niższe: Rojewo (513).

Jeśli uwzględnimy tylko obszary wiejskie (to jest gminy wiejskie i wiejskie części gmin miejsko-wiejskich), to przy średniej wojewódzkiej równej 663, gmina zajmuje 67. pozycję (na 127), a w powiecie inowrocławskim ustępuje gminom: Inowrocław (874), Złotniki Kujawskie (780), Pakość (740), Kruszwica (632), ale wyprzedza gminy Gniewkowo (551), Rojewo (513) i Janikowo (500).

Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON wynosi w gminie (2012 r) 290 i w ostatnich latach zauważalnie maleje (pomiędzy rokiem 2009 a 2012 nastąpił spadek wynoszący aż 37 podmiotów, czyli ponad 11% stanu wyjściowego). Spadek dotyczy wszystkich rodzajów działalności.

Tabela. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – wg rodzaju działalności

2009	2010	2011	2012	zmiana 09-12
ogółem				
327	309	296	290	-37
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo				
73	69	63	60	-13
przemysł i budownictwo				
66	61	65	63	-3
pozostała działalność				
188	179	168	167	-21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Struktury branżowe zarejestrowanych podmiotów są typowe dla obszarów wiejskich województwa – dominują podmioty działające w handlu. Stosunkowo wysoki jest jednak udział podmiotów prowadzących działalność w rolnictwie (jest to pochodną dobrego stanu rozwoju tej działalności). Tradycyjnie też dla obszarów wiejskich, do najważniejszych działalności należą sekcje C, F i H.

Tabela. Szczegółowa struktura branżowa zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2012 (wg klasyfikacji PKD2007)

ogółem	Ogółem podmioty gospodarcze	290	100,0
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	60	20,7
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	0,0
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	27	9,3
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	1,7
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	0,7
Sekcja F	Budownictwo	29	10,0
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	75	25,9
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	20	6,9
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	1,0
Sekcja J	Informacja i komunikacja	0	0,0
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	1,0
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	1,0
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	4,8
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	1,7
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	2,4
Sekcja P	Edukacja	6	2,1
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8	2,8
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	1,4
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	19	6,6
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego, w roku 2010 potencjał rolnictwa, jako funkcji gospodarczej kształtował się następująco:

- na terenie gminy funkcjonowały 554 gospodarstwa rolne – to prawie 11% wszystkich w powiecie inowrocławskim
- ponad 14% stanowiły gospodarstwa bardzo małe – liczące do 1 ha

- aż 32% stanowiły gospodarstwa o powierzchni ponad 15 ha (to obok gminy Złotniki Kujawski najwyższy wskaźnik w powiecie)
- gospodarstwa o powierzchni do 1 ha skupiały tylko 0,5% powierzchni użytków rolnych
- gospodarstwa o powierzchni ponad 15 ha skupiały aż 75% powierzchni użytków rolnych
- przeciętna powierzchnia gospodarstwa to 17 ha
- spośród 554 gospodarstw w gminie: 189 hodowało bydło (w tym 150 krowy), 204 – trzodę chlewną (w tym 184 lochy), 9 – konie, 264 – drób (w tym 255 – drób kurzy) – łącznie tylko 339 gospodarstw utrzymywało zwierzęta
- pod względem produkcji zwierzęcej, gmina w powiecie wyróżnia się bardzo wysokim pogłowiem trzody chlewnej (aż 31% całego pogłowia w powiecie, łącznie ponad 39 tysięcy sztuk) oraz wysokim udziałem w hodowli drobiu (około 20%)
- pogłowie wyrażone w sztukach dużych wynosiło 5538 – dla porównania w gminie Inowrocław 11,6 tysięcy, a w gminie Kruszwica – prawie 15 tys.; bardzo podobna była obsada zwierząt w gminach Gniewkowo (5,7 tys.) i Rojewo (5,9 tys.)
- na 554 gospodarstwa rolne, aż 504 w prowadzi produkcję roślinną, w tym 462 zboża, 239 ziemniaki, 147 rośliny przemysłowe, a 202 warzywa
- pozycja gminy jest szczególnie silna w produkcji warzyw – gospodarstwa prowadzące uprawy warzyw gruntowych stanowią ponad 18% wszystkich w powiecie, a areał uprawy warzyw (1460 ha) to ponad 19% całego areału warzyw w powiecie i druga wartość po gminie Kruszwica; pod względem powierzchni upraw warzyw gruntowych, gmina Dąbrowa Biskupia zajmuje 2 miejsce w województwie, z udziałem 7%.

Według danych Urzędu Gminy, na terenie gminy działają gospodarstwa specjalistyczne w zakresie hodowli drobiu (Dąbrowa Biskupia – 2, Modliborzyce – 2), hodowli trzody (Zagajewiczki, Radojewice, Pieczyska), warzywnictwa – w: Ośniszczewie, Ośniszczewku, Zagajewicach, Zagajewiczkach, Wonorzu, Stanominie, Brudni, Pieraniu, Konarach, Przybysławiu.

W Radojewicach funkcjonują duże zakłady mięsne Viando – jeden z bardziej znanych producentów tego typu na terenie województwa.

Według danych Urzędu Gminy, na terenie gminy dobrze rozwinął się sektor usług na rzecz rolnictwa – w siedzibie gminy działają dwa gabinety weterynaryjne, w Wonorzu, Parchaniu, Dąbrowie Biskupiej i Ośniszczewie działają punktu skupu produktów rolnych, w Dąbrowie i Wonorzu – punkty sprzedaży nawozów i części do maszyn.

Gmina charakteryzuje się trwałym wysokim poziomem bezrobocia. Jest to typowy problem powiatu inowrocławskiego – niekorzystne wskaźniki są obserwowane we wszystkich gminach. Coroczna zmienność liczby bezrobotnych jest stosunkowo duża, więc bezwzględne wartości nie są tak istotne, jak względna pozycja na tle innych obszarów (choć na przykład pomiędzy 2011 a 2012 miał miejsce znaczący wzrost liczby bezrobotnych). Gmina Dąbrowa Biskupia w przebiegu bezrobocia naśladuje ogólne trendy (np. postępujący spadek bezrobocia w latach 2003-09), ale wskaźniki tu notowane są corocznie bardzo niekorzystne i lokują ją wśród najsłabszych gmin województwa (118 pozycja w roku 2012 – gmina notuje najgorszy wskaźnik wśród wszystkich gmin powiatu).

Tabela. Zmiany liczby bezrobotnych w gminach powiatu inowrocławskiego

Gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Jednostka terytorialna	ogółem									
m.Inowrocław	9387	9404	9134	8265	6620	5584	6377	6419	6567	7098
Dąbrowa Biskupia	669	650	661	602	486	379	452	439	445	524
Gniewkowo	1792	1723	1722	1569	1381	1212	1357	1329	1358	1391
Inowrocław	1317	1379	1324	1271	1067	887	934	961	965	1062
Janikowo	1774	1583	1552	1328	1092	984	1223	1080	1048	1133
Kruszwica	2882	2783	2664	2458	1933	1691	1700	1654	1690	1813
Pakość	1483	1440	1370	1261	1008	831	853	883	879	933
Rojewo	569	544	546	524	442	360	401	380	404	425
Złotniki Kujawskie	1138	1120	1037	1104	963	686	829	782	812	890
	mężczyźni									
m.Inowrocław	4044	4222	4045	3519	2636	2234	2811	2791	2771	3166
Dąbrowa Biskupia	330	332	311	278	209	156	209	204	183	242
Gniewkowo	880	892	794	732	608	519	653	623	638	645
Inowrocław	615	652	593	554	420	346	413	418	408	462
Janikowo	682	611	566	430	307	268	467	393	356	449
Kruszwica	1198	1175	1099	974	642	615	652	657	653	780
Pakość	633	639	582	496	348	288	343	370	344	410
Rojewo	274	273	279	238	188	157	181	195	198	186
Złotniki Kujawskie	574	566	491	558	432	297	395	352	359	406
	kobiety									
m.Inowrocław	5343	5182	5089	4746	3984	3350	3566	3628	3796	3932
Dąbrowa Biskupia	339	318	350	324	277	223	243	235	262	282
Gniewkowo	912	831	928	837	773	693	704	706	720	746
Inowrocław	702	727	731	717	647	541	521	543	557	600
Janikowo	1092	972	986	898	785	716	756	687	692	684
Kruszwica	1684	1608	1565	1484	1291	1076	1048	997	1037	1033
Pakość	850	801	788	765	660	543	510	513	535	523
Rojewo	295	271	267	286	254	203	220	185	206	239
Złotniki Kujawskie	564	554	546	546	531	389	434	430	453	484

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Tabela. Zmiany wskaźników bezrobotnych (bezrobotni/1000 mk w wieku produkcyjnym) w gminach powiatu inowrocławskiego

gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2009–pozycja wśród 144 gmin
m. Inowrocław	18,4	18,3	17,7	16,1	13,0	11,0	12,6	12,7	13,1	14,4	98
Dąbrowa Biskupia	20,7	19,9	20,2	18,3	14,7	11,5	13,6	13,1	13,3	15,7	118
Gniewkowo	19,1	18,2	18,2	16,5	14,6	12,8	14,3	13,8	14,1	14,6	103
Inowrocław	19,5	20,1	19,1	18,3	15,2	12,6	13,1	13,1	13,0	14,3	96
Janikowo	21,1	18,6	18,1	15,4	12,6	11,3	13,9	12,0	11,7	12,7	62
Kruszwica	22,9	21,9	20,8	19,2	15,0	13,2	13,3	12,7	13,0	14,0	89
Pakość	23,8	22,8	21,6	19,8	15,7	12,9	13,2	13,6	13,6	14,5	100
Rojewo	20,5	19,2	19,1	18,0	15,1	12,2	13,3	12,4	13,1	13,9	84
Złotniki Kujawskie	20,3	19,6	17,9	19,0	16,4	11,6	13,9	12,8	13,4	14,6	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Ograniczenia i możliwości rozwoju osadnictwa

Istniejąca sieć osadnicza gminy nie posiada istotnych barier, które ograniczałyby ich rozwój terenowy (przestrzenny). Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy, w formie zabudowy uzupełniającej (plombowej) lub konsekwentnego, spójnego i harmonijnego poszerzania zabudowy istniejącej. Ze względu na stagnację demograficzną nie notuje się bardzo dużego zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, a ograniczony stan rozwoju przedsiębiorczości nie generuje dużego zapotrzebowania na tereny inwestycyjne pod działalność gospodarczą. Tym samym na terenie gminy nie notuje się zapotrzebowania na rozległe tereny rozwojowe i potrzeby ludności realizowane są w sposób niezakończony.

Wobec powyższego, głównymi ograniczeniami rozwoju przestrzennego są więc występujące na terenie całej gminy, ale raczej wypowo – nie tworząc zwartych obszarów ograniczeń:

- dobrej jakości gleby,
- warunki fizyczno-geograficzne (przede wszystkim związane z warunkami hydrologicznymi),
- obszary cenne przyrodniczo (wymagające ochrony).

Przy wyznaczaniu nowych terenów rozwoju mieszkalnictwa należy uwzględnić nierównomierny rozwój sieci usług publicznych, a co za tym idzie – trudności w obsłudze mieszkańców miejscowości nie wyposażonych w tego typu usługi. Przy dużej liczbie miejscowości (rozdrobieniu sieci osadniczej) jest to czynnik istotny.

Lokalnie mają miejsca ograniczenia związane z przebiegiem urządzeń infrastruktury technicznej (zwłaszcza strefy technologiczne wzdłuż rurociągów i gazociągów). Także lokalizacja elektrowni wiatrowych skutkuje wyłączeniem z możliwości zabudowy obszaru w promieniu nawet kilkuset metrów od siłowni (w zależności od warunków akustycznych danej siłowni).

W rozwoju zabudowy należy przyjmować zasadę koncentracji zainwestowania w największych miejscowościach, co ułatwia racjonalne zarządzanie przestrzenią, optymalną realizację zadań własnych oraz stanowi najłatwiejszy sposób poprawy jakości życia mieszkańców.

Zagospodarowanie turystyczne

Gmina wykazuje niezbyt korzystne uwarunkowania dla rozwoju działalności turystycznych.

Główne rodzaje funkcji turystyczno-wypoczynkowej, dla których rozwoju predestynowana jest gmina, to przede wszystkim:

- rekreacja codzienna i weekendowa – skierowana głównie dla mieszkańców sąsiednich dużych miast – Torunia i Inowrocławia. Tego typu oferta powinna wiązać się z wyznaczeniem szlaków pieszych i rowerowych oraz bazy ogrodów działkowych, względnie zabudowy letniskowej. Tereny szczególnie predestynowane leżą „na skraju” lub „wewnątrz” kompleksu Lasów Balczewskich – rozwój funkcji wypoczynkowej musi uwzględniać objęcie części Lasów Balczewskich ochroną przyrody oraz musi uwzględniać potencjalnie kolizyjne funkcje rolnicze i gospodarcze,
- wypoczynek sobotnio – niedzielny i pobytowy oparty na wynajmie kwater w zabudowie zagrodowej (agroturystyka i turystyka wiejska), jak też polegający na coraz popularniejszych „drugich domach” czyli siedliskach wykupywanych w celu rekreacyjnego, czasowego wykorzystania,
- prowadzenie zielonych szkół - placówek dydaktycznych prowadzących w turnusach zajęcia dla uczniów z innych regionów. Tu korzystne walory prezentują miejscowości północnej części gminy,
- edukacja ekologiczna,
- turystyka krajoznawcza i kwalifikowana (specjalistyczna): piesza, rowerowa i konna. Walorem dla turystyki krajoznawczej są także obiekty zabytkowe – dosyć licznie reprezentowane, ale nie zaliczane do najatrakcyjniejszych, ze względu na swą formę, dla turystyki (są to walory dosyć powszechne w tej części województwa),
- podobnie jak w innych obszarach o relatywnie niskich walorach naturalnych lub kulturowych, pewną formą aktywizacji turystycznej jest stworzenie komercyjnej oferty rekreacyjnej (park

rozrywki, itp.), który swym zasięgiem, dzięki unikatowości dużej atrakcyjności, oddziaływałby na Toruń i Inowrocław.

Przez teren gminy biegnie szlak pieszy łączący Inowrocław z Suchatówką (przez Turzany, Balczewo, Parchanie, Gniewkowo, Zajezerze).

Generalnie ze względu na charakter walorów oraz stosunkowo małą grupę docelową (głównie dla mieszkańców Inowrocławia – Toruń leży w dosyć dużej odległości i w sąsiedztwie miasta jest wiele terenów konkurencyjnych pod względem walorów) nie należy wiązać dużych oczekiwań z rozwojem turystyki jako funkcji społeczno-gospodarczej. Gmina nie wykazuje predyspozycji dla rozwoju wypoczynku pobytowego na dużą skalę, ani też szczególnie wysokiej atrakcyjności dla krajoznawstwa. Nie należy się więc spodziewać dużej skali ruchu, a funkcji turystycznych nie należy postrzegać jako istotnych w kontekście rozwoju gospodarczego gminy. Jako priorytet w tej dziedzinie należy więc wskazać zapewnienie własnym mieszkańcom właściwych warunków dla rekreacji – poprzez wyposażanie miejscowości w infrastrukturę sportową i kulturalną.

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Położenie na tle jednostek fizyczno-geograficznych

Pod względem fizyczno-geograficznym, gmina leży w podpowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, mezoregionie – Równiny Inowrocławskiej.

Geologia i ukształtowanie terenu

Utwory powierzchniowe są wynikiem działalności akumulacyjnej i erozyjnej lądolodu fazy poznańskiej i pomorskiej. Większość powierzchni gminy – w części północnej i środkowej (ale na południe od Lasów Balczewskich) pokrywają gliny zwałowe moreny dennej, na których wykształcają się zasadniczo dobre lub bardzo dobre gleby. W podłożu równiny morenowej dominują gliny (zwłaszcza lekkie) oraz piaski gliniaste i słabo gliniaste. Podłoże stwarza bardzo dobre warunki dla wykształcenia urodzajnych i zasobnych w składniki odżywcze gleb, zwłaszcza czarnych ziem (zwanymi kujawskimi), które w większości zaliczane są do 1 lub 2 kompleksu rolniczej przydatności gleb, czyniąc gminę częścią dużego obszaru Kujaw - o najlepszych w województwie warunkach glebowych. Zarówno w części północnej, jak i środkowej (ale na południe od Lasów Balczewskich) bardzo liczne są niewielkie zagłębienia, wypełniane przez torfy lub namuły – są to najczęściej dolinki wytopiskowe. Spotyka się także wyniesienia budowane przez piaski, żwiry i głązy lodowcowe. Rzeźba części północnej jak i środkowej nie jest bardzo silnie zróżnicowana, niemniej jednak różnice wysokości rzędu kilku metrów są bardzo powszechne – jest to rzeźba typowa dla równiny płaskiej, ale miejscami z pogranicza równiny płaskiej i lekko-falistej.

W środkowej części gminy w kierunku wschód -zachód biegnie pas utworów wodnolodowcowych – piasków i żwirów rzecznych. Są to utwory mało urodzajne, skutkujące wykształcaniem niezbyt przydatnych rolniczo gleb. W okolicach Radojewic występuje interesująca – stosunkowo rzadko spotykana forma – eluwia glin zwałowych. Forma ta powstaje poprzez wymycie z glin frakcji rozpuszczalnych i pozostawienie nierozpuszczalnych, które nie zostały wymyte poza dany teren. Eluwia są również podłożem dla niezbyt urodzajnych gleb. Tworzą powierzchnie niezbyt zróżnicowanej rzeźby.

Centralna część gminy – zajęta przez Lasy Balczewskie – to obszar akumulacji eolicznej, czyli wydmy, pomiędzy którymi liczne są wilgotne zagłębienia wytopiskowe, których obecność potęguje wrażenie zróżnicowania rzeźby. Jest to ta część gminy, gdzie rzeźba jest najbardziej zróżnicowana, choć fakt porostania tej części gminy lasem powoduje, że dosyć duże zróżnicowania nie są łatwo dostrzegane.

Wysokości bezwzględne w gminie kształtują się następująco:

- dla równiny morenowej typowa rzędna to około 90 m npm – zbliżoną wysokość bezwzględną ma większa część gminy; wysokość wysoczyzny rośnie w kierunku południowym i w rejonie wsi Przybysław i Chróstowo nawet przekracza 95 m npm
- liczne niewielkie obniżenia (dolinki wytopiskowe) mają najczęściej głębokość kilku metrów
- większe obniżenie cechuje dolinę wykorzystywaną przez Kanał Parchański (pas utworów fluwioglacjalnych) – we wschodniej części gminy wysokość zmniejsza się tu do nawet ok. 75 m npm, a na południe od wsi Brudnia, Stanomin, Mieczkowo zaznacza się niewielka (niezbyt wysoka i niezbyt stroma, ale o wysokości ok. 10 m, co w tej części województwa stanowi już różnicę zauważalną) strefa krawędziowa pomiędzy wysoczyzną, a obniżeniem
- w strefie wydm porośniętych lasami (Lasy Balczewskie) kulminacje przekraczają 100 m npm (maksymalna wysokość to niespełna 104 m npm) – wysokości względne sięgają tu 10-20 m, i jest to najsilniej zróżnicowana rzeźba w gminie, bowiem wydmy te powstały w rozległym obniżeniu fluwioglacjalnym leżącym na wysokości nieco ponad 80 m npm

Różnica pomiędzy ekstremalnymi wysokościami bezwzględnymi w gminie wynosi więc prawie 30 m, choć podkreślić należy, że w rzeczywistości, w większości gminy, rzeźba nie jest silnie zróżnicowana.

Klimat

Według klasyfikacji regionów klimatycznych Polski przeprowadzonej przez W. Okołowicza, gmina leży w klimatycznym „subregionie kujawskim”. Dla obszaru tego identyfikuje się następujące, podstawowe wyznaczniki klimatu: duża liczba dni pochmurnych, bardzo mały opad - najniższy w kraju. Szczegółowe parametry charakteryzujące klimat, są następujące:

- opady atmosferyczne wynoszą 500-550 mm, z czego ponad połowa (ok. 300-350 mm) przypada na półrocze letnie,
- średnie temperatury roczne wynoszą ok. 8°C przy czym w lipcu przekraczają 18,5°C a w styczniu wynoszą ok. -3°C,
- okres wegetacyjny trwa 210-215 dni,
- termiczne lato trwa przeciętnie ok. 90-100 dni,
- termiczna zima trwa przeciętnie ok. 85 dni,
- średnia liczba dni mroźnych wynosi ok. 35-40, natomiast bardzo mroźnych (gdy temperatura maksymalna nie przekracza -10°C wynosi 2-3),
- średnia liczba dni gorących wynosi 35, a dni upalnych (z temperaturą ponad 30°C) 5 do 6,
- liczba dni pogodnych wynosi 35-40,
- liczba dni chmurnych wynosi 120-130,
- pokrywa śnieżna występuje w okresie trwającym ok. 70 dni,
- przeciętne roczne usłonecznienie wynosi 1500-1600 godzin,
- notuje się zdecydowaną przewagę wiatrów zachodnich, w następnej kolejności południowo-zachodnich i północno-zachodnich.

Zróżnicowanie rzeźby terenu, a przede wszystkim występowanie obniżeń terenu o wyższej wilgotności, powodują na terenie gminy lokalne modyfikacje klimatu. Przede wszystkim znacznie częstsze będą w takich warunkach mgły. Z tych samych powodów należy się spodziewać w okresie jesienno-wiosennym zastoisk zimnego powietrza, a w okresie letnim nieco łagodniejszego przebiegu pogody (niższe temperatury maksymalne, wyższa wilgotność powietrza). Lokalnie zróżnicowana rzeźba terenu powoduje także w zależności od kierunku ekspozycji modyfikacje mikroklimatu (dłuższe zaleganie śniegu, gorsze/lepsze nasłonecznienie, anomalia aerosanitarne, itp.)

Gleby i przydatność rolnicza gruntów

Gmina charakteryzuje się zróżnicowaną pokrywą glebową, związaną ściśle z typem podłoża, a pośrednio z morfologią obszaru.

Najlepsze warunki występują w:

- części północnej – na pograniczu z gminą Gniewkowo – na północ od linii wyznaczonej przez miejscowości Parchanie - Modliborzyce – Brudnia – Mleczkowo
- w części południowo-wschodniej – w rejonie miejscowości Przybysław – Pieranie - Konary

Występują tu gleby wytworzone na glinach, zaliczane do kompleksów 1 i 2, rzadziej 4 – a więc odpowiednio pszennego bardzo dobrego, pszennego dobrego, żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego). Są to przede wszystkim czarne ziemie i gleby brunatne. Te tereny zaliczają się do terenów o najlepszej w województwie przydatności dla rolnictwa – stanowią część rozległego kompleksu takich wysokoproduktywnych gleb, typowych dla Kujaw.

Wyraźnie gorsze warunki – a obiektywnie, przeciętne występują:

- w części środkowo-wschodniej – w rejonie Dąbrowy Biskupiej, Chlewisk, Walentynowa, Chróstowa
- w części południowo-zachodniej – w rejonie Radojewic
- w części środkowo-północnej – na skraju Lasów Balczewskich, pomiędzy tym kompleksem Lasów Balczewskich, a pasem urodzajnych gleb części północnej

Występują tu gleby wytworzone na utworach piaszczysto-gliniastych, zaliczane do kompleksów 5 i 6, rzadziej 4 i 8 – a więc odpowiednio żytniego dobrego, żytniego słabego, pszennego bardzo dobrego oraz zbożowo-pastewnego mocnego. Oprócz występowania gleb niższych klas, na obniżenie ogólnej przydatności wpływa również duże zróżnicowanie pokrywy – miejscami ma ona wręcz charakter mozaikowy.

W południowej części gminy, na południe od Radojewic, Dziewy i Konar, występują dosyć rozległe tereny użytków zielonych klas 2z i 3z – średnich oraz słabych (z przewagą tych drugich), wykształconych na glebach mułowo-torfowych oraz murszowo-mineralnych. Wyspowo występują też gleby mineralne słabszych kompleksów (na utworach piaszczystych) – 5, 6 i 7 (kompleksy żytnie – z przewagą słabego i bardzo słabego). Mniejsze powierzchnie użytków zielonych średnich lub słabych występują także w innych częściach gminy – głównie w rejonach wilgotnych obniżeń wśród kompleksu Lasów Balczewskich lub na jego pograniczu.

W klasyfikacji bonitacyjnej przeważają grunty orne klas III-ich (łącznie ok. 37% powierzchni, przy czym znacznie powszechniej reprezentowana jest klasa IIIA, stanowiąca 1/4 całego areалу). Grunty klas IV-tych stanowią aż 30% powierzchni gleb. Klasy najlepsze nie są licznie reprezentowane, choć klasa II stanowi aż 10% areálu, ale klasa I występuje tylko śladowo. Około 1/5 stanowią gleby klas najslabszych. W klasyfikacji użytków zielonych dominuje klasa IV, duży jest też udział klasy V. Mały jest natomiast udział klas wysokiej przydatności. Powyższe wskazuje, że przydatność gruntów ornych jest znacznie wyższa, niż użytków zielonych.

Tabela. Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytków zielonych

grunty orne z sadami		użytki zielone	
klasa	% udział	klasa	% udział
I	0,6	I	0,2
II	10,0	II	0,7
IIIA	24,4	III	12,1
IIIB	12,4	IV	57,6
IVA	16,7	V	23,7
IVB	14,2	VI	5,9
V	14,9	VIZ	0,0
VI	5,2		
VIZ	1,7		

Źródło: IUNG Puławy

Pod względem typu gleb zdecydowanie przeważają urodzajne czarne ziemie stanowiące aż 60% powierzchni niezalesionej. Około 13% zajmują gleby brunatne właściwe. Łącznie w gminie struktura gleb przedstawia się następująco:

- czarne ziemie - 60% powierzchni ogólnej,
- rdzawe - 20% powierzchni ogólnej,
- brunatne właściwe typowe - 13% powierzchni ogólnej,
- płowe - 6% powierzchni ogólnej,
- mułowo-torfowe - 5% powierzchni ogólnej,
- brunatne wyługowane - 3% powierzchni ogólnej,
- murszowo-mineralne - 3% powierzchni ogólnej.

Oceniając przydatność rolniczą gleb należy stwierdzić, że syntetyczny Wskaźnik jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej wynoszący 73,8 pkt jest wysoki i lokuje gminę wśród tych gmin województwa kujawsko-pomorskiego, których potencjał rolniczy jest istotny dla globalnej produkcji rolnej regionu.

Gleby na terenie gminy są w niewielkim stopniu narażone na procesy erozyjne. Czynnikiem chroniącym przed erozją wodną jest równinna rzeźba terenu ale jednocześnie sprzyja ona erozji wietrznej (eolicznej).

Lasy

Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 3,0 tys. ha, czyli niespełna 1/5 powierzchni ogólnej gminy. Położone są w jednym większym kompleksie – nazywanym Lasami Balczewskimi (o powierzchni nieco ponad 2 tys. ha) oraz w wielu lokalizacjach, w rozproszeniu w niewielkich kompleksach – głównie w środkowej części gminy. Lasy Balczewskie charakteryzują się bardzo pofragmentaryzowaną linią brzegową i od szeregu lat są przedmiotem dolesień mających na celu „wyrównywanie” linii brzegowej i łączenie mniejszych kompleksów z sąsiednimi (w latach 2000-12 wzrost powierzchni lasów o ponad 70 ha). W zdecydowanej większości leżą w granicach „Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich”.

Wg portalu <http://kujawsko-pomorskie.regiopedia.pl/> geneza Lasów Balczeskich wiąże się z przejmowaniem przez władze pruskie na przełomie XIX i XX wieku „za długi” terenów słabych gleb i ich zalesianiem. Z tego też powodu gatunkiem dominującym jest sosna pospolita (90 proc.), a pozostałe to dąb, buk, olcha. W gospodarce leśnej zwraca się uwagę na zwiększanie udziału gatunków liściastych, które pierwotnie były typowe dla urodzajnych gleb kujawskich.

Lasy na terenie gminy w zdecydowanej większości należą do Skarbu Państwa (2,5 z 3,0 tys. ha)

Pod względem administracyjnym lasy w gminie należą do Nadleśnictwa Gniewkowo, w strukturze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Przez teren gminy biegnie dział wodny I-rzędu, oddzielający dorzecza Wisły i Odry.

Większa – środkowa i północna – część gminy leży w dorzeczu Wisły i odwadniana jest do Kanału Parchańskiego, który łączy się z rzeką Tążyzną, dopływem Wisły.

Główne ciek uchodzące do Kanału Parchańskiego, to: Dopływ z Zagajewiczek i Dopływ z Ośniszczewa (dopływy od strony północnej) oraz Dopływ z Nowego Dworu, Dopływ z Dąbrowy Biskupiej, Dopływ spod Chlewisk i Dopływ z Walentynowa (dopływy od strony południowej). Dopływy te mają maksymalnie po kilka km długości.

Z kolei część południowa, należąca do dorzecza Odry, odwadniana jest do Noteci – za pomocą Kanału Bachorze Małe i Kanału Bachorze oraz dopływu tegoż Kanału o nazwie Dopływ z Konar. Te ciek są już wyraźnie dłuższe i charakteryzują się większymi przepływami.

Analizując wody powierzchniowe na terenie gminy, należy zauważyć, że gmina pozbawiona jest jezior, ale znaczne części zajmowane są przez wilgotne obniżenia, które podlegają melioracjom odwadniającym – lokalnie bardzo gęsta jest sieć kanałów. Istotna część gminy ma charakter bezodpływowy – tam gdzie występują dolinki wytopiskowe woda opadowa spływa właśnie do nich i infiltrowuje lub okresowo zalega (jednak ze względu na charakter podłoża zjawisko zalegania wód ma charakter okazjonalny). Istotnym problemem wód powierzchniowych jest ich duże zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego.

Warunki występowania pierwszego poziomu wód gruntowych są zróżnicowane. Zazwyczaj w podobnych uwarunkowaniach na wysoczyznach zwierciadło nie tworzy ciągłego poziomu i występuje na ogół na głębokości poniżej 1 m ppt. a często poniżej 4,5 m ppt. W zależności od lokalnych warunków mogą występować wody „wierzchówkowe” (w przewarstwieniach piaszczysto-żwirowych). W zagłębieniach bezodpływowych wahania tego poziomu bywają znaczne i zależą np. od wielkości opadów, roztopów, itp. – występują często na głębokości do 2 m ppt. Wody te są podatne na zanieczyszczenia i w pewnych okolicznościach mogą stanowić problem w gospodarce rolnej ze względu na zbyt duże zawilgocenie gleby.

Mapa „Warunki występowania wód podziemnych” (WBPP Bydgoszcz) wskazuje, iż na terenie gminy ma miejsce dobra izolacja wód podziemnych:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – średnia i dobra
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – słabo i praktycznie nie zagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – powyżej 10, a nawet powyżej 40 metrów

W kontekście funkcjonowania melioracji i rzędzeń wodnych, istotne jest, że na terenie gminy występują:

- Śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, wymienione w załączniku nr 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2008r. (Dz. U. Nr 16 z dnia 4 lutego 2003r. poz. 149) w stosunku, do których Marszałek Województwa wykonuje prawa właścicielskie (Dz. U. Nr 115 poz. 1229 ze zmianami) - Ustawa Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 art. 11 ust. 2 i 3. :
 - Kanał Parchański - obręb Mleczkowo, Wola Stanomińska, Stanomin, Brudnia, Modliborzyce, Parchanie
 - Kanał Bachorza Duża-obręb Konary, Dziewa, Radojewice
 - Kanał Bachorza Mała - obręb Konary, Dziewa, Sobiesierne, Radojewice,
- Urządzenia melioracji wodnych podstawowych - art. 71.1, 72.1 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001r. (Dz. U. Nr 115 poz. 1229 ze zmianami):
 - rurowciąg r-F Ø 60 cm - obręb Brudnia,
 - rurowciąg r-37 Ø 60 cm - obręb Walentynowo,
 - rurowciąg r-D₁ Ø 60 cm - obręb Dąbrowa Biskupia,
 - rurowciąg r-D₁₁ Ø 60 cm - obręb Dąbrowa Biskupia,
 - rurowciąg r-G Ø 80 cm - obręb Modliborzyce,
 - rurowciąg r-C Ø 60 i 80 cm - obręb Pieranie,
 - rurowciąg r-B₂ Ø 60 cm - obręb Radojewice,
 - rurowciąg r-W₂ Ø 60 cm - obręb Ośniszczewo.

Stan i zagrożenia środowiska

Wprawdzie powiat inowrocławski należy do obszarów o bardzo dużej ilości generowanych zanieczyszczeń, stąd objęty jest dosyć wnikliwym monitoringiem stanu środowiska, jednak zagrożenia koncentrują się zasadniczo w okolicach Inowrocławia – Janikowa - Kruszwicy, stąd północna i wschodnia część powiatu jest zbadana w znacznie mniejszym zakresie.

Dlatego też stan środowiska na terenie gminy charakteryzować można tylko na podstawie nielicznych danych lub na podstawie przesłanek - głównie poprzez analogię do innych, lepiej poznanych rejonów.

W wykonanej w połowie lat 90-tych ubiegłego wieku "Klasyfikacji gmin pod względem występowania zagrożeń środowiska", gmina zaliczona została do kategorii gmin, „na których terenie praktycznie nie występują zagrożenia (lub zagrożenia mają charakter punktowy) i ze względu na b. dobry stan środowiska nie było dotychczas potrzeby przeprowadzenia szczegółowych badań i pomiarów.". Ta klasyfikacja również uzasadniała fakt mniejszego zainteresowania inspekcji ochrony środowiska tą gminą.

Gmina Dąbrowa Biskupia, według dostępnych danych, cechuje się umiarkowanie korzystnym stanem środowiska i dosyć typowymi jego zagrożeniami. Szczegółowe dane są dosyć pobieżne i wyrywkowe – dotyczą tylko wybranych aspektów.

Wg Raportu WIOŚ za rok 2012:

- gmina leżała w strefie o najniższych w województwie średnim rocznym stężeniu benzenu (wartości ok. 1,7-1,8 µg/m³)
- Kanał Parchański na stanowisku w Stanominie wykazywał III klasę czystości (stan czystości w tej klasie określany jest jako „umiarkowany”)w zakresie makrofitowego indeksu rzecznoego. W Stanominie kanał prowadził wody o umiarkowanym stanie ekologicznym ze względu na badane elementy biologiczne, jak i większość parametrów fizykochemicznych. Stan sanitarny był zadowalający.
- Pośrednią informacją jest także stan rzeki Tążyny (biegnącej na wschód od gminy, ale zasilanej między innymi ciekami z części terenu gminy i będącej odbiornikiem ścieków z oczyszczalni w Dąbrowie Biskupiej – Kanał Parchański jest górnym odcinkiem Tążyny) – wg Raportu WIOŚ za rok 2012, na stanowisku w Straszewie wykazywała II klasę czystości (stan czystości w tej klasie określany jest jako „dobry”)w zakresie makrofitowego indeksu rzecznoego. W roku 2009 jednolita część wód płynących obejmująca zlewnię Tążyny oraz Kanału Parchańskiego wykazywała stan chemiczny oraz zyskiwała ocenę fizykochemiczną – poniżej dobrego. Związane to było przede wszystkim z przekroczeniami związków azotu, a więc konsekwencją działalności rolniczych i nawożenia pól. W roku 2012 potwierdzono zagrożenie zanieczyszczeniem azotanami na stanowisku w Stanominie, ale nie przekroczone tu granicznej wartości (przy granicznej wartości 50 mgNO₃/l, w Stanominie wykazano 44). Stanowisko w Stanominie przekracza jednak wartości granicznej wg rozporządzenia MŚ z dn. 23.12.2002 r. w zakresie azotanów, azotu i fosforu ogólnego. Jest to więc ewidentny dowód na skażenia wód związane z prowadzeniem gospodarki rolnej.
- W roku 2012 korzystnie wypadła ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód obejmującej Kanał Parchański w gminie i jej okolicy – otóż oceniony został jako „umiarkowany” (klasa III) – w tej samej klasie znalazły się np. JCW Wdy, Kamionki i Sępolenki – a więc rzek odwadniających tereny chronione.

Ważnymi uwarunkowaniami zagrożeń i ochrony środowiska w gminie, są między innymi:

- dobra izolacja wód podziemnych, ale jednocześnie położenie w graniach gminy dwóch głównych zbiorników wód podziemnych,
- konieczność ochrony wysokiej jakości gleb w kontekście prawdopodobnej antropopresji (wyłączenia z produkcji rolnej na rzecz zabudowy),
- obecność lokalnie licznych dolinek bezodpływowych, co wiąże się z ryzykiem zalegania zanieczyszczeń wód powierzchniowych i przenikania do wód gruntowych i podziemnych,
- ryzyku zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w związku z przebiegiem wykorzystywanych do przewozu materiałów niebezpiecznych dróg wojewódzkich, a także w związku z przebiegiem przez teren gminy infrastruktury rurociągowej,
- trudno jednoznacznie interpretować zagrożenia przemysłowe. Prowadzone na terenie gminy działalności nie należą do szczególnie ryzykownych pod względem generowanych w procesie

produkcyjnym zagrożeń, a przede wszystkim – działalności gospodarcze nie są intensywnie rozwinięte, ale generują dodatkowy ruch pojazdów samochodowych, a więc pośrednio zwiększają tego typu zagrożenia. Zakłady Mięsne VIANDO w Radojewicach oraz Gospodarstwo Rolne Sobiesiernie były zobowiązane do uzyskania pozwolenia na emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Główne rodzaje zagrożeń środowiska oraz niekorzystnego oddziaływania na warunki zamieszkania ludności na terenie gminy, to przede wszystkim:

- zanieczyszczenia związane z prowadzeniem intensywnej gospodarki rolnej (intensywne nawożenie, spływ powierzchniowy, możliwość zalegania zanieczyszczeń w obniżeniach bezodpływowych) - gmina posiada predyspozycje dla rozwoju rolnictwa wielkopowierzchniowego o wysokiej towarowości, więc zagadnienie to jest szczególnie istotne;
- wielkoskalowa hodowla zwierząt (tego rodzaju produkcja rolna wiąże się ze szczególnie dużym ryzykiem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych);
- tzw. „niska emisja” z mało wydajnych indywidualnych urządzeń grzewczych - problem jest zauważalny przy niesprzyjających uwarunkowaniach klimatycznych (zwłaszcza w okresie jesiennym, gdy jest większa częstotliwość zalegania mgieł) – wg Urzędu Gminy tego rodzaju emisja stanowi 90% ogólnej emisji do atmosfery;
- zanieczyszczenia komunikacyjne, zwłaszcza związane z przebiegiem przez teren gminy dróg wojewódzkich;
- hałas pochodzenia komunikacyjnego oraz komunikacyjne zagrożenia bezpieczeństwa zdrowia i życia;
- działalność wytwórcza, w tym przemysłowa i handlowa, powadzona terenie gminy - zagrożenie mogą stanowić nie tylko zakłady wytwórcze, ale ryzyko wiąże się także z działalnością stacji paliw, punktów zaopatrzenia w nawozy, środki ochrony roślin, itp.
- napływ zanieczyszczeń (zwłaszcza powietrza) z sąsiednich obszarów silnie uprzemysłowionych - przy przeważającym udziale wiatrów z kierunków zachodnich, gmina narażona jest na napływ zanieczyszczeń z silnie uprzemysłowionych terenów sąsiednich, szczególnie z okolic Piehcina, Inowrocławia, Janikowa.

Ochrona przyrody

Stosunkowo duża część gminy objęta jest formami ochrony przyrody – zajmują one 1700 ha, co stanowi ponad 11%powierzchni gminy i wyróżnia gminę na tle powiatu. Na terenie gminy znajduje się prawie 1/4 ogółu powierzchni chronionych w powiecie.

Najwyższą formą ochrony są rezerwaty przyrody. Na terenie gminy wyznaczono dwa rezerwaty:

- Balczewo – Rezerwat Dzikiego Ptactwa Balczewo został utworzony 16 stycznia 1963 roku na powierzchni 24.40 ha celem zachowania miejsc lęgowych ptaków wodnych i błotnych, a przede wszystkim żurawia (grus grus). Rezerwat położony jest na podmokłym obniżeniu deflacyjnym, ze zmiennym poziomem wód powierzchniowych, uzależnionym od wielkości opadów (www.torun.lasy.gov.pl). Rezerwat leży w graniach Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich.
- Rejna - utworzony w 31 stycznia 1962 roku na powierzchni 5.78 ha celem ochrony Wisienki stepowej (*Prunus fructinosa*), bardzo rzadkiego krzewu dorastającego do 1.5m wysokości. Krzew ten ma charakter reliktu wędrującego. Osobliwością rezerwatu jest występujący w warstwie runa dziewięciśli beżłodygowy i sasanka polna. (www.torun.lasy.gov.pl). Rezerwat leży w graniach Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich.

Pod względem zajmowanej powierzchni największą formą jest „Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich” (zajmuje na terenie gminy powierzchnię ok. 1700 ha). Został utworzony w roku 1991, gdy na terenie ówczesnego województwa bydgoskiego wyznaczano system 22 obszarów chronionych.

Obecnie funkcjonowanie obszarów chronionego krajobrazu regulują uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego:

- Uchwała Nr V/79/11 z dnia 21 lutego 2011 r.,
- Uchwała Nr VI/106/11 z dnia 21 marca 2011 r.

Wg Uchwały Nr VI/106/11 Sejmiku:

Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich zajmuje 2400 ha w gminach Inowrocław, Dąbrowa Biskupia i Gniewkowo. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów: racjonalna gospodarka leśna, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk, w tym ochrony pól wydmych w jednym kompleksie wśród żyznych czarnych ziem Kujawskich.

Powyższa uchwała precyzuje zakazy obowiązujące na terenie powyższego OChK. Warto zauważyć, że są to ustalenia standardowe, obowiązujące (z nieznacznymi wyjątkami) we wszystkich obszarach chronionego krajobrazu na terenie województwa, nie mające cech specyficznych, związanych z konkretnymi warunkami panującymi w analizowanym obszarze.

W powyższych ochk wprowadza się następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (nie dotyczy realizacji nowych lub rozbudowy i modernizacji istniejących przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszarów);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu. Zakaz ten nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie. Eksploatacja nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych. Zakaz ten nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie.
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej. Zakaz ten nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowle i urządzenia

melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane objekty.

System obszarów chronionych uzupełniają użytki ekologiczne. Użytki ekologiczne określa art. 42 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku, który brzmi: „Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.”

Tabela. Użytki ekologiczne na terenie gminy

Rodzaj	Powierzchnia	Obręb	Nr działki	Akt ustanawiający	Rok utworzenia
Bagno	0,63	Rejna	223LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	0,37	Rejna	234LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	0,23	Rejna	234LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	0,60	Boluminek	127LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	3,76	Rejna	221/2, 222/2, 234LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	4,96	Rejna	234, 235/1LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	0,69	Rejna	234LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	1,60	Rejna	233, 239LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	1,94	Rejna	233LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	23,40	Rejna	224LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno	1,93	Rejna	225/1, 225/2LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego	1996

				(Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	
Bagno	7,06	Rejna, Niemojewo	Rejna: 225/1, Niemojew o: 225/2LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1996 r. Nr 6, poz. 31)	1996
Bagno, łąka	8,90	Rejna	235/1 LP, 238 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)	2004
Bagno	8,99	Rejna, Niemojewo	Rejna dz. nr 225/1 LP, Niemojew o dz. nr 225/2 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)	2004
Bagno	3,29	Rejna	221/2 LP, 222/2 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)	2004
Bagno	3,12	Rejna	233 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)	2004
Bagno	3,24	Rejna	234 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)	2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Na terenie gminy jest także 11 pomników przyrody. Są to drzewa lub skupiska drzew.

Tabela. Pomniki przyrody na terenie gminy

Rodzaj pomnika	Charakterystyka	Akt ustanawiający	Rok utworzenia
Drzewo	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 530 cm rosnąca w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 135 w miejscowości Baśkowo	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Drzewo	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 320 cm rosnący w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 16/3 w miejscowości Dziewa	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Skupisko drzew	Dwa Dęby szypułkowe o obwodach w pierśnicy 380 i 360 cm rosnące w parku wiejskim an działce ewidencyjnej Nr 7 w miejscowości Głojkowo	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Drzewo	Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 350cm rosnący w parku dworskim na działce ewidencyjnej 6/4 w miejscowości Niemojewo	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Skupisko drzew	Grusza pospolita o obwodzie w pierśnicy 250cm oraz Topola szara dwuwierzchołowa o obwodach w pierśnicy 350/350cm rosnące w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 3 w miejscowości Pieczyska	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydgoski z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Drzewo	Lipa drobnolistna o obwodzie w pierśnicy 320 cm rosnąca w parku wiejskim na działce ewidencyjnej nr 100/1 w miejscowości	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie	1993

	Pieranie	województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	
Skupisko drzew	Wiąz szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 320 cm, Grusza pospolita o obwodzie w pierśnicy 220 cm, oraz Topola szara o obwodzie w pierśnicy 320 cm rosnące w Parku dworskim w Sobiesierni na działce ewidencyjnej nr18/1	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Skupisko drzew	Lipa srebrzysta o obwodzie w pierśnicy 400cm, Lipa szerokolistna o obwodzie w pierśnicy 340cm, Wiąz szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 340cm, pięć Topoli białych o obwodach od 340-360cm, Kasztanowiec biały o obwodzie w pierśnicy 400cm oraz Dąb szypułkowy o obwodzie w pierśnicy 300cm rosnące w parku dworskim na działce ewidencyjnej nr 38 w miejscowości Zagajewice	Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)	1993
Skupisko drzew	Sześć dębów szypułkowych o obwodach w pierśnicy 605, 490, 400, 356, 305 i 286 cm rosnące w parku w miejscowości Radojewice	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)	1991
Drzewo	Dąb szypułkowy o obwodzie 605 cm rosnący w pobliżu kościoła w miejscowości Radojewice	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)	1991
Skupisko drzew	Dwa dęby szypułkowe o obwodzie 330 i 290 cm rosnące w oddziale 170 b leśnictwa Rejna	Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)	1991

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Żadna część gminy nie została włączona, ani nie jest postulowana do włączenia do sieci Natura 2000.

Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad obiektami zabytkowymi.

W Studium uwzględnia się problematykę dotyczącą ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W Studium ponadto ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie zasobów kulturowych, szczególnie określone ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy i decyzjami o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W myśl przepisów, ochronie i opiece podlegają m.in. :

- zabytki nieruchome takie jak: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome takie jak: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,

- zabytki archeologiczne takie jak: pozostałości terenowe osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej,
- nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków ustanowionymi prawem, są:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Działalność służb konserwatorskich i służb planowania przestrzennego w dziedzinie ochrony i rewaloryzacji obiektów i zespołów zabytkowych opiera się przede wszystkim na rozpoznaniu i określeniu obiektów i obszarów, stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej, wprowadzanej w akty prawa miejscowego, jakim są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zapisy te oparte są na wytycznych konserwatorskich sporządzanych przez urzędy ochrony zabytków. Studium uwarunkowań i kierunków wskazuje sposoby sprawowania ochrony zabytków, jakie realizowane mają być w miejscowych planach sporządzanych w oparciu o Studium. Są one także wskazówkami przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i lokalizowaniu inwestycji celu publicznego w sytuacji braku w danym obszarze aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich do Studium jest ustalenie obszarów podlegających ochronie, a więc wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej. Wyznaczenie stref następuje w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na rysunku Studium):

Strefa „A” - strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary szczególnie wartościowe, do bezwzględного zachowania. Wszystkie prace powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „A” jest przede wszystkim zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewaloryzacja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, usuwanie obiektów dysharmonizujących, dostosowanie nowej, wprowadzanej w obszarze zabudowy, do historycznej kompozycji ruralistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów wraz z nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołów zabytkowych, eliminacja funkcji uciążliwych, dążenie do kompleksowych badań historycznych obszaru. W zespołach dworsko-parkowych nie wystarczy zabezpieczanie stanu istniejącego, wskazane są działania przywracające ich integralność poprzez usuwanie elementów błędnie w nie wprowadzonych, jak drogi, sieci wodociągów, kanalizacji, tracji energetycznych, telefonicznych. itp, obniżających walory historyczne i przyrodnicze.

Strefa „B” - strefa ochrony konserwatorskiej obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy. Uzgadniane z wojewódzkim konserwatorem zabytków winny być przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizacje nowych obiektów, korekty układu przestrzennego.

Celem działalności konserwatorskiej w strefie „B” jest: zachowanie historycznego układu zabudowy (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków, alei i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących.

Strefa „W” - strefa ochrony archeologicznej obejmująca rozpoznane potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych. Uzgadniane winny być wszelkie prace ziemne projektowane na obszarze strefy. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „W” jest zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie z pozostawieniem obszarów otwartych o charakterze muzealnym.

Na terenie gminy wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej A i B:

a) w miejscowości Bąkowo

strefa „B” - zespół folwarczny z pozostałością parku

b) w miejscowości Brudnia

strefa „A” - kościół parafialny św. Michała z 1925 r.

strefa „B” - cmentarz parafialny, zespół folwarczny

strefa „B” - zespół dworski

c) w miejscowości Chlewiska

strefa „A” - zespół kościelny (kościół św. Trójcy, brama z ogrodzeniem, cmentarz przykościelny)

strefa „B” - zespół folwarczny, cmentarz parafialny, cmentarz ewangelicki

d) w miejscowości Dąbrowa Biskupia

strefa „A” - kościół p.w. Wniebowzięcia NMP - k. XIX w, we wsi : szkoła, gospoda, młyn, domy

strefa „B” - cmentarz ewangelicki

e) w miejscowości Dziewa

strefa „A” i „B” - zespół dworsko - parkowy i folwark

f) w miejscowości Konary

strefa „A” - zespół dworsko – parkowy

strefa „B” - cmentarz ewangelicki

strefa „B” - zespół folwarczny

g) w miejscowości Modliborzyce

strefa „A” - zespół dworsko – parkowy

strefa „B” - zespół folwarczny

h) w miejscowości Parchanie

strefa „A” - kościół parafialny św. Wojciecha

strefa „A” - zespół dworsko – parkowy

strefa „B” - cmentarz parafialny

strefa „B” - zespół folwarczny i zespół wiejski

i) w miejscowości Pieranie

strefa „A” - zespół kościoła parafialnego św. Mikołaja

strefa „B” - cmentarz parafialny, park podworski

strefa „B” - zespół wiejski

j) w miejscowości Rejna
strefa „B” - zespół leśniczówki

k) w miejscowości Głójkowo
strefa „A” - park dworski

l) w miejscowości Sobiesiernia
strefa „A” - zespół dworsko – parkowy
strefa „B” - zespół folwarczny

m) w miejscowości Radojewice
strefa „A” - park podworski, pastorówka, cmentarz ewangelicki
strefa „B” - zespół folwarczny

n) w miejscowości Niemojewo
strefa „A” - park podworski

o) w miejscowości Pieczyska
strefa „A” i „B” - zespół podworski z parkiem,

p) w miejscowości Stanomin
strefa „B” - cmentarz ewangelicki

r) w miejscowości Wola Stanomińska
strefa „A” - zespół pałacowo – parkowy
strefa „B” - zespół folwarczny

s) w miejscowości Wonorze
strefa „B” - cmentarz ewangelicki z XIX/XX w,
strefa „B” - cmentarz ewangelicki z XIX w,
strefa „B” - zespół wiejski

t) w miejscowości Zagajewice
strefa „A” i „B” - park podworski i zespół folwarczny

u) w miejscowości Zagajewiczki
strefa „A” - zespół dworsko – parkowy
strefa „B” - zespół folwarczny

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków

Parchanie

- zespół dworski, XIX/XX, 1970, nr rej.: A/1004/1-2 z 4.09.1995:

- dwór

- park

Pieranie

- kościół par. p.w. św. Mikołaja, drewn., 1718-1738, nr rej.: 124/31 AK z 11.03.1931

Sobiesiernie

- zespół dworski, ok. 1910, nr rej.: A/399/1-2 z 21.02.1994:

- dwór

- park

Wola Stanomińska

- zespół dworski, pocz. XIX, nr rej.: A/207/1-2 z 15.05.1987:

- dwór, ok. 1920-1925

- park

WYKAZ OBIEKTÓW WŁĄCZONYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

LP	Obiekt	Czas powstania	Miejscowość	Ulica	Nr
1	dom zarządcy w zespole kościoła parafialnego	XIX/XX w.	Brudnia		
2	ogrodzenie kościoła parafialnego	1925	Brudnia		
3	kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła	1925	Brudnia		
4	zespół dworski	XIX w.	Brudnia		
5	dom	pocz. XX w.	Brudnia		12
6	obora	XIX/XX w.	Brudnia		14
7	dom	XIX/XX w.	Brudnia		14
8	stodoła	XIX/XX w.	Brudnia		14
9	obora	1900	Brudnia		17
10	zespół dworski	XIX/XX w.	Brudnia	przy drodze na Modliborzyce	
11	plebania	XIX/XX w.	Chlewiska		
12	brama w ogrodzeniu kościoła pw. Św. Trójcy	1910	Chlewiska		
13	cmentarz katolicki	XIX w.	Chlewiska		
14	cmentarz katolicki przykościelny	cmentarz o genezie średniowiecznej; zlikwidowany	Chlewiska		
15	budynek gospodarczy przy plebanii	XIX/XX w.	Chlewiska		
16	kościół pw. Św. Trójcy	1910	Chlewiska		
17	szkoła (ob. sklep)	pocz. XX w.	Chlewiska		
18	budynek gospodarczy w zespole szkoły	pocz. XX w.	Chlewiska	przy szkole	
19	młyn	pocz. XX w.	Dąbrowa Biskupia	Długa	27
20	pastorówka	1872	Dąbrowa Biskupia	Długa	36
21	kościół pw. Wniebowzięcia NMP (d. ewangelicki)	1872	Dąbrowa Biskupia	Długa	38
22	poczta	XIX/XX w.	Dąbrowa Biskupia	Długa	55 (d. 29)
23	szkoła	XIX w.	Dąbrowa Biskupia	Długa	85
24	dwór w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Dziewa		
25	park w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Dziewa		
26	dwór w zespole dworsko-parkowym (biblioteka)	1850; przebudowa 1900	Konary		18
27	budynek gospodarczy przy szkole	pocz. XX w.	Mleczkowo		
28	szkoła (ob. biblioteka)	pocz. XX w.	Mleczkowo		
29	obora	1914	Mleczkowo		10
30	ogrodzenie w zespole dworskim	pocz. XX w.	Modliborzyce		10
31	budynek gospodarczy w zespole dworskim	pocz. XX w.	Modliborzyce		10
32	dwór w zespole dworskim (szkoła)	pocz. XX w.	Modliborzyce		10
33	dom	XIX/XX w.	Modliborzyce		15
34	czworak w zespole dworskim	pocz. XX w.	Modliborzyce		4
35	dom	XIX/XX w.	Modliborzyce		7/9
36	mleczarnia	1906	Ośniszczewko		

37	budynek gospodarczy mleczarni	1906	Ośnieszczewko		
38	budynek gospodarczy mleczarni	1906	Ośnieszczewko		
39	stodoła w zespole mleczarni	1906	Ośnieszczewko		
40	budynek mieszkalny/gospodarczy	XIX/XX w.	Ośnieszczewko		10
41	stodoła	XIX/XX w.	Ośnieszczewko		10
42	obora, ob. sklep	1897	Ośnieszczewko		13
43	obora	XIX/XX w.	Ośnieszczewko		14
44	stodoła	XIX/XX w.	Ośnieszczewko		16
45	dom	XIX/XX w.	Ośnieszczewko		16
46	szkoła (ob. dom mieszkalny)	pocz. XX w.	Ośnieszczewko		2
47	budynek gospodarczy przy szkole	pocz. XX w.	Ośnieszczewko		2
48	dom	1928	Ośnieszczewko		6
49	cmentarz katolicki	1881	Parchanie		
50	brama i ogrodzenie cmentarza katolickiego	XIX/XX w.	Parchanie		
51	kościół parafialny pw. św. Wojciecha	1840; wieża 1900	Parchanie		
52	park w zespole dworsko-parkowym	XIX w.	Parchanie		
53	ogrodzenie kościoła pw. św. Wojciecha	XIX/XX w.	Parchanie		
54	szkoła	pocz. XX w.	Parchanie		
55	dwór w zespole dworsko-parkowym	XIX/XX w.; przebudowany w l. 70. XX w.	Parchanie		
56	plebania	1887	Parchanie		
57	kaplica cmentarna	1895	Parchanie		
58	dom parafialny	XIX w.	Parchanie		
59	spichlerz w zespole dworsko-parkowym	XIX w.	Parchanie		
60	dom	XIX/XX w.	Parchanie		15
61	dom	1908	Parchanie		20
62	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	1732-1743	Pieranie		
63	obora	XIX/XX w.	Pieranie		16
64	obora	XIX/XX w.	Pieranie		19
65	obora	XIX XX w.	Pieranie		19
66	dom	XIX/XX w/.	Pieranie		19
67	dom w zespole kościoła parafialnego	XIX/XX w.	Pieranie		
68	dzwonnica	XIX/XX w.	Pieranie		
69	budynek gospodarczy w zespole kościoła parafialnego	XIX/XX w.	Pieranie		
70	salka katechetyczna	XIX w.	Pieranie		
71	budynek gospodarczy przy szkole	pocz. XX w.	Pieranie		
72	szkoła	pocz. XX w.	Pieranie		
73	cmentarz katolicki	XIX w.	Pieranie		
74	poczta	XIXXX w.	Pieranie		
75	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Pieranie		1
76	plebania	XIX/XX w.	Pieranie		36
77	budynek mieszkalny	XIX/XX w.	Pieranie		6
78	dworzec kolejki wąskotorowej	XIX/XX w.	Przybysław		
79	wartownia przygraniczna (ob. dom)	XIX/XX w.	Przybysław		29
80	stodoła z ogrodzeniem posesji	XIX/XX w.	Przybysław		50
81	dom	XIX/XX w.	Przybysław		50
82	dom	XIX/XX w.	Przybysław		51
83	obora	XIX/XX w.	Przybysław		51
84	stodoła	XIX/XX w.	Przybysław		51
85	budynki gospodarcze w zespole szkoły	pocz. XX w.	Przybysław		52
86	szkoła	pocz. XX w.	Przybysław		52
87	dom	XIX w.	Przybysław		54
88	dom	XIX/XX w.	Przybysław		55
89	dom	1908	Przybysław		57
90	dom	XIX/XX w.	Przybysław		61
91	zajazd w zespole dworsko-parkowym (ob. sklep i poczta)	XIX w., przebudowany po 1900	Radojewice		
92	park w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Radojewice		
93	szkoła	pocz. XX w.	Radojewice		
94	pastorówka	XIX/XX w.	Radojewice		
95	budynek gospodarczy w zespole szkoły	pocz. XX w.	Radojewice		
96	dwór w zespole dworsko-folwarcznym	ok. 1890	Radojewice		

97	obora w zespole dworsko-folwarcznym	XIX/XX w.	Radojewice		
98	obora w zespole dworsko-folwarcznym	1907	Radojewice		
99	park w zespole dworsko-parkowym	XIX w.	Sobiesiernie		
100	dwór w zespole dworsko-parkowym	ok. 1910	Sobiesiernie		
101	zajazd (ob. dom mieszkalny)	pocz. XX w.	Stanomin		
102	szkoła	pocz. XX w.	Stanomin		
103	budynek gospodarczy przy szkole	pocz. XX w.	Stanomin		
104	obora	XIX/XX w.	Stanomin		18
105	budynek gospodarczy	1937	Stanomin		20
106	budynek gospodarczy przy młynie	pocz. XX w.	Stanomin		21
107	młyn (ob. budynek mieszkalny)	pocz. XX w.	Stanomin		21
108	dom	XIX/XX w.	Stanomin		38
109	parnik	XIX/XX w.	Stanomin		38
110	obora	XIX/XX w.	Stanomin		41
111	dom	XIX/XX w.	Stanomin		43
112	dom	XIX/XX w.	Stanomin		8
113	park w zespole pałacowo-parkowym	koniec XIX w.	Wola Stanomińska		
114	spichlerz w zespole pałacowo-parkowym	XIX/XX w.	Wola Stanomińska		
115	pałac w zespole pałacowo-parkowym	1920-1925	Wola Stanomińska		
116	dwojak w zespole pałacowo-parkowym	XIX/XX w.	Wola Stanomińska		10
117	dwojak w zespole pałacowo-parkowym	XIX/XX w.	Wola Stanomińska		6
118	młyn (ob. magazyn)	XIX/XX w.	Wonorze		
119	poczta	XIX/XX w.	Wonorze		16
120	budynek mieszkalny	1898	Wonorze		22
121	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wonorze		26
122	dom	XIX/XX w.	Wonorze		26
123	budynek mieszkalny	1908	Wonorze		27
124	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wonorze		27
125	dom	XIX/XX w.	Wonorze		4
126	obora	XIX/XX w.	Wonorze		45
127	budynek mieszkalny/gospodarczy	XIX/XX w.	Wonorze		55
128	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wonorze		64
129	szkoła	pocz. XX w.	Wonorze		65
130	budynek gospodarczy	XIX/XX w.	Wonorze		75
131	dom	XIX/XX w.	Wonorze		75
132	spichlerz	XIX/XX w.	Wonorze		9
133	kuźnia w zespole dworsko-parkowym	XIX/XX w.	Zagajewice		
134	park krajobrazowy w zespole dworsko-parkowym	XIX/XX w.	Zagajewice		
135	Budynek mieszkalny/gospodarczy w zespole dworsko-parkowym	XIX/XX w.	Zagajewice		
136	dwór w zespole dworsko-parkowym	1890	Zagajewiczki		
137	obora w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Zagajewiczki		
138	obora (chlewnia) w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Zagajewiczki		
139	pozostałości parku w zespole dworsko-parkowym	koniec XIX w.	Zagajewiczki		

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH-EWIDENCJA ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH

Lp.	Nr w obrębie miejsc.	AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia
Bąkowo				
1	1	45-42	257	KPL, KP, WSR
2	2	45-42	261	k.trzcieniecka, Kł, KP
3	3	45-42	295	KCW, KPL, KAK, KCSZ, Kł, KP, WSR, NOW
4	4	45-42	294	KPL, KAK, Kł, KP, WSR, PSR, NOW
5	5	45-42	291	KPL, Kł, KP, WSR
6	6	45-42	290	KPL, KAK, Kł, KP, WSR, NOW
7	7	45-42	289	KPL, KAK, Kł, NOW
8	8	45-42	288	KPL, KAK, Kł, WSR
9	9	45-42	287	KAK, k.iwieńska
10	10	45-42	286	KAK, Kł, WSR
11	11	45-42	285	KPL, KAK, Kł
12	12	45-42	277	KPL
13	13	45-42	275	KPL, k.iwieńska, Kł, KP, NOW
14	14	45-42	272	KPL, KAK
15	15	45-42	271	Kł, k.protoprzeworska
16	16	45-42	274	KP, NOW
17	17	45-42	269	KPL, KAK, k.trzcieniecka
18	18	45-42	270	KPL, KAK, Kł
19	19	45-42	265	KPL, KAK, Kł
20	20	45-42	264	KPL, KAK, KCSZ, Kł, KP, WSR
21	21	45-42	248	KPL
22	22	45-42	247	KP, NOW
23	23	45-42	254	KAK, WSR, NOW
24	24	45-42	259	KP
25	25	45-42	260	KPL, Kł, KP
26	26	45-42	258	KPL, KAK, Kł, KP, NOW
27	27	45-42	246	WSR, NOW
28	28	45-42	255	KP, NOW
29	29	45-42	254	PSR
30	30	45-42	253	PSR/NOW
31	31	45-42	252	WSR, NOW

32	32	45-42	251	KPL, NOW
33	33	45-42	262	KŁ
34	34	45-42	249	PSR/NOW
35	35	45-42	250	WSR
36	36	45-42	253	KŁ
37	37	45-42	292	KŁ
38	38	45-42	293	KP
39	39	45-42	273	KŁ, WSR, PSR, NOW
40	40	45-42	268	KAK
41	41	45-42	267	interstadium neolitu i brązu, KŁ, NOW
42	42	45-42	266	KŁ
43	43	45-42	276	PSR/NOW
44	44	45-42	278	WSR
45	45	45-42	279	KŁ, WSR, NOW
46	46	45-42	280	PSR
47	47	45-42	283	PSR/NOW
48	48	45-42	284	WSR, PSR, NOW
49	49	45-42	282	NOW
50	50	45-42	281	PSR/NOW
51	51	45-42	296	interstadium neolitu i brązu, KP, WSR, NOW
52	52	45-42	297	PSR
53	53	45-42	298	interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, NOW
Brudnia				
54	1	44-42	168	KPL, KŁ, KP, WSR
55	2	44-42	198	KPL, KŁ, k.mogiłowa, KP, WSR, NOW
56	3	44-42	196	KŁ, NOW
57	4	45-42	28	KPL, PSR
58	5	45-42	27	KPL
59	6	45-42	26	KPL, k.niemeńska
60	7	45-42	206	KPL, SR
61	8	45-42	205	KŁ, KP
62	9, 9A	44-42	203	KPL, WEB, KŁ, KP, WSR, PSR, NOW
63	10	44-42	204	KPL, KCSZ, KŁ, KP, WSR
64	11	45-42	183	KPL, KŁ, KP, WSR, PSR
65	12	44-42	211	KPL, KŁ, KP,
66	13	44-42	210	KŁ, KP, WSR
67	14	44-42	212	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, NOW
68	15	45-42	208	KPL, KCSZ, KŁ, KP
69	16	45-42	207	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR
70	17	45-42	40	KPL, k.niemeńska, KŁ, PRADZIEJE, WSR
71	18	45-42	41	KPL, interstadium neolitu i brązu
72	19	45-42	42	PRADZIEJE ?
73	20	45-42	24	KP
74	21	45-42	25	KPL, KŁ, KP, PRADZIEJE
75	22	45-42	26	KPL, KŁ
76	23	45-42	27	KPL, KŁ
77	24	45-42	28	KPL
78	25	45-42	30	KPL, KŁ, KP, PRADZIEJE
79	26	45-42	29	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
80	27	45-42	31	KPL, KŁ, SR
81	28	45-42	25	KPL, KAK
82	29	45-42	30	KŁ
83	30	45-42	22	interstadium neolitu i brązu, KŁ, WSR
84	31	45-42	20	KPL, KŁ, KP, PRADZIEJE
85	32	45-42	21	KPL, KŁ
86	33	45-42	32	KPL, KŁ
87	34	45-42	39	KPL
88	35	45-42	40	interstadium neolitu i brązu
89	36	45-42	43	KPL
90	37	45-42	33	interstadium neolitu i brązu, KŁ, WSR, SR
91	38	45-42	34	KPL
92	39	45-42	44	KPL

93	40		198	KPL, KAK, KŁ, KP, NOW
94	41		197	
95	42		195	WSR, PSR
96	43		194	PSR, NOW
97	44		193	PRADZIEJE, PSR, NOW
98	45		192	PSR, NOW
99	46		191	PSR, NOW
100	47		190	PSR, NOW
101	48		189	PSR, NOW
102	49		188	PSR, NOW
103	50		187	PSR, NOW
104	51		185	KPL, KŁ, KP, WSR, PSR
105	52		186	PRADZIEJE, PSR, NOW
106	53		184	KPL, KP, SR
107	54		182	KAK, WEB, KŁ, KP, WSR
108	55		181	KPL
109	56		178	KŁ, KP, WSR
110	57	44-42	175	KAK, KŁ, KP, WSR, PSR
111	58	44-42	174	WEB, KŁ, KP, WSR, NOW
112	59	44-42	177	KAK, KP
113	60	44-42	179	KPL, KŁ, KP, WSKŁ, KPR
114	61	44-42	180	PSR
115	62	44-42	176	KŁ, KP
116	63	44-42	173	PSR
117	64	44-42	172	KŁ
118	65	44-42	171	KP
119	66	44-42	170	KCWR, WEB, KŁ, NOW
120	67	44-42	169	KŁ, KP
121	68	44-42	167	KŁ, KP, PSR, NOW
122	69	44-42	168	PSR
123	70	45-42	18	KP
124	71	45-42	19	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
Chlewiska				
125	1A-C	45-43	236,237	KPL, KAK, KCSZ, KŁ, k.grobów pokłoszowych, KP, WSR, NOW
126	2,2A	45-43	238,239	KPL, KCSZ, KP
127	3	45-43	240	KPL, KAK, KŁ
128	4	45-43	241	KPL, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP
129	5	43-42	194	KPL, WSR
130	6	43-42	195	KPL, NOW
131	7	45-43	242	KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ,
132	8	43-42	196	KAK
133	9	45-43	243	KPL, KAK, KCSZ, KŁ, KP, WSR, PSR
134	10	54-53	244	KPL, KAK, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, horyzont trzciniecki, KŁ
135	11	54-53	245	KPL, KCSZ, KŁ, KP
136	12	44-44	271	KPL
137	13	44-44	272	KPL, KAK, KCSZ
138	14	43-42	198	KPL
139	15	43-42	199	interstadium neolitu i brązu,
140	16	43-42	200	KCSZ, KŁ
141	17	43-42	201	KCWR
142	18	43-42	202	KPL, KAK, KCSZ
143	19	43-42	203	KPL
144	20	43-42	204	KPL
145	21	43-42	205	KCWR, KPL
146	22	43-42	206	KPL, KAK, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, KŁ
147	23	43-42	207	KPL, PSR
148	24	43-42	208	KPL, KCSZ, KŁ
149	25	43-42	209	KPL, KŁ, PSR
150	26	43-42	210	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
151	27	43-42	211	MEZ, KPL, KAK, KCSZ, KŁ, WSR
152	28	43-42	212	EK-EB, WSR

153	29	43-42	213	KPL, Kł, NOW
154	30	45-43	247	KPL, WSR
155	31	45-43	248	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
156	32	45-43	249	KPL, KAK, KCSZ, Kł, KP, NOW
157	33	45-43	250	interstadium neolitu i brązu, KP, WSR, PSR
158	34	45-43	251	KPL, KAK, KCSZ, Kł, WSR
159	35	45-43	252	KPL, Kł, KP, WSR, PSR, NOW
160	36	45-43	253	KPL, PSR, NOW
161	37	45-43	254	KPL, KCSZ, Kł, WSR, PSR, NOW
162	38	45-43	255	KL, KPL, KAK, k.trzciniecka, Kł, KP, WSR, PSR
163	39	45-43	256	WEB, WSR, PSR, NOW
164	40	45-43	257	KAK, Kł, PSR
165	41	43-42	217	WSR, PSR
166	42	43-42	218	Kł, PSR
167	43	45-43	258	KAK, Kł, PSR
168	44/55	45-43	259	WSR, PSR, NOW
169	45	43-42	219	KPL
170	46	43-42	220	KPL, Kł
171	47	43-42	214	NOW
172	48	43-42	215	KAK, PSR/NOW
173	49	43-42	221	KPL
174	50	43-42	222	KPL
175	51	45-43	260	KPL
176	52	45-43	261	KPL, Kł, WSR, PSR
177	53	45-43	221	KPL, Kł
178	54	45-43	222	NOW
179	55	45-43	223	KAK, PSR/NOW
180	56	45-43	262	KPL, KAK, KCSZ, K. iwieńska, Kł, KP
181	57	45-43	263	KPL, KAK, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, Kł, WSR, PSR
182	58	45-43	264	KCSZ, Kł, KP, WSR
183	59	43-42	224	KPL, Kł
184	60	45-43	265	KPL, WSR, PSR, NOW
185	61	43-42	225	WSR, NOW
186	62	43-42	226	KPL
187	63	45-43	266	KAK, KCSZ
188	64	43-42	227	KPL, WEB, NOW
189	65	43-42	228	KPL, interstadium neolitu i brązu
190	66	43-42	229	KPL
191	67	43-42	230	KPL
192	68	43-42	231	EK, WSR
193	69	43-42	232	WEB, WSR, PSR/NOW
194	70	43-42	233	KPL, NESCH, NOW
196	71	43-42	234	interstadium neolitu i brązu
197	72	45-43	267	KAK, WSR, PSR, NOW
198	73	45-43	268	KCSZ, KPDZ,
199	74	45-43	269	Horyzont trzciniecki, PSR
200	75	45-43	270	KAK, KPDZ, Kł, KP, PSR
201	76	45-43	271	PRADZIEJE
202	77	45-43	272	KPL, KAK, Kł, KP
203	78	45-43	273	KCSZ, interstadium neolitu i brązu, Kł
204	79	45-43	274	KAK
205	80	43-42	216	Kł
206	81	43-42	223	KPL, KAK, Kł, WSR
207	82	43-42	235	KPL, KCSZ
208	83	43-42	236	KAK, Kł, WSR
209	84	43-42	237	KPL, WSR
210	85	43-42	238	KAK, WSR
211	86	43-42	239	EK-EB, WSR
212	87	43-42	240	WSR
213	88	43-42	241	KCSZ
214	89	43-42	242	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, NOW
215	90	43-42	242	KPL, interstadium neolitu i

				brązu, Kł, NOW
216	91	43-42	243	WSR
217	92	43-42	244	KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
218	93	43-42	245	WEB
219	94	43-42	246	Kł
220	95	43-42	247	KPL, KAK, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, Kł
221	96	43-42	248	EK-EB
222	97	43-42	249	KPL, NESCH
223	98	45-43	275	KAK, KPDZ
224	99	45-43	276	KAK, interstadium neolitu i brązu,
225	100	45-43	277	KCSZ, KPDZ
226	101AB	45-43	278	KAK
227	102	45-43	279	KPL, interstadium neolitu i brązu,
228	103	45-43	280	KAK
229	104	45-43	281	PRADZIEJE ?
230	105	45-43	282	KPL, KP
231	106	45-43	283	KPL, KCSZ KPDZ, NOW
232	107	45-43	284	KPL
233	108	45-43	285	KPL, KCSZ, Kł
234	109	45-43	286	Kł
235	110	45-43	287	WSR
236	111	45-43	288	WSR
237	112	45-43	289	KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł, PSR
238	113	45-43	290	interstadium neolitu i brązu, NOW
239	114	45-43	291	KCWR, interstadium neolitu i brązu,
240	115	45-43	292	KAK
241	116	45-43	293	WSR, PSR
242	117	45-43	294	KPDZ, Kł
243	118	45-43	295	KP
244	119	45-43	296	WSR, PSR
245	120	45-43	297	KPL, KCSZ, KPDZ, Kł, WSR, PSR
246	121	45-43	298	KPL, KT
247	122	45-43	299	interstadium neolitu i brązu, Kł, PSR
248	123	45-43	300	EK
249	124	43-42	250	Kł, PSR
250	125	45-43	302	KPL, interstadium neolitu i brązu,
251	126	45-43	303	KPL
252	127	45-43	304	KPL, KP
253	128	45-43	305	KPDZ
254	129	45-43	306	KCSZ
255	130	45-43	307	KPL, KAK
256	131	45-43	308	KPL, KAK, KCSZ
257	132	45-43	309	KCWR, interstadium neolitu i brązu,
258	133	45-43	310	KCSZ
259	134	45-43	311	WSR
260	135	45-43	312	KPL, KAK, KCSZ, PSR,
261	136	45-43	313	PSR
262	137	45-43	314	KPL
263	138	45-43	315	KPL
264	139	45-43	316	KP
265	140	45-43	317	OR
266	141	45-43	318	KPL, KAK, HA, NE-WEB
267	142	45-43	319	PSR, NOW
268	143	43-42	251	KPL, Kł, PSR/NOW
269	144	43-42	252	Kł, NOW
270	145	43-42	253	WSR
271	146	43-42	254	PSR/NOW
272	147	43-42	255	KCWR, Kł
273	148	43-42	256	KCWR, WEB, PSR/ NOW
274	149	43-42	257	NOW
275	150	43-42	258	Kł

276	151	43-42	259	WEB
277	152	43-42	260	KPL, Kł, NOW
278	153	43-42	261	KPL, interstadium epoki neolitu i brązu
279	154	43-42	262	KAK, interstadium epoki neolitu i brązu, NOW
280	155	43-42	263	KPL, PSR
281	156	45-43	321	KPL
282	157	45-43	322	KPL
283	158	45-43	323	KPL, KCSZ, PSR/NOW
284	159	45-43	324	KPL, PSR, NOW
285	160	45-43	325	WSR, PSR
286	161	45-43	326	KPL
287	162	45-43	327	PSR, NOW
288	163	45-43	328	KPL
289	164	45-43	329	KPL, PSR, NOW
290	165	45-43	330	KPL, Kł, NOW
291	166	45-43	331	KPL, KAK, Kł, PSR, NOW
292	167	45-43	332	EK, WSR, PSR, NOW
293	168	45-43	333	WSR, PSR
294	169	45-43	334	PSR
295	170	45-43	335	PSR
296	171	45-43	336	WSR, PSR, NOW
297	172	45-43	337	KPL, PSR
298	173	45-43	338	PRADZIEJE, WSR
299	174	45-43	339	PSR
300	175	45-43	340	Kł, KP, WSR, PSR, NOW
301	176	45-43	341	KCWR, PSR, NOW
302	177	45-43	342	KP, PSR
303	178	45-43	343	KPL, Kł
304	179	45-43	344	KPL, Kł
305	180	45-43	345	KAK, Kł
306	181	45-43	346	KP
307	182	45-43	347	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
308	183	45-43	348	KP
309	184	45-43	349	PRADZIEJE?
310	185	45-43	350	Kł, KP
311	186	45-43	351	KP, WSR
312	187	45-43	352	KP
313	188	45-43	353	KP
314	189	45-43	354	KPL
315	190	45-43	355	Kł
316	191	45-43	356	Kł
317	192	45-43	357	KP
318	193	45-43	358	KPL, interstadium epoki neolitu i brązu, PSR
319	194	45-43	359	KPL, Kł, KP
320	195	45-43	360	NE. KP
321	196	45-43	361	Kł, WSR, NOW
322	197	45-43	362	Kł
323	198	45-43	363	KPL, KAK
324	199	45-43	199	PSR
Chróstowo				
325	1	45-43	68	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu
326	2	45-43	69	KPL, k.trzcieniecka, Kł, WSR
327	3	45-43	70	KP, WSR, PSR
328	4	45-43	71	KPL, Kł
329	5	45-43	72	KCWR, KPL, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, Kł
330	6	45-43	73	Kł, KP, PSR
331	7	45-43	74	PSR
332	8	45-43	75	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
333	9	45-43	65	PSR
334	10	45-43	76	KPL, KCSZ, Kł, KP, WSR
335	11	45-43	77	interstadium neolitu i brązu
336	12	45-43	78	KPL
337	13	45-43	79	PRADZIEJE ?

338	14	45-43	80	KPL, Kł, WSR, PSR, NOW
339	15	45-43	81	EK, Kł, k.grobów kloszowych
340	16	45-43	82	KPL, KAK, KPom
341	17	45-43	92	KPL, KAK
342	18	45-43	93	KPL, KAK, KP, WSR, PSR, NOW
343	19	45-43	94	Kł, KP, PSR, NOW
344	20	45-43	95	Kł, PSR, NOW
345	21	45-43	96	WSR
346	22	45-43	97	WSR, PSR
347	23	45-43	98	KPL, KAK, PSR, NOW
348	24	45-43	99	KPL, KAK, WEB
349	25	45-43	100	KAK
350	26	45-43	101	KAK, Kł
351	27	45-43	102	Kł
352	28	45-43	83	KAK, Kł, PSR
353	29	45-43	84	KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł, NOW
354	30	45-43	85	WEB, WSR, PSR
355	31	45-43	86	WSR, PSR, NOW
356	32	45-43	87	WSR
357	33	45-43	88	Kł, KPWSR, PSR, NOW
358	34	45-43	89	PSR, NOW
359	35	45-43	90	WSR, PSR, NOW
360	36	45-43	91	WSR, PSR, NOW
361	37	45-43	103	WSR/PSR, NOW
362	38	45-43	104	WSR
363	39	45-43	105	PSR
364	40	45-43	106	KPL, PSR, NOW
365	41	45-43	107	WSR, PSR, NOW
366	42	45-43	108	PSR, NOW
367	43	45-43	109	WSR, PSR, NOW
368	44	45-43	110	PSR, NOW
369	45	45-43	111	KPL, Kł, KP, PSR, NOW
370	46	45-43	112	PSR/NOW
371	47	45-43	113	KPL, Kł, KP, PSR, NOW
372	48	45-43	114	WSR, NOW
373	49	45-43	115	KPL, KAK
374	50	45-43	116	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
375	51	45-43	117	interstadium neolitu i brązu, KP
376	52	45-43	118	Kł, PSR
377	53	45-43	119	KPL, KAK, Kł
378	54	45-43	120	WEB, Kł
379	55	45-43	121	KAK, Kł
380	56	45-43	122	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
381	57	45-43	123	KCWR
382	58	45-43	124	KPL, WSR, PSR, NOW
383	59	45-43	125	PSR, NOW
384	60	45-43	126	WSR, PSR
385	61	45-43	127	PSR/NOW
386	62	45-43	128	interstadium neolitu i brązu, WSR, PSR, NOW
387	63	45-43	129	WSR, PSR
388	64	45-43	130	PSR
389	65	45-43	131	WSR, PSR, NOW
390	66	45-43	132	WSR, PSR, NOW
391	67	45-43	133	KP, PSR, NOW
392	68	45-43	134	EK, WSR
393	69	45-43	135	WEB, PSR, NOW
394	70	45-43	136	KP, NOW
395	71	45-43	137	WSR, PSR
396	72	45-43	138	EK
397	73	45-43	139	KPL, interstadium neolitu i brązu
399	74	45-43	140	KCWR, KPL, interstadium neolitu i brązu
399	75	45-43	141	WSR
400	76	45-43	142	WSR
401	77	45-43	143	KPL, KAK, WSR, PSR, NOW

402	78	45-43	144	KPL, Kł
403	79	45-43	145	WSR
404	80	45-43	146	KPL, WSR
405	81	45-43	147	KPL, Kł, NOW
406	82	45-43	148	KPL, interstadium neolitu i brązu, NOW
407	83	45-43	149	WSR, PSR, NOW
408	84	45-43	150	KCWR, Kł
409	85	45-43	151	EK
410	86	45-43	152	KP
411	87	45-43	153	KPL, KAK, Kł, PSR
Dąbrowa Biskupia				
412	1	45-43	154	PSR
413	2	45-42	162	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
414	3	45-42	156	KPL, Kł, WSR, NOW
415	4	45-43	364	KPL
416	5	45-43	365	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, NOW
417	6, 6A	45-43	366, 367	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
418	7, 7A	45-43	368, 369	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
419	8	45-43	370	KPL, Kł
420	9	45-43	371	KPL
421	10	45-43	372	KPL, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, Kł
422	11	45-43	373	KPL, KCSZ, Kł
423	12	45-43	374	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
424	13	45-43	375	KPL, KCSZ
425	14, 14A	45-42	117	KPL, WSR
426	15A, 15B	45-42	114	KPL, k.niemeńska, KCSZ, interstadium neolitu i brązu, KP
427	16	45-43	376	KPL, KCSZ, Kł, KP
428	17/58	45-43	377	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
429	18	45-43	378	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KP
430	19	45-43	379	KPL, Kł
431	20	45-43	380	KPL, KP, NOW
432	21/22	45-43	381	KPL, KCSZ KCG-D
433	23	45-43	382	KPL, KCSZ, interstadium neolitu i brązu,
434	24	45-43	383	KPL, KN, interstadium neolitu i brązu, Kł, WSR
435	25/44	45-43	384	KPL
436	26	45-43	385	KPL
437	27	45-43	386	EK
438	28	45-43	387	MEZ, KPL, interstadium neolitu i brązu,
439	29	45-42	113	KPL, k.niemeńska, PSR
440	30	45-42	112	KPL, interstadium neolitu i brązu,
441	31	45-42	110	KPL
442	32	45-42	111	KPL
443	33, 33A	45-42	99	KPL
444	34	45-42	97	KPL, PSR
445	35	45-42	98	KPL
446	36	45-42	95	KPL
447	37	45-42	94	interstadium neolitu i brązu, Kł
448	38	45-42	88	KPL, Kł
449	39	45-42	123	KPL, KCSZ, Kł
450	40	45-42	124	KPL
451	41	45-43	388	KPL, KAK
452	42	45-43	389	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, PSR
453	43	45-43	390	KPL, WSR, NOW
454	45	45-43	391	KPL
455	46	45-43	392	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł, KP, NOW

456	47	45-43	393	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, KP
457	48	45-43	394	KPL
458	49	45-43	395	KPL
459	50	45-43	396	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
460	51	45-43	397	KPL
461	52	45-43	398	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KP
462	53	45-43	399	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
463	54	45-43	400	KPL, interstadium neolitu i brązu,
464	55	45-43	401	KCSZ, Kł, NOW
465	56	45-43	402	Kł
466	57	45-43	403	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, WSR
467	59	45-43	405	KPL, Kł
468	60	45-43	406	KPL, interstadium neolitu i brązu, NOW
469	61	45-43	407	KPL, KCSZ
470	62	45-43	408	KPL
471	63	45-43	409	KPL, KP, NOW
472	64	45-43	410	EK
473	65	45-43	411	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, NOW
474	66	45-43	412	KAK, Kł
475	67	45-43	413	PRADZIEJE /
476	68	45-43	414	interstadium neolitu i brązu, KP
477	69/70	45-43	415	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR, NOW
478	71	45-43	417	k.chojnicko-pieńkowska, interstadium neolitu i brązu,
479	72, 72A	45-42	135	EK, KPL
480	73	45-42	134	Kł
481	74	45-42	107	KPL
482	75	45-42	108	MEZ, KPL
483	76	45-42	109	KPL
484	77	45-43	417	KAK, Kł, KP
485	78	45-43	418	MEZ, KPL, KAK
486	79	45-43	419	KPL, PRADZIEJE
487	80	45-43	420	KPL
488	81	45-43	421	KPL, PSR, NOW
489	82	45-43	422	Kł
490	83	45-43	423	KAK, WSR
491	84	45-43	424	KPL, KAK, WSR
492	85	45-43	425	KAK
493	86	45-43	426	KPL, KAK
494	87	45-43	427	KOL, KAK, WSR
495	88	45-43	428	EK, Kł, KP
496	89	45-43	429	KAK, Kł
497	90	45-43	430	KPL, KAK, WSR
498	91	45-43	431	KPL, Kł, PSR, NOW
499	92	45-43	432	EK, WSR
500	93	45-43	433	KP, PSR
501	94	45-42	133	KAK
502	95	45-42	132	KCSZ, Kł, PSR
503	96	45-42	104	KPL
504	97	45-42	102	KPL
505	98	45-42	101	KPL, WSR
506	99	45-42	171	KPL
507	100	45-42	103	KPL, WSR
508	101	45-42	104	KPL
509	102	45-42	105	KPL, KAK
510	103	45-42	106	MEZ, KPL, KAK
511	104	45-43	434	EK
512	105	45-43	435	KPL
513	106	45-43	436	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR
514	107	45-43	437	KPL

515	108	45-43	438	WSR
516	109	45-43	439	KP, WSR, NOW
517	110	45-43	440	KŁ, PSR
518	111	45-43	441	KPL, KP
519	112	45-43	442	EK, KP
520	113	45-43	443	KAK, KŁ
521	114	45-43	444	EK, KŁ, WSR
522	115	45-43	445	PSR
523	116	45-43	446	EK
524	117	45-43	447	KPL, interstadium neolitu i brązu,
525	118	45-43	448	MEZ, KPL, PSR, NOW
526	119	45-42	142	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu,
527	120	45-42	122	KPL
528	121	45-42	121	KPL
529	122	45-42	115	KPL
530	123	45-42	93	interstadium neolitu i brązu,
531	124	45-42	126	KPL, KŁ
532	125	45-42	125	KPL, KAK
533	126	45-42	106	KPL, interstadium neolitu i brązu,
534	127	45-42	96	KPL
535	128	45-42	128	interstadium neolitu i brązu, WSR
536	129	45-42	129	KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ
537	130	45-42	127	KPL
538	131	45-42	91	KPL
539	132	45-42	92	KPL, KŁ
540	133	45-42	90	KPL, KŁ
541	134	45-42	89	KPL
552	135	45-42	87	KPL, interstadium neolitu i brązu,
553	136	45-42	139	KPL, KŁ
554	137	45-42	140	KPL
555	138	45-42	141	KPL, KAK
556	139	45-42	143	KPL
557	140	45-43	449	KPL, KŁ
558	141	45-43	450	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ, WSR
559	142	45-42	172	interstadium neolitu i brązu,
560	143	45-42	160	KPL, KŁ
561	144	45-42	159	KPL
562	145	45-42	158	KPL
563	146	45-43	451	KPL, KŁ
564	147	45-42	157	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
565	148AB	45-43	452	KPL, interstadium neolitu i brązu,
566	149	45-42	138	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu,
567	150	45-42	144	k.trzciniecka
568	151	45-42	145	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR
569	152	45-42	146	KPL, KŁ, PSR/NOW
570	153	45-42	147	KPL
571	154	45-42	148	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR
572	155	45-42	149	EK
573	156	45-42	152	KPL, interstadium neolitu i brązu, KP
574	157	45-42	153	KPL, KCSZ
575	158	45-42	154	KPL, interstadium neolitu i brązu,
576	159	45-43	453	KPL
577	160	45-43	454	WSR
578	161	45-43	455	KPL, interstadium neolitu i brązu,
579	162	45-43	456	KPL, interstadium

				neolitu i brązu, KŁ, NOW
580	163	45-43	457	KPL, KCSZ, KŁ, WSR
581	164	45-43	458	KPL
582	165	45-43	459	KPL
583	166	45-42	124	KPL
584	167	45-42	161	KPL, interstadium neolitu i brązu, PSR
585	168	45-42	145	KPL
586	169	45-42	173	KPL, KŁ
587	170	45-42	150	KPL
588	171	45-42	151	KPL
589	172	45-42	155	KPL, NOW
590	173	45-42	166	KPL, KAK, k.trzciniecka
591	174	45-42	165	KPL, KAK, PSR
592	175	45-42	164	KPL, KAK, PSR, NOW
593	176	45-42	163	KAK, NOW
594	177	45-42	168	NE-EB, NOW
595	178	45-42	167	interstadium neolitu i brązu, WSR
596	179	45-42	169	interstadium neolitu i brązu, WSR, NOW
597	180	45-42	170	KPL
598	181	45-43	181	NE
599	182	45-43	460	KPL, KAK, NE, interstadium neolitu i brązu, KP
600	183	45-43	461	KP
601	184	45-43	462	KP
602	185	45-43	463	KPL
603	186	45-43	464	KPL
604	187	45-43	465	WSR
605	188	45-43	466	KAK
606	189	45-43	467	KCW, KCSZ, interstadium neolitu i brązu,
607	190	45-43	468	KPL, KCSZ, interstadium neolitu i brązu,
608	191	45-43	469	KAK
609	192	45-43	470	KCW
610	193	45-43	471	KCW
611	194	45-43	472	KCSZ
612	195	45-43	473	KCSZ
613	196	45-43	474	KPL
614	197	45-43	475	KCSZ
615	198	45-43	476	interstadium neolitu i brązu,
616	199	45-43	477	KCSZ
617	200	45-43	478	KCSZ
618	201	45-43	479	KCSZ
619	202	45-43	480	NE
620	203	45-43	481	NE
621	204	45-43	482	PRADZIEJE /
622	205	45-43	483	KŁ
623	206	45-43	484	KPL
624	207	45-43	485	NE
625	208	45-43	486	NE
626	209	45-43	487	NE
627	210	45-43	488	NE
628	211	45-43	489	NE
629	212	45-43	490	NE
630	213	45-43	491	NE
631	214	45-43	492	NE
632	215	45-43	493	PRADZIEJE
633	216	45-43	494	KP, NOW
634	217	45-43	495	KPL, KP
635	218	45-43	496	KŁ
636	219	45-43	497	KP, NOW
637	220	45-43	498	KPL
638	221	45-43	499	KPL, PSR
639	222	45-43	500	KAK
640	223	45-43	501	KPL, PRADZIEJE
Dziewa				
641	1	46-42	68	KŁ
642	2	46-42	69	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR

643	3	46-42	70	KPL, KŁ
644	4	46-42	71	KPL, k.niemeńska, Kł
645	5	46-42	72	Kł, WSR
646	6	46-42	73	KPL, KAK, Kł, WSR
647	7	46-42	74	KAK, Kł, KP, WSR, PSR
648	8	46-42	75	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
649	9	46-42	76	KPL, KAK, Kł
650	10	46-42	77	Kł, WSR
651	11	46-42	78	Kł, WSR
652	12	46-42	79	KAK, WSR
653	13	46-42	80	Kł, KP, WSR
654	15	46-42	81	KAK, Kł, KP
655	16	46-42	82	WSR
Głojkowo				
656	1	45-42	243	WSR
657	2	45-42	234	WSR
658	3	46-42	66	KP
659	4	46-42	67	KAK, Kł, WSR
660	5	45-42	228	Kł, WSR
661	6	45-42	229	KP, WSR
662	7	45-42	231	WSR, NOW
663	8	45-42	232	KCWR, KPL, KP, PSR, NOW
664	9	45-42	236	PSR/NOW
665	10	45-42	241	WSR
666	11	45-42	240	PSR/NOW
667	12	45-42	237	WSR, NOW
668	13	45-42	238	WSR
669	14	45-42	230	KP, NOW
670	15	45-42	239	PSR/NOW
671	16	45-42	244	NOW
672	17	45-42	242	k.trzciniecka, KP, WSR, PSR/NOW
673	18	45-42	235	PSR/NOW
674	19	45-42	233	KPL, NOW
Konary				
675	1	46-42	37	WSR
676	2	46-42	38	Kł, WSR
677	3	46-42	39	Kł, WSR
678	4	46-42	40	KPL, KAK, WSR
679	5	46-42	41	KAK, WSR
680	6	46-42	42	k.lendzielska, KPL, KAK, KCSZ, k.trzciniecka, Kł, KP, WSR, PSR
681	7	46-42	43	KPL, WSR
682	8	46-42	44	KP, WSR
683	9	46-42	45	KPL, Kł, PSR
684	10	46-42	46	KAK, Kł, KP
685	11	46-42	47	WSR
686	12	46-42	48	Kł, WSR
687	13	46-42	49	KAK, KCSZ, Kł
688	14	46-42	50	KAK, k.trzciniecka, Kł, KP, WSR
689	15	46-42	51	KPL, Kł
690	16	46-42	52	Kł
691	17	46-42	53	WSR
692	18	46-42	54	k.unietycka, Kł, KP, WSR, PSR
693	19	46-42	55	Kł, WSR
694	20	46-42	56	KCWR, k.lendzielska, KAK, Kł, KP, WSR
695	21	46-42	57	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
696	22	46-42	58	KPL, Kł, KP, wsr
697	23	46-42	59	KPL, Kł, KP, PSR
698	24	46-42	60	Kł, PSR
699	25	46-42	61	WSR
700	26	46-42	62	WSR
701	27	46-42	63	WSR, PSR
702	28	46-42	64	KPL, KAK, KP
703	29	46-42	65	WSR
Mleczkowo				
704	1	44-43	112	KPL, PSR
705	2	44-43	113	Kł
706	3	44-43	114	SR, NOW
707	4	44-43	115	KAK, WEB, Kł, KP, WSR, NOW

708	5	44-43	116	KPL, Kł, WSR, NOW
709	6	44-43	117	KPL, WEB, Kł, WSR
710	7	44-43	118	KPL, WEB, Kł, KP, WSR, PSR
711	8	44-43	119	KPL, KAK, Kł, KP, WSR, PSR
712	9	44-43	120	KPL, Kł, WSR
713	10	44-43	121	KPL
714	11	44-43	122	Kł
715	12	44-43	123	KPL, KCSZ, WSR
716	13	44-43	124	KPL, Kł, WSR
717	14	44-43	125	EK, KP, WSR, SR
718	15	44-43	126	KPL, Kł, KP, WSR, PSR
719	16	44-43	127	EK, Kł, KP, PSR, NOW
720	17	44-43	128	KPL, WSR, NOW
721	18	44-43	129	NOW
722	19	44-43	130	KPL, WEB, PSR
723	20	44-43	131	KPL, NESCH, NOW
724	21	44-43	132	Kł, WSR
725	22			
726	23	44-43	133	KPL
727	24	44-43	134	WEB
728	25	44-43	135	KCSZ, WSR, NOW
729	26	44-43	136	KPL
730	27	44-43	137	Kł, WSR, NOW
731	28	44-43	138	NESCH, WSR, NOW
732	29	44-43	139	interstadium neolitu i brązu, Kł, WSR, NOW
733	30	44-43	140	WEB, Kł, WSR, NOW
734	31	44-43	141	PSR/NOW
735	32	44-43	142	WEB, Kł
736	33	44-43	143	EK, Kł
737	34	44-43	144	Kł, NOW
738	35	44-43	145	PSR/NOW
739	36	44-43	146	WEB, Kł NOW
740	37	44-43	147	PSR/NOW
741	38	44-43	148	PSR/NOW
742	39	44-43	149	PSR/NOW
743	40	44-43	150	PSR/NOW
744	41	44-43	151	PSR/NOW
745	42	44-43	152	KPL, NOW
746	43	44-43	153	NOW
747	44	44-43	154	KP
748	45	44-43	155	KPL, WEB, Kł, KP, PSR/OW
749	46	44-43	156	KPL, Kł, KP, PSR/NOW
750	47	44-43	157	KPL, KP
751	48	44-43	158	Kł, KP
752	49	44-43	159	WEB, WSR, PSR/NOW
753	50	44-43	160	KPL, KCSZ, WSR, PSR/NOW
754	51	44-43	161	Kł, NOW
755	52	44-43	162	Kł
756	53	44-43	163	Kł, KP, PSR
757	54	44-43	164	KPL, Kł, KP, WSR
758	55	44-43	165	Kł, WSR, PSR
759	56	44-43	166	Kł, WSR, PSR
760	57	44-43	167	KPL, KAK, Kł, WSR
761	58	44-43	168	KAK, WSR, NOW
762	59	44-43	169	EK, Kł, PSR, NOW
763	60	44-43	170	WSR, PSR
764	61	44-43	171	KPL, PSR/NOW
765	62	44-43	172	KPL
766	63	44-43	173	EK, WSR, NOW
767	64	44-43	174	KPL, Kł, NOW
768	65	44-43	175	NOW
769	66	44-43	176	PSR/NOW
770	67	44-43	177	PSR/NOW
771	68	44-43	178	PSR/NOW
772	69	44-43	179	WSR/NOW
773	70	44-43	180	KPL, WSR, PSR/NOW
774	71	44-43	181	KPL, Kł, WSR, NOW
775	72	44-43	182	Kł, NOW
776	73	44-43	183	PSR/NOW
777	74	44-43	184	Kł, PSR/NOW

778	75	44-43	185	PSR/NOW
779	76	44-43	186	PSR/NOW
780	77	44-43	187	KPL, Kł, PSR/NOW
781	78	44-43	188	KPL
782	79	44-43	189	NOW
783	80	44-43	190	KPL, NOW
784	81	44-43	191	Kł, NOW
785	82	44-43	192	KPL
786	83	44-43	193	KPL
Modliborzycze				
787	1	44-42	123	KCSZ, Kł, KP, WSR
788	2	44-42	133	Kł, KP, WSR
789	3	44-42	97	SR
790	4	44-42	141	Kł, WSR, PSR
791	5	44-42	100	SR
792	6	44-42	153	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
793	7	44-42	107	Kł, WSR, NOW
794	8	44-42	101	KPL, KAK, Kł, KP, WSR, PSR
795	9	44-42	102	KPL, Kł, KP
796	10	44-42	103	Kł, SR
797	11	44-42	96	
798	12	44-42	139	KPL, KAK, KCSZ
799	13	44-42	142	KPL, KAK, Kł
800	14	44-42	141	KPL, WSR
801	15	44-42	144	PSR
802	16	44-42	156	KPL, k.iwieńska
803	17	44-42	157	WSR
804	18	44-42	158	PSR
805	19	44-42	159	KPL
806	20	44-42	160	KPL
807	21	44-42	161	PRADZIEJE
808	22	44-42	162	NE, Kł
809	23	44-42	163	WSR
810	24	44-42	164	OR
811	25	44-42	165	NOW
812	26	44-42	166	PRADZIEJE
813	27	44-42	136	WEB
814	28	44-42	137	Interstadium neolitu i brązu, Kł, PSR
815	29	44-42	138	KPL, Kł
816	30	44-42	145	KPL, Kł, KP
817	31	44-42	146	Kł
818	32	44-42	144	KCWR, NOW
819	33	44-42	143	SR
820	34	44-42	94	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, NOW
821	35	44-42	95	KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
822	36	44-42	98	WSR, PSR
823	37	44-42	155	Kł, KP, WSR, PSR, NOW
824	38	44-42	147	Kł, WSR, PSR
825	39	44-42	148	KPL, Kł, WSR, PSR
826	40	44-42	149	KPL, Kł, WSR, NOW
827	41	44-42	150	WEB, Kł, WSR, NOW
828	42	44-42	154	KAK, Kł
829	43	44-42	152	PSR
830	44	44-42	127	PSR
831	45	44-42	126	Interstadium neolitu i brązu, Kł, KP, WSR
832	46	44-42	125	KP, PSR, NOW
833	47	44-42	124	KCWR, KP, SR
834	48	44-42	129	KPL, Kł, KP, WSR
835	49	44-42	128	KCWR, Kł, KP
836	50	44-42	130	SR
837	51	44-42	131	KP, WSR, PSR
838	52	44-42	132	PSR
839	53	44-42	135	Kł, KP
840	54	44-42	134	KP
841	55	44-42	122	Kł, KP, WSR, NOW
842	56	44-42	121	KPL, WSR
843	57	44-42	120	Kł, PSR

844	58	44-42	119	Kł, WSR, PSR
845	59	44-42	118	Kł, NOW
846	60	44-42	117	KCWR, Kł
847	61	44-42	116	Kł
848	62	44-42	115	KP
849	63	44-42	114	KP
850	64	44-42	113	KCWR, interstadium neolitu i brązu, Kł, KP, WSR
851	65	44-42	112	KP
852	66	44-42	111	KP, WSR, PSR
853	67	44-42	109	PSR
854	68	44-42	108	KPL, Kł, KP, WSR
855	69	44-42	110	WEB, Kł
856	70	44-42	106	Kł, WSR, NOW
857	71	44-42	104	interstadium neolitu i brązu, Kł, SR
858	72	44-42	105	Kł, SR
859	73	44-42	99	Kł
860	74	44-42	140	WSR
Nowy Dwór				
861	1	45-42	299	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł, WSR
862	2	45-42	300	KPL, KAK
863	3	45-42	301	KPL, KAK, WSR
864	4	45-42	306	KPL
865	5	45-42	307	KPL
866	6	45-42	304	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, PSR
867	7	45-42	305	KPL, interstadium neolitu i brązu, KP
868	8	45-42	78	KPL
869	9	45-42	76	KPL, Kł
870	10	45-42	323	KPL
871	11	45-42	60	KPL
872	12	45-42	51	KPL
873	13	45-42	67	KPL, KAK
874	14	45-42	66	KPL
875	15	45-42	70	KPL, KAK
876	16	45-42	55	KPL
877	17	45-42	47	KPL, KAK
878	18	45-42	85	KPL, KAK, Kł
879	19	45-42	86	KPL
880	20	45-42	83	KPL, KAK, k.iwieńska
881	21	45-42	320	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł, WSR
882	22	45-42	319	KPL, KAK
883	23	45-42	317	KPL, KAK, Kł, NOW
884	24	45-42	308	KPL
885	25	45-42	309	PSR
886	26	45-42	313	k.iwieńska, KP, WSR
887	27	45-42	310	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
888	28	45-42	87	k.iwieńska
889	29	45-42	88	EK
890	30	45-42	89	KPL
891	31	45-42	90	KPL
892	32	45-42	91	KPL
893	33	45-42	311	WSR
894	34	45-42	312	KPL, NESch, WSR
895	35	45-42	309	Kł, WSR
896	36	45-42	316	KPL, KAK, NOW
897	37	45-42	315	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu,
898	38	45-42	314	k.trzciniecka
899	39	45-42	318	KPL
900	40	45-42	322	KPL
901	41	45-42	321	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, Kł
902	42	45-42	84	KPL
903	43	45-42	302	KPL
904	44	45-42	79	KPL
905	45	45-42	80	KPL, PSR

906	46	45-42	81	KPL
907	47	45-42	82	KPL
908	48	45-42	68	KPL
909	49	45-42	69	KPL
910	50	45-42	74	KPL, NOW
911	51	45-42	71	KPL, interstadium neolitu i brązu,
912	52	45-42	72	KPL
913	53	45-42	73	KPL, KAK
914	54	45-42	77	KPL
915	55	45-42	56	KPL
916	56	45-42	57	KPL
917	57	45-42	75	KPL
918	58	45-42	59	PSR
919	59	45-42	46	KPL
920	60	45-42	55	KPL
921	61	45-42	54	KPL
922	62	45-42	53	interstadium neolitu i brązu,
923	63	45-42	52	KCSZ
924	64	45-42	51	KPL, interstadium neolitu i brązu,
925	65	45-42	50	EK
926	66	45-42	49	KPL, NOW
927	67	45-42	48	KPL, k.trzcyniecka, Kł, NOW
928	68	45-42	65	KPL
929	69	45-42	393	KPL
Ośniszczewko				
930	1	44-42	238	SR
931	2	44-42	237	KPL, KP, WSR, PSR, NOW
932	3	44-42	235	PSR, NOW
933	4	44-42	236	Kł
Ośniszczewo				
934	1	44-42	242	PSR
935	2	44-42	241	WSR
936	3	44-42	240	KPL, Kł, WSR
937	4	44-42	239	KPL, WSR, SR
938	5	44-43	1	PSR
939	6	44-43	2	PSR/NOW
940	7	44-43	3	PSR/NOW
941	8	44-43	4	Kł, NOW
942	9	44-43	5	NOW
943	10	44-43	6	KPL, Kł
Parchanie				
944	1	44-41	152	PSR
945	2	44-41	151	PSR
946	3	44-41	154	PSR
947	4	44-41	153	PSR/NOW
948	5	44-41	135	PSR/NOW
949	6	44-41	136	Kł, NOW
950	7	44-41	137	NOW
951	8	44-41	138	KPL, Kł
952	9	44-41	139	PSR
953	10	44-41	140	PSR
954	11	44-41	141	PSR/NOW
955	12	44-41	142	Kł, NOW
956	13	44-41	143	NOW
957	14	44-41	144	KPL, Kł
958	15	44-41	145	PSR
959	16	44-41	154	PSR
960	17	44-41	155	PSR/NOW
961	18	44-41	156	Kł, NOW
962	19	44-41	157	NOW
963	20	44-42	87	KPL, KAK, Kł, , WSR, PSR
964	21	44-42	90	KP, WSR, NOW
965	22	44-42	91	KPL, k.grobów kloszowych
966	23	44-41	158	PSR/NOW
967	24	44-41	159	Kł, NOW
968	25	44-41	160	NOW
969	26	44-41	161	KPL, Kł
970	27	44-41	162	PSR
971	28	44-41	141	PSR

972	29	44-41	142	PSR/NOW
973	30	44-41	143	Kł, NOW
974	31	44-41	144	NOW
975	32	44-41	145	KPL, KAK, Kł, , WSR, PSR
976	33	44-41	146	PSR/NOW
977	34	44-41	147	Kł, NOW
978	35	44-41	148	NOW
979	36	44-41	149	KPL, Kł
980	37	44-41	150	PSR
981	38	44-41	151	PSR
982	39	44-41	163	PSR/NOW
983	40	44-41	164	Kł, NOW
984	41	44-41	165	NOW
985	42	44-41	166	KPL, Kł
986	43	44-41	167	PSR
987	44	44-41	168	PSR
988	45	44-41	169	PSR/NOW
989	46	44-41	170	Kł, NOW
990	47	44-41	171	NOW
991	48	44-41	172	KPL, KAK, Kł, , WSR, PSR
992	49	44-41	173	PSR/NOW
993	50	44-41	174	Kł, NOW
994	51	44-41	175	PSR/NOW
995	52	44-41	176	Kł, NOW
996	53	44-41	177	NOW
997	54	44-41	178	KPL, Kł
998	55	44-41	179	PSR
999	56	44-41	180	PSR
1000	57	44-41	181	PSR/NOW
1001	58	44-41	182	Kł, NOW
1002	59	44-41	183	NOW
1003	60	44-41	184	KPL, KAK, Kł, , WSR, PSR
1004	61	44-41	185	PSR/NOW
1005	62	44-41	186	Kł, NOW
1006	63	44-41	187	NOW
1007	64	44-41	188	KPL, Kł
1008	65	44-41	189	PSR, NOW
1009	66	44-41	190	PSR, NOW
1010	67	44-41	191	PSR/NOW
1011	68	44-41	192	Kł, NOW
1012	69	44-41	193	NOW
1013	70	44-41	194	PSR/NOW
1014	71	44-41	195	Kł, NOW
1015	72	44-41	196	NOW
1016	73	44-41	197	KPL, Kł
1017	74	44-41	198	PSR, NOW
1018	75	44-41	199	PSR
1019	76	44-41	200	PSR/NOW
1020	77	44-41	201	Kł, NOW
1021	78	44-41	202	PSR/NOW
1022	79	44-41	203	Kł, NOW
1023	80	44-41	204	NOW
1024	81	44-41	205	KPL, Kł
1025	82	44-41	206	PSR, OR
1026	83	44-41	207	PSR, NOW
1027	84	44-41	208	PSR/NOW
1028	85	44-41	209	Kł, NOW
1029	86	44-41	210	NOW
1030	87	44-41	211	KPL, KAK, Kł, , WSR, PSR
1031	88	44-41	212	PSR/NOW
1032	89	44-41	213	Kł, NOW
1033	90	44-42	88	KP, WSR, NOW
1034	91	44-42	89	KPL, k.grobów kloszowych
1035	92	44-42	90	KAK, Kł, WSR, PSR
1036	93	44-42	91	Kł, KP, WSR
Parchanki				
1037	1	44-41	92	Kł
1038	2	44-42	85	Kł, WSR, PSR/NOW
1039	3	44-42	92	PSR
1040	4	44-42	93	PSR/NOW
1041	5	44-42	94	PSR

1042	6	44-42	95	PSR/NOW
1043	7	44-42	96	KŁ, NOW
1044	8	44-42	97	NOW
1045	9	44-42	98	KPL, KAK, KŁ, , WSR, PSR
1046	10	44-42	99	PSR/NOW
1047	11	44-42	100	KŁ, NOW
1048	12	44-42	101	NOW
1049	13	44-42	102	KPL, KŁ
1050	14	44-42	103	PSR, NOW
1051	15	44-42	104	PSR, NOW
1052	16	44-42	105	PSR/NOW
1053	17	44-42	106	KŁ, NOW
1054	18	44-42	107	NOW
1055	19	44-42	108	PSR/NOW
1056	20	44-42	109	KŁ, NOW
1057	21	44-42	110	NOW
1058	22	44-42	111	KPL, KŁ
1059	23	44-42	112	PSR
1060	24	44-42	113	PSR/NOW
1061	25	44-42	114	KŁ, NOW
1062	26	44-42	115	NOW
1063	27	44-42	116	KPL, KAK, KŁ, , WSR, PSR
1064	28	44-42	117	PSR/NOW
1065	29	44-42	118	KŁ, NOW
1066	30	44-42	119	NOW
1067	31	44-42	120	KŁ
1068	32	44-42	121	PSR, NOW
1069	33	44-42	122	PSR, NOW
1070	34	44-42	123	PSR
1071	35	44-42	124	PSR/NOW
1072	36	44-42	125	KŁ
1073	37	44-42	126	NOW
1074	38	44-42	127	KAK, KŁ, , WSR, PSR
1075	39	44-42	128	PSR
1076	40	44-42	86	KŁ, KP, WSR, NOW
Pieczyska				
1077	1			
1078	2	45-42	380	KPL, KŁ
1079	3	45-42	382	KPL, KAK, k.iwieńska, KŁ, KP, WSR, NOW
1080	4	45-42	385	KPL, KAK, KŁ, KP
1081	5	45-42	388	KPL, KAK, KP
1082	6	45-42	384	KAK, KŁ, WSR, PSR/NOW
1083	7	45-42	386	KAK
1084	8	45-42	389	KPL, KŁ
1085	9	45-42	381	KPL, WSR, PSR
1086	10	45-42	383	KAK, PSR/NOW
1087	11	45-42	387	KŁ, KP, PSR
Pieranie				
1088	1	45-42	342	KPL, KŁ, KPWSR, PSR/NOW
1089	2	45-42	343	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, SR, NOW
1090	3	45-42	351	KŁ, KP, WSR
1091	4	45-42	349	WSR
1092	5	45-42	355	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, PSR, NOW
1093	6	45-42	361	KPL, KAK, KŁ, WSR
1094	7	45-42	360	KPL, KŁ, KP, PSR/NOW
1095	8	45-42	357	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR
1096	9	45-42	330	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, NOW
1097	10	45-42	326	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, PSR, NOW
1098	11	45-42	324	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR
1099	12	45-42	325	KPL, KAK, KŁ, WSR, PSR/NOW
1100	13	45-42	341	KP, WSR, PSR/NOW
1101	14	45-42	347	KAK, KP, WSR, PSR
1102	15	45-42	336	KP, PSR
1103	16	45-42	359	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, NOW
1104	17	45-42	353	PSR/NOW

1105	18	45-42	352	PSR/NOW
1106	19	45-42	358	KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, NOW
1107	20	45-42	331	PSR
1108	21	45-42	329	WSR, NOW
1109	22	45-42	327	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR
1110	23	45-42	328	WSR
1111	24	45-42	356	WSR
1112	25	45-42	362	PSR/NOW
1113	26	45-42	354	KAK, KPPSR, NOW
1114	27	45-42	336	PSR/NOW
1115	28	45-42	335	KP, PSR/NOW
1116	29	45-42	339	PSR/NOW
1117	30	45-42	340	PSR/NOW
1118	31	45-42	333	NOW
1119	32	45-42	332	PSR/NOW
1120	33	45-42	334	WSR, PSR
1121	34	45-42	337	KŁ, WSR, NOW
1122	35	45-42	343	NOW
1123	36	45-42	344	KAK, PSR/NOW
1124	37	45-42	345	PSR
1125	38	45-42	350	PSR/NOW
1126	39	45-42	363	EK
1127	40	45-42	364	KPL
Przybysław				
1128	1	45-42	207	KAK, KCSZ, k.trzcinięcka, KŁ, KP, WSR, NOW
1129	2	45-42	200	KCWR, KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, k.iwieńska, KŁ
1130	3	45-42	195	KCSZ, interstadium neolitu i brązu, KŁ
1131	4	45-42	198	KPL, interstadium neolitu i brązu
1132	5	45-42	197	KPL, KAK, KŁ, WSR
1133	6	45-42	203	KPL, KAK, KCSZ, k.trzcinięcka, KŁ, KP, WSR, PSR
1134	7	45-42	202	KPL, KAK, k.iwieńska, KŁ, WSR
1135	8	45-42	201	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ, WSR
1136	9	45-42	226	KŁ, KP
1137	10	45-42	223	KPL, KŁ, KP
1138	11	45-42	224	KPL, KŁ, KP, WSR
1139	12	45-42	211	KPL, KAK, KŁ, WSR, NOW
1140	13	45-42	222	KŁ, WSR
1141	14	45-42	217	KP, WSR
1142	15	45-53	154	KP, WSR, PSR, NOW
1143	16	45-53	155	KAK, KŁ, KP, WSR, NOW
1144	17	45-53	156	KPL, KŁ, KP
1145	18	45-53	157	KAK, KŁ, WSR
1146	19	45-53	158	KPL, KAK, k.niemeńska, KCSZ, KŁ, WSR
1147	20	45-53	159	KPL, KŁ
1148	21	45-53	160	KPL, KŁ, WSR, NOW
1149	22	45-53	161	KPL, WSR, PSR
1150	23	45-53	162	KPL, KŁ, WSR, PSR
1151	24	45-53	163	KŁ, WSR, PSR
1152	25	45-53	164	WSR
1153	26	45-42	180	WSR, PSR
1154	27	45-42	182	KPL, KAK, KŁ, KP, NOW
1155	28	45-42	187	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, NOW
1156	29	45-42	187	KPL, KAK, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP, WSR, NOW
1157	30	45-42	191	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, NOW
1158	31	45-42	193	KŁ, KP, NOW
1159	32	45-42	194	KŁ, KP
1160	33	45-42	178	KPL, KŁ
1161	34	45-42	174	KŁ
1162	35	45-43	165	KPL, KŁ, KP, WSR
1163	36	45-43	166	KPL, WSR, PSR
1164	37	45-42	186	KAK, WSR, PSR/NOW

1165	38	45-42	184	PSR/NOW
1166	39	45-42	183	KPL, KAK, WSR
1167	40	45-42	188	KPL, Kł, WSR
1168	41	45-42	189	Kł,
1169	42	45-42	176	NE
1170	43	45-42	175	KPL, KAK
1171	44	45-42	192	KPL, Kł, WSR, NOW
1172	45	45-42	190	EK, KAK, WSR
1173	46	45-42	185	WSR, PSR/NOW
1174	47	45-42	179	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
1175	48	45-42	181	KPL, KAK, Kł, KP, WSR
1176	49	45-42	227	k.trzciniecka, Kł, WSR
1177	50	45-42	177	KPL, Kł,
1178	51	45-42	225	KAK, Kł, KP, WSR, PSR
1179	52	45-42	204	KPL, KAK, Kł, NOW
1180	53	45-42	206	KPL, KAK, Kł, PSR
1181	54	45-42	205	Kł, KP
1182	55	45-42	196	PRADZIEJE
1183	56	45-42	199	interstadium neolitu i brązu,
1184	57	45-42	214	KPL, Kł, k.protoprzeworska, NOW
1185	58	45-42	215	NOW
1186	59	45-42	216	NOW
1187	60	45-42	218	PSR/NOW
1188	61	45-42	219	NOW
1189	62	45-42	220	KCWR
1190	63	45-42	221	PSR/NOW
1191	64	45-42	213	WSR
1192	65	45-42	212	KAK, KP, NOW
1193	66	45-42	210	Kł, KP, NOW
1194	67	45-42	208	Kł
1196	68	45-42	209	interstadium neolitu i brązu, Kł, KP, PSR
1197	69	44-42	167	KPL, KPom, WSR
1198	70	44-42	168	KPL
1199	71	44-42	169	PRADZIEJE
1200	72	44-42	170	PRADZIEJE/
1201	73	44-42	171	PRADZIEJE/
1202	74	44-42	172	KCWR
1203	75	44-42	173	KPom
1204	76	44-42	174	KPom
1205	77	44-42	175	OR
1206	78	44-42	176	KP
1207	79	44-42	177	NE
1208	80	44-42	178	NE
1209	81	44-42	179	KPL
1210	82	44-42	180	Kł
1211	83	44-42	181	WSR
1212	84	44-42	182	PSR, NOW
1213	85	44-42	183	PSR, NOW
1214	86	44-42	184	PSR, NOW
1215	87	44-42	185	WSR, PSR, NOW
1216	88	44-42	86	WSR, NOW
1217	89	44-42	87	WSR
1218	90	44-42	88	WSR, PSR
1219	91	44-42	89	KPL, Kł, PSR
1220	92	44-42	90	KPL, interstadium neolitu i brązu, Kł
1221	93	44-42	91	WSR, NOW
1222	94	44-42	92	WSR, PSR, NOW
1223	95	44-42	93	KPL, Kł, KP
1224	96	44-42	94	Kł
1225	97	44-42	95	KAK, Kł
1226	98	44-42	96	KP, PSR, NOW
1227	99	44-42	97	PSR, NOW
1228	100	44-42	98	KPom
1229	101	44-42	99	PSR, NOW
1230	102	44-42	100	PSR, NOW
1231	103	44-42	101	WSR, PSR, NOW
1232	104	44-42	102	WSR, PSR
1233	105	44-42	103	KPL, PSR

1234	106	44-42	104	KP, PSR, NOW
1235	107	44-42	105	WSR, PSR, NOW
1236	108	44-42	106	Kł
1237	109	44-42	107	Kł
1238	110	44-42	108	KP
1239	111	44-42	109	WSR
1240	112	44-42	110	WSR
1241	113	44-42	111	WSR
1242	114	44-42	112	WSR, NOW
1243	115	44-42	113	WSR, PSR, NOW
1244	116	44-42	114	KPL, WSR, PSR
1245	117	44-42	115	EK
1246	118	44-42	116	KP
1247	119	44-42	117	PSR, NOW
1248	120	44-42	118	PSR, NOW
1249	121	44-42	119	PSR, NOW
1250	122	44-42	120	WSR, PSR, NOW
1251	123	44-42	121	PSR, NOW
1252	124	44-42	122	PSR, NOW
1253	125	44-42	123	KP, WSR, PSR
1254	126	44-42	124	WSR, PSR
1255	127	44-42	125	WSR, PSR, NOW
1256	128	44-42	126	PSR, NOW
1257	129	44-42	127	PSR, NOW
1258	130	44-42	128	WSR, PSR, NOW
1259	131	44-42	129	PSR, NOW
1260	132	44-42	121	KP, WSR, PSR
1261	133	44-42	122	WSR, PSR, NOW
1262	134	44-42	123	KP, WSR, PSR
1263	135	44-42	124	KPL, Kł, WSR, NOW
1264	136	44-42	125	KP, WSR
1265	137	44-42	126	KPL, interstadium neolitu i brązu,
Radojewice				
1266	1	45-42	390	PSR
1267	2	45-42	391392	KPL, KAK, Kł
1268	3	45-42	393	KAK, Kł, WSR, NOW
1269	4	45-42	394	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, Kł
1270	5	45-42	395	KPL, KAK, Kł, NOW
1271	6	45-42	396	KAK, Kł, KP, WSR, SR
1272	7	45-42	397	NE
1273	8	45-42	398	KP, PSR
1274	9	45-42	399	KP, PSR
1275	10	45-42	400	PSR/NOW
1276	11	45-42	401	PSR
1277	12	45-42	402	PSR
1278	13	45-42	403	Kł, WSR, NOW
1279	14	45-42	404	KPL, WSR, SR
1280	15	45-42	405	KPLKł, k.mogilowa, KP, WSR, NOW
1281	16	45-42	406	Kł, WSR, PSR/NOW
1282	17	45-42	407	Kł, WSR, PSR
1283	18	45-42	408	WEB, Kł, KP, WSR, PSR
1284	19	45-42	409	KAK, Kł, WSR, NOW
1285	20	45-42	410	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, Kł
1286	21	46-42	85	KAK, Kł, WSR
1287	22	46-42	90	KAK, Kł, WSR, NOW
1288	23	46-42	91	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, Kł
1289	24	46-42	86	KAK, Kł, KP
1290	25			PSR
1291	26	46-42	87	KPL
1292	27	46-42	88	KPL
1293	28	46-42	89	KPL, WSR
1294	29	46-42	90	KAK, Kł, WSR, NOW
1295	30	46-42	91	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, Kł
1296	31	46-42	92	KPL, KAK, Kł, NOW
1297	32	46-42	93	KAK, Kł, KP, WSR, SR

1298	33	46-42	94	NE
1299	34	45-41	89	KŁ, WSR, PSR, NOW
1300	35	45-41	90	KPL, KAK, WEB, KŁ, KP, WSR, PSR, NOW
1301	36	45-41	91	KCWR, KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, NOW
1302	37	45-41	92	KAK
1303	38	45-41	93	KPL, KAK, KCSZ, NOW
1304	39	45-41	94	KŁ
1305	40	45-41	95	KP, PSR-NOW
1306	41	45-41	96	NOW
1307	42	45-41	97	KAK, NESch, KŁ, KP
1308	43	45-41	98	KAK, KŁ, WSR, NOW
1309	44	45-41	99	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, KŁ
1310	45	45-41	100	KPL, KAK, KŁ, NOW
1311	46	45-41	101	KAK, KŁ, KP, WSR, SR
1312	47	45-41	123	NE
1313	48	45-41	124	KP, PSR
1314	49	45-41	125	KP, PSR
1315	50	45-41	126	PSR/NOW
1316	51	45-41	128	PSR
1317	52	45-41	129	PSR
1318	53	45-41	130	KŁ, WSR, NOW
1319	54	45-41	131	KPL, WSR, SR
1320	55	45-41	132	KPLKŁ, k.mogilowa, KP, WSR, NOW
1321	56	45-41	133	KAK, KŁ, WSR, NOW
1322	57	45-41	134	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, KŁ
1323	58	45-41	135	KPL, KAK, KŁ, NOW
1324	59	45-41	136	KAK, KŁ, KP, WSR, SR
1325	60	45-41	137	NE
1326	61	45-41	138	KP, PSR
1327	62	45-41	139	KP, PSR
1328	63	45-41	140	PSR/NOW
1329	64	45-41	141	PSR
1330	65	45-41	142	PSR
1331	66	45-41	143	KŁ, WSR, NOW
1332	67	45-41	144	KPL, WSR, SR
1333	68	45-41	145	PSR
1334	69	45-42	392	KŁ, PSR
Rejna				
1335	1	45-42	4	KPL
1336	2	45-42	1	KPL, NOW
1337	3	45-42	2	KPL, KCSZ
1338	4	45-42	3	interstadium neolitu i brązu,
1339	5	45-42	5	KPL
1340	6	45-42	13	KPL
1341	7	45-42	16	KPL
1342	8	45-42	17	KPL
1343	9	45-42	15	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
1344	10	45-42	14	KPL, NOW
1345	11	45-42	12	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
1346	12	45-42	11	KPL, LAT
1347	13	45-42	6	KPL, KŁ
1348	14	45-42	7	KPL, KŁ, SR
1349	15	45-42	8	KPL
1350	16	45-42	9	KPL
1351	17	45-42	10	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ
1352	18	45-42	390	KAK, KP, WSR
Sobiesiernie				
1353	1	45-42	365	KP, WSR
1354	2	46-42	83	KŁ, KP, WSR
1355	3	46-42	84	KPL, WSR
1356	4	45-42	369	KAK, KŁ, KP, WSR, SR
1357	5	45-42	377	KPL, k.iwieńska, KŁ, WSR, PSR/NOW
1358	6	45-42	376	KAK, KŁ, WSR, NOW

1359	7, 7A	45-42	378, 379	KPL,KAK, k.iwieńska, horyzont trzciniecki, KŁ
1360	8	45-42	375	KPL, KAK, KŁ, NOW
1361	9	45-42	374	KAK, KŁ, KP, WSR, SR
1362	10	45-42	373	NE
1363	11	45-42	367	KP, PSR
1364	12	45-42	366	KP, PSR
1365	13	45-42	371	PSR/NOW
1366	14	45-42	372	PSR
1367	15	45-42	368	PSR
1368	16	45-42	370	KŁ, WSR, NOW
Stanomin				
1369	1	44-42	232	KPL, WSR, SR
1370	2	44-42	233	KPLKŁ, k.mogilowa, KP, WSR, NOW
1371	3	44-43	8	KŁ, WSR, PSR/NOW
1372	4	44-43	9	KŁ, WSR, PSR
1373	5, 5a	44-43	10,11	WEB, KŁ, KP, WSR, PSR
1374	6	44-43	12	KŁ, KP, WSR, PSR
1375	7	44-43	13	KŁ, KP, NOW
1376	8	44-43	14	WEB, KŁ, KP, NOW
1377	9	44-42	227	KP, WSR
1378	10	44-42	226	KŁ, KP, WSR
1379	11	44-42	225	KP, SR
1380	12	44-43	15	KŁ, KP
1381	13	44-43	16	KPL, KŁ, KP, WSR
1382	14	45-42	114	KPL, KŁ,KP, WSR
1383	15	44-43	17	KPL, KAK, KGSZ, KŁ, KP, WSR, PSR
1384	16	44-42	215	KPL, KAK, KŁ, KP
1385	17	44-42	222	KPL, KŁ, k.mogilowa, KP, WSR, NOW
1386	18	44-42	217	PSR
1387	19	44-42	216	KPL, KAK, KŁ, KP, WSR, SR
1388	20	44-42	217	k. niemeńska, k. trzciniecka, k.mogilowa, KŁ, KP
1389	21	44-42	221	KPL, KAK, KCSZ, k.trzciniecka, KP
1390	22	44-42	219	KPL, KAK, KCSZ, KŁ, KP, SR
1391	23	44-42	218	KPL, KAK, KCSZ. KŁ, KP, SR
1392	24	44-42	213	KPL, KŁ, KP
1393	25	44-42	214	PSR
1394	26	44-43	18	KPL, KŁ
1395	27	44-43	19	KPL
1396	28	44-43	20	KPL, KŁ, WSR
1397	29	44-43	21	KPL
1399	30	44-43	23	EK, KPL, KAK, NESCH, KŁ, KP, WSR
1399	31	44-43	22	KAK, NESCH, KŁ, NOW
1400	32	44-43	24	KPL, KŁ, KP
1401	33	44-43	17	PSR
1402	34	44-43	25	KŁ, KP, WSR
1403	35	44-43	26	interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP
1404	36	45-42	37	KPL, KŁ
1405	37	44-43	27	KPL
1406	38	44-43	28	KPL, NESCH, NOW
1407	39	44-43	29	KPL, k."leśno"-wschodnioeuropejskie, k.iwieńska
1408	40	44-43	30	KPL, WEB, KŁ, WSR
1409	41	44-43	31	PSE
1410	42	44-43	32	NOW
1411	43	44-43	43	NESCH
1412	44	44-43	44	k.iwieńska
1413	45	44-43	45	KPL, NESCH, KŁ
1414	46	45-42	38	KPL, PSR
1415	47	45-42	263	horyzont trzciniecki
1416	48	44-42	221	PSR
1417	49	44-42	220	KPL, KP
1418	50	44-42	219	PSR
1419	51	44-42	218	PSR

1420	52	44-42	214	PRADZIEJE ?
1421	53	45-42	35	WSR
1422	54	45-42	36	KAK, KP
1423	55	44-42	233	PSR
1424	56	44-42	234	KP, WSR, NOW
1425	57	44-42	231	NOW
1426	58	44-42	230	PSR, NOW
1427	59	44-42	229	PSR
1428	60	44-42	228	KCWR, KŁ
1429	61	44-42	224	KPL, KAK, KŁ, KP
1430	62	44-42	223	KPL, PRADZIEJE?, WSR, NOW
1431	63	43-42	35	KŁ, PSR
1432	64	43-42	36	PSR
1433	65	43-42	37	PSR, NOW
1434	66	43-42	38	KPL, PSR
1435	67	43-42	39	WEB, WSR, NOW
1436	68	43-42	41	KŁ, WSR
1437	69	43-42	40	KCWR, k.iwieńska, KŁ, ŚR
1438	70	43-42	42	PSR
1439	71	43-42	43	NOW
1440	72	43-42	44	PSR
1441	73	43-42	45	KŁ, PSR
1442	74	43-42	46	KCWR, KŁ, NOW
1443	75	43-42	47	KŁ, KP
1444	76	43-42	48	EK, WSR, PSR
1445	77	43-42	49	KCWR, KŁ
1446	78	43-42	50	NOW
1447	79	43-42	51	NESCH, KŁ, PSR
1448	80	43-42	52	KPL, KŁ, PSR
1449	81	43-42	53	WSR, PSR
1450	82	43-42	54	NESCH
1451	83	43-42	55	EK
1452	84	43-42	56	PSR
1453	85	43-42	57	KŁ
1454	86	43-42	58	KŁ, KP, NOW
1455	87	43-42	59	KŁ, KP, NOW
1456	88	43-42	60	KŁ, KP, PSR, NOW
1457	89	43-42	61	KPL, KŁ, KP, NOW
1458	90	43-42	62	WSR, PSR
1459	91	43-42	63	NESCH, KŁ
1460	92	43-42	64	NOW
1461	93	43-42	65	KŁ, KP, WSR
1462	94	43-42	66	KAK, PSR/NOW
1463	95	43-42	67	KCWR, KŁ, KP, NOW
1464	96	43-42	68	KŁ, KP, PSR
1465	97	43-42	69	KŁ, KP, WSR, PSR, NOW
1466	98	43-42	70	KPL, KŁ, KP, WSR, NOW
1467	99	43-42	71	KŁ, PSR/NOW
1468	100	43-42	72	WEB, KŁ, KP, PSR
1469	101	43-42	73	WEB, KŁ, KP, WSR, NOW
1470	102	43-42	74	KAK, KŁ, KP
1471	103	43-42	75	KPL, KŁ
1472	104	43-42	76	PSR/ NOW
1473	105	43-42	77	KP
1474	106	43-42	78	PRADZIEJE
1475	107	43-42	79	PRADZIEJE
1476	108	43-42	80	KCSZ
1477	109	43-42	81	KŁ
1478	110	43-42	82	PRADZIEJE
1479	111	44-43	34	KAK
Walentynowo				
1480	1	45-43	1	WSR, PSR, NOW
1481	2	45-43	69	PSR
1482	3	45-43	2	KPL, KŁ, PSR
1483	4	45-43	3	KPL, WSR, PSR, NOW
1484	5	45-43	4	KPL, KŁ, KP
1485	6	45-43	68	PSR
1486	7	45-43	5	KPL, KAK, KŁ, KP
1487	8	45-43	6	KCSZ
1488	9	45-43	7	KP
1489	10	45-43	8	KP

1490	11	45-43	9	WSR
1491	12	45-43	10	KP, PSR
1492	13	45-43	11	KPL, KP, WSR, PSR
1493	14	45-43	12	KPL, KŁ, WSR, NOW
1494	15	45-43	13	KP, KAK, WSR
1495	16	45-43	14	PSR
1496	17	45-43	15	PSR
1497	18	45-43	16	KPL, KAK, KŁ, PSR, NOW
1498	19	45-43	17	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR, NOW
1499	20	45-43	18	interstadium neolitu i brązu, PSR
1500	21	45-43	19	KPL, WSR, NOW
1501	22	45-43	20	KPL, KAK, WSR, NOW
1502	23	45-43	21	KPL, interstadium neolitu i brązu, WSR
1503	24	45-43	22	KCWR, KPL, KŁ, KP
1504	25	45-43	23	WSR
1505	26	45-43	24	KPL, KŁ
1506	27	45-43	25	PSR
1507	28	45-43	26	KPL, WSR, PSR, NOW
1508	29	45-43	27	KPL, WSR, PSR, NOW
1509	30	45-43	28	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ, WSR
1510	31	45-43	29	KPL, WSR, PSR
1511	32	45-43	30	KPL, KŁ
1512	33	45-43	31	WSR
1513	34	45-43	32	KPL
1514	35	45-43	33	KPL, KŁ, PSR
1515	36	45-43	34	WSR
1516	37	45-43	35	EK, KŁ
1517	38	45-43	36	KPL
1518	39	45-43	37	KPL, KŁ, PSR
1519	40	45-43	38	EK
1520	41	45-43	39	KPL, WSR,
1521	42	45-43	40	KPL, KŁ
1522	43	45-43	41	KPL, KŁ
1523	44	45-43	42	KPL, KŁ
1524	45	45-43	43	PSR, NOW
1525	46	45-43	44	WSR, NOW
1526	47	45-43	45	WSR, PSR
1527	48	45-43	46	WSR, NOW
1528	49	45-43	47	KP, WSR, PSR, NOW
1529	50	45-43	48	KP, WSR, PSR, NOW
1530	51	45-43	49	KP, PSR
1531	52	45-43	50	WSR
1532	53	45-43	51	WSR, PSR, NOW
1533	54	45-43	52	NOW
1534	55	45-43	53	KPL, PRADZIEJE, PSR
1535	56	45-43	54	PSR, NOW
1536	57	45-43	55	WSR, PSR, NOW
1537	58	45-43	56	WSR, NOW
1538	59	45-43	57	PSR, NOW
1539	60	45-43	58	PSR, NOW
1540	61	45-43	59	WSR, PSR, NOW
1541	62	45-43	60	WSR, PSR, NOW
1552	63	45-43	61	KPL, PSR
1553	64	45-43	62	WSR, PSR, NOW
1554	65	45-43	63	EK, WSR, PSR, NOW
1555	66	45-43	64	WSR, PSR, NOW
1556	67	45-43	65	KŁ, KP
1557	68	45-43	66	KCWR, KPL, KŁ, KP
1558	69	45-43	67	KPL, interstadium neolitu i brązu, KŁ, KP
Wola Stanomińska				
1559	1	44-43	83	NOW
1560	2	44-43	84	NOW
1561	3	44-43	85	PSR/NOW
1562	4	44-43	86	PSR/NOW
1563	5	44-43	87	PSR/NOW
1564	6	44-43	88	PSR/NOW

1565	7	44-43	89	NOW
1566	8	44-43	90	PSR
1567	9	44-43	91	PSR
1568	10	44-43	92	PSR/NOW
1569	11	44-43	93	NOW
1570	12	44-43	94	PSR
1571	13	44-43	95	PSR/NOW
1572	14	44-43	96	PSR/NOW
1573	15	44-43	97	NOW
1574	16	44-43	98	PSR/NOW
1575	17	44-43	99	PSR/NOW
1576	18	44-43	100	PSR/NOW
1577	19	44-43	101	PSR/NOW
1578	20	44-43	102	NOW
1579	21	44-43	103	KPL, PSR/NOW
1580	22	44-43	104	KPL
1581	23	44-43	105	KPL, WEB, Kł, NOW
1582	24	44-43	106	Kł, KP
1583	25	44-43	107	KPL, Kł
1584	26	44-43	108	NESCH, Kł, KP, NOW
1585	27	44-43	109	interstadium epoki neolitu i brązu, Kł
1586	28	44-43	110	KPL, WEB, Kł
1587	29	44-43	111	k.iwieńska
Wonorze				
1588	1	44-42	80	Kł, KP, WSR
1589	2	44-42	66	KP, WSR, SR, NOW
1590	3	44-42	81	KPom
1591	4	44-42	82	PRADZIEJE
1592	5	44-42	83	OR
1593	6	44-42	84	PRADZIEJE
1594	7	44-42	65	Kł, KP, WSR
1595	8	44-42	64	KCWR, KPKł, KP, PSR, WSR, PSR, NOW
1596	9	44-42	63	Kł, KP, PSR
1597	10	44-42	62	WSR, PSR, NOW
1598	11	44-42	59	PSR, NOW
1599	12	44-42	60	WSR, PSR
1600	13	44-42	61	KP, PSR, NOW
1601	14	44-42	58	WSR
1602	15	44-42	56	KPL, Kł
1603	16	44-42	57	PSR, NOW
1604	17	44-42	55	Kł, NOW
1605	18	44-42	54	PSR, NOW
1606	19	44-42	53	KCWR, Kł, KP, WSR, NOW
1607	20	44-42	70	KCWR, KPL, WEB, PSR, NOW
1608	21	44-42	69	SR
1609	22	44-42	71	PSR, NOW
1610	23	44-42	68	Kł, KP, WSR, NOW
1611	24	44-42	72	KP, WSR
1612	25	44-42	73	WSR, PSR
1613	26	44-42	75	Kł, k.grobów kloszowych, WSR
1614	27	44-42	76	KP, WSR
1615	28	44-42	77	Kł, WSR, NOW
1616	29	44-42	74	WSR, PSR
1617	30	44-42	78	Kł, KP, WSR
1618	31	44-42	79	WSR
1619	32	44-42	67	Kł, KP
Zagajewice				
1620	1	44-42	245	KPL, Kł, WSR, NOW
1621	2	44-42	250	KP, WSR, NOW
1622	3	44-42	243	KP, WSR, PSR
1623	4	44-42	249	KPL, WSR, PSR, NOW
1624	5	44-42	248	Kł, WSR, PSR, NOW
1625	6	44-42	247	PSR, NOW
1626	7	44-42	246	NOW
1627	8	44-42	244	Kł, KP, PSR
1628	9	44-42	242	KP, NOW
1629	10	44-42	253	KP
1630	11	44-42	252	KP
1631	12	44-42	251	KP

Wykaz użytych skrótów:

A – stanowisko archiwalne
K. - kultura
EK – epoka kamienia
PSch – paleolit schyłkowy
MEZ – mezolit
NE – neolit
NESch – neolit schyłkowy
KCWR – kultura ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
KCKK – kultura ceramiki kreskowo-klutej (neolit)
KPL – kultura pucharów lejkowatych (neolit)
KAK – kultura amfor kulistych (neolit)
KCSZ – kultura ceramiki sznurowej (neolit)
KPDZ – kultura pucharów dzwonowatych
EB – epoka brązu
WEB – wczesna epoka brązu
Kł-KPom – kultura łużycka-kultura pomorska
KPom – kultura pomorska
KP – kultura pomorska
HA-LA – okres halsztacki – okres lateński
LAT – okres lateński
KP – kultura przeworska
OR – okres rzymski
KW – kultura wielbarska
SR - średniowiecze
WSR – wczesne średniowiecze
PSR – późne średniowiecze
NOW – czasy nowożytnie

Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

Procesy i struktury demograficzne

Gmina Dąbrowa Biskupia w roku 2011 liczyła 5153 mieszkańców. Na tle powiatu inowrocławskiego, będącego największym powiatem ziemskim województwa (z liczbą mieszkańców sięgającą 165 tysięcy), gmina stanowi 3,1% ogółu ludności i obok gminy Rojewo, należy do najmniejszych w powiecie. Powiat inowrocławski liczy aż 9 gmin – miejską gminę Inowrocław, miejsko-wiejskie gminy Gniewkowo, Janikowo, Kruszwica i Pakość oraz wiejskie gminy Dąbrowa Biskupia, Inowrocław, Rojewo i Złotniki Kujawskie. Gmina Dąbrowa Biskupia wyprzedza tylko gminę Rojewo (o prawie 400 osób), natomiast ustępuje kolejnej – gminie Złotniki Kujawskie – już bardzo wyraźnie – o około 4 tys. osób).

Jeśli porówna się obszary wiejskie powiatu – na które składają się gminy wiejskie oraz wiejskie części gmin miejsko-wiejskich, to gmina Dąbrowa Biskupia ustępuje gminom Inowrocław, Kruszwica, Złotniki Kujawskie i Gniewkowo, ale wyprzedza gminy Rojewo, Janikowo i Pakość. Na terenie gminy mieszka 9,0% wszystkich mieszkańców wiejskich powiatu.

Gmina charakteryzuje się stagnacją liczby ludności. W 18-letnim okresie 1995-2012 gmina straciła 291 osób, ale jeśli uwzględni się okres 2002-2012 to spadek wyniósł 139 osób. Na tle większości obszarów wiejskich są to korzystne wartości – wiele gmin o tradycyjnie rolniczym charakterze, traci corocznie znacznie więcej mieszkańców (ubytki ludności obszarów tradycyjnie wiejskich są zjawiskiem całkowicie typowym i powszechnym). Coroczne zmiany liczby ludności są niewielkie. Jest to pozytywne uwarunkowanie, bowiem w południowej części województwa, większość małych miast i większość obszarów wiejskich notuje powolne ubytki mieszkańców.

Tabela. Porównanie liczby ludności gmin powiatu inowrocławskiego (2011)

Jednostka terytorialna	ogółem	miasto	obszary wiejskie	udział ludności miejskiej (%)	udział ludności powiatu (%)	udział ludności miejskiej powiatu (%)	udział ludności wiejskiej powiatu (%)
m. Inowrocław	75938	75938	0	100,0	46,0	70,5	0,0
Dąbrowa Biskupia	5153	0	5153	0,0	3,1	0,0	9,0
Gniewkowo	14941	7413	7528	49,6	9,1	6,9	13,1
Inowrocław	11346	0	11346	0,0	6,9	0,0	19,8
Janikowo	13653	9184	4469	67,3	8,3	8,5	7,8
Kruszwica	20018	9269	10749	46,3	12,1	8,6	18,8
Pakość	9977	5844	4133	58,6	6,0	5,4	7,2
Rojewo	4768	0	4768	0,0	2,9	0,0	8,3
Złotniki Kujawskie	9171	0	9171	0,0	5,6	0,0	16,0
Powiat ogółem	164965	107648	57317	65,3	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela. Zmiany liczby ludności w gminie Dąbrowa Biskupia w latach 1995-2012

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ludność ogółem	5458	5393	5327	5316	5308	5311	5282	5306	5268	5254	5207	5181	5159	5138	5119	5145	5153	5167
zmiany liczby ludności																		
rok 1995=100	n.d.	98,8	97,6	97,4	97,3	97,3	96,8	97,2	96,5	96,3	95,4	94,9	94,5	94,1	93,8	94,3	94,4	94,7
rok poprzedni=100	n.d.	98,8	98,8	99,8	99,8	100,1	99,5	100,5	99,3	99,7	99,1	99,5	99,6	99,6	99,6	100,5	100,2	100,3
bezwzględna zmiana w ciągu roku	n.d.	-65	-66	-11	-8	3	-29	24	-38	-14	-47	-26	-22	-21	-19	26	8	14

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi w gminie 35 os/km² i jest niższy od przeciętnej dla obszarów wiejskich województwa (ok. 46). Wskaźnik obliczony dla powierzchni bez lasów, łąk i pastwisk wynosi w gminie 49 i jest wyraźnie niższy od średniej wynoszącej ok. 70. Gmina cechuje się więc niską gęstością zaludnienia (jedną z niższych w województwie i najniższą w powiecie).

Tabela. Ruch naturalny w gminie Dąbrowa Biskupia - porównanie w okresie 1995-2012

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
osoby																		
urodzenia	85	56	54	63	71	67	64	69	49	57	60	74	56	44	69	56	56	49
zgony	72	68	59	58	60	65	64	58	51	55	74	69	71	60	58	55	61	44
przyrost naturalny	13	-12	-5	5	11	2	0	11	-2	2	-14	5	-15	-16	11	1	-5	5
na 1000 mk																		
urodzenia	15,6	10,4	10,1	11,9	13,4	12,6	12,1	13,0	9,3	10,8	11,5	14,3	10,9	8,6	13,5	10,9	10,9	9,5
zgony	13,2	12,6	11,1	10,9	11,3	12,2	12,1	10,9	9,7	10,5	14,2	13,3	13,8	11,7	11,3	10,7	11,8	8,5
przyrost naturalny	2,4	-2,2	-0,9	0,9	2,1	0,4	0,0	2,1	-0,4	0,4	-2,7	1,0	-2,9	-3,1	2,1	0,2	-1,0	1,0

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W ostatnich latach gmina cechuje się zróżnicowanym przebiegiem ruchu naturalnego. Przeważają lata z dodatnim przyrostem – czyli przewagą liczby urodzeń nad liczbą zgonów, ale kilkakrotnie miała miejsce sytuacja odwrotna. Zwłaszcza w ostatnich latach są to częstsze przypadki. Ujemny przyrost jest najczęściej skutkiem przejściowego spadku liczby urodzeń – bowiem liczba zgonów pozostaje stosunkowo dużo bardziej stabilna. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że bezwzględne zmiany liczby mieszkańców wynikające z ruchu naturalnego, są niewielkie i w ciągu analizowanych 18 lat nigdy nie były większe, niż 16 osób, a aż w przypadku 10 lat – wyniosły poniżej 10 osób. Warto zauważyć, że coroczne bezwzględne wartości ruchu naturalnego są bardzo niewielkie – najczęściej wynoszą kilka lub kilkanaście osób. Przeciętnie na terenie całej gminy w ostatnich latach rodzi się około 50-70 osób i tyleż samo umiera.

Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 m jest corocznie zmienny – co jest wynikiem pewnych corocznych wahań liczby urodzeń i liczby zgonów. Niemniej jednak podkreślić należy, że wskaźnik urodzeń jest obecnie nieco niższy niż przed 15 laty, a wskaźnik zgonów – porównywalny lub nieco wyższy. Nie są to jednak wartości niepokojące co do skali lub charakteru na tle innych gmin. Charakter ruchu naturalnego, tak co do kierunku rozwoju, jak i natężenia procesów, jest w gminie typowy.

Tabela. Ruch migracyjny w gminie Dąbrowa Biskupia - porównanie w okresie 1995-2012

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
osoby																		
zameldowania	45	64	41	47	80	84	55	71	43	68	55	76	70	51	53	40	89	87
wymeldowania	88	110	110	66	64	78	75	85	70	70	77	101	81	67	72	55	76	70
saldo migracji	-43	-46	-69	-19	16	6	-20	-14	-27	-2	-22	-25	-11	-16	-19	-15	13	17
na 1000 mk																		
zameldowania	8,2	11,9	7,7	8,8	15,1	15,8	10,4	13,4	8,2	12,9	10,6	14,7	13,6	9,9	10,4	7,8	17,3	16,9
wymeldowania	16,1	20,4	20,6	12,4	12,1	14,7	14,2	16,0	13,3	13,3	14,8	19,5	15,7	13,0	14,1	10,7	14,7	13,6
saldo migracji	-7,9	-8,5	-13,0	-3,6	3,0	1,1	-3,8	-2,6	-5,1	-0,4	-4,2	-4,8	-2,1	-3,1	-3,7	-2,9	2,5	3,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Gmina należy do obszarów tracących ludność w wyniku ruchów migracyjnych. Jednak wielkość tego ubytku nie jest duża, co jest bardzo pozytywne na tle większości gmin o podobnym charakterze, które mają bardzo niekorzystne wyniki ruchów migracyjnych. W okresie 18 lat (1995-2012) ubytek spowodowany różnicą pomiędzy napływem, a odpływem wyniósł 296 osoby, przy czym w największym stopniu składa się na to ubytek w II połowie lat 90-tych, gdzie w ciągu 4 lat gmina straciła 177 osób. Nawet jednak z uwzględnieniem tych niekorzystnych lat, w okresie 18-letnim, przeciętnie rocznie gmina traci w wyniku migracji ok. 16 mieszkańców.

Struktura wieku ludności w ujęciu grup ekonomicznych oddaje zachodzące procesy starzenia się ludności – jest to zjawisko typowe, zachodzące we wszystkich gminach. O ile w roku 1995 grupa przedprodukcyjna

stanowiła ponad 30% ludności, to obecnie jej udział wynosi tylko 20%. W liczbach bezwzględnych spadek wyniósł ponad 1/3, to jest ponad 600 osób. Cały czas wzrasta liczba osób w wieku produkcyjnym – obecnie jest to 3,3 tys. (wobec niespełna 3,0 tys. w roku 1995). Grupa poprodukcyjna w okresie wieloletnim jak dotąd – maleje, co jest zjawiskiem bardzo nietypowym, jeśli jednak uwzględni się tylko lata 2007-2012 to już miał miejsce znaczący wzrost (z 706 do 784). Należy jednak pamiętać, że po roku 2020 w wiek poprodukcyjny wejdą liczne roczniki znajdujące się obecnie w starszych przedziałach grupy produkcyjnej. Wówczas nastąpi szybki przyrost liczby i udziału ludności starszej.

Tabela. Zmiany liczebności i udziału grup ekonomicznych ludności w gminie Dąbrowa Biskupia w okresie 1995-2012

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
osoby																		
przedprodukcyjna	1670	1589	1516	1475	1434	1407	1370	1342	1272	1232	1203	1176	1136	1106	1071	1081	1062	1046
produkcyjna	2973	2979	2988	3019	3079	3116	3125	3198	3229	3267	3277	3286	3317	3309	3320	3340	3337	3337
poprodukcyjna	815	825	823	822	795	788	787	766	767	755	727	719	706	723	728	724	754	784
udział w ogólnej liczbie ludności																		
przedprodukcyjna	30,6	29,5	28,5	27,7	27,0	26,5	25,9	25,3	24,1	23,4	23,1	22,7	22,0	21,5	20,9	21,0	20,6	20,2
produkcyjna	54,5	55,2	56,1	56,8	58,0	58,7	59,2	60,3	61,3	62,2	62,9	63,4	64,3	64,4	64,9	64,9	64,8	64,6
poprodukcyjna	14,9	15,3	15,4	15,5	15,0	14,8	14,9	14,4	14,6	14,4	14,0	13,9	13,7	14,1	14,2	14,1	14,6	15,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Na terenie gminy ma miejsce niewielka przewaga liczby kobiet – wynosi ona 67 osób. Na obszarach wiejskich sytuacja taka nie jest typowa, bowiem na obszarach wiejskich zdecydowanie częściej notuje się przewagę liczby mężczyzn.

Wskutek powyższego, wskaźnik feminizacji (czyli liczba kobiet na 100 mężczyzn) wynosi 103. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że w grupie wiekowej najważniejszej dla rozwoju gminy, związanej z reprodukcją (15-39 lat) wskaźnik ten jest już niekorzystny, bowiem liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet (w roku 2012 – o 103 osoby, wskaźnik feminizacji wynosi 90). Rosnące dysproporcje w tej grupie zagrażać będą prawidłowemu rozwojowi (ograniczanie liczby związków, przekładające się na spadek liczby urodzeń).

Dla starszych grup wiekowych typowa jest rosnąca przewaga liczby kobiet, związana z dłuższym przeciętnym czasem trwania życia kobiet. W najstarszych grupach wiekowych liczba kobiet jest już 2, a nawet 4-krotnie większa od liczby mężczyzn.

Tabela. Zmiany liczebności i udziału grup ludności wg płci w gminie Dąbrowa Biskupia w okresie 1995-2012

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ludność ogółem	5458	5393	5327	5316	5308	5311	5282	5306	5268	5254	5207	5181	5159	5138	5119	5145	5153	5167
mężczyźni	2710	2669	2642	2635	2643	2638	2634	2660	2636	2632	2611	2591	2575	2559	2558	2565	2549	2550
kobiety	2748	2724	2685	2681	2665	2673	2648	2646	2632	2622	2596	2590	2584	2579	2561	2580	2604	2617
wskaźnik feminizacji	101	102	102	102	101	101	101	99	100	100	99	100	100	101	100	101	102	103
przewaga liczby mężczyzn								14	4	10	15	1						
przewaga liczby kobiet	38	55	43	46	22	35	14						9	20	3	15	55	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Tabela. Struktura płci w gminie Dąbrowa Biskupia w roku 2011

2011 rok	ogółem	mężczyźni	kobiety	przewaga liczby mężczyzn	przewaga liczby kobiet	wskaźnik feminizacji
0-4	288	149	139	10		93
5-9	288	135	153		18	113
10-14	290	147	143	4		97
15-19	342	186	156	30		84
20-24	414	205	209		4	102
25-29	436	212	224		12	106
30-34	455	237	218	19	-19	92
35-39	380	219	161	58		74
40-44	292	150	142	8		95
45-49	311	151	160		9	106

50-54	374	187	187	0	0	100
55-59	371	187	184	3		98
60-64	317	158	159		1	101
65-69	153	76	77		1	101
70-74	149	62	87		25	140
75-79	127	45	82		37	182
80-84	102	31	71		40	229
85 i więcej	64	12	52		40	433
ogółem	5153	2549	2604		55	102
Grupa 15-39 (2011)	2027	1059	968	91		91
Grupa 15-39 (2012)	2003	1053	950	103		90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

ZAŁOŻENIA ROZWOJU DEMOGRAFICZNEGO W KOLEJNYCH LATACH

Dla gminy Dąbrowa Biskupia prognozuje się następujące zmiany liczby, struktur i procesów demograficznych:

- W najbliższej dekadzie ogólna liczba ludności w gminie będzie bardzo powolnie maleć (w praktyce zmiany tę będą na tyle niewielkie, że można mówić o stagnacji liczby mieszkańców miasta).
- Gmina nie jest atrakcyjna dla migracji, ale także nie jest obszarem nadmiernego odpływu ludności. Zakłada się więc utrzymywanie niewielkiej skali i małego natężenia procesów migracyjnych – bez wpływu na zmiany liczby ludności.
- Przewiduje się wzrost wskaźników zgonów oraz urodzeń. Zasadnicze relacje pomiędzy nimi zostaną jednak zachowane – to znaczy przewiduje się niewielką dodatnią wartość przyrostu naturalnego w skali całej gminy.
- Duże zmiany dotyczyć będą struktur wieku – przewiduje się dalszy wzrost liczby ludności starszej oraz spadek liczby ludności młodej. Należy na bieżąco monitorować zmiany i dostosowywać potencjał usługowy gminy do zmian popytu. Wzrost liczby ludności starszej na większą skalę nastąpi po roku 2020, natomiast spadek ludności młodej – w wieku szkolnym i gimnazjalnym, już po roku 2015. Prognozuje się wzrost zapotrzebowania na edukację przedszkolną, nie tylko ze względu na wzrost urodzeń, ale także ze względu na zmiany świadomości rodziców w zakresie potrzeby edukacji przedszkolnej.

OBŚLUGA LUDNOŚCI W ZAKRESIE USŁUG (W TYM OCHRONA ZDROWIA)

Podstawowym ośrodkiem obsługi na terenie gminy jest jej siedziba – miejscowość Dąbrowa Biskupia. Jest położona centralnie i stosunkowo dobrze dostępna z terenu całej gminy (ale tylko w transporcie indywidualnym). W kilku miejscowościach wiejskich rozwinięto usługi oświatowe (szkoły podstawowe i przedszkola). W aż 3 miejscowościach jest dostępna opieka zdrowotna (pozytywny jest fakt, że także poza siedzibą gminy dostępna jest opieka zdrowotna, co nie częste w gminach). Istotnym negatywnym uwarunkowaniem, zwłaszcza gdy uwzględni się dużą powierzchnię gminy, jest funkcjonowanie na obszarach wiejskich tylko jednego gimnazjum.

Na terenie gminy dostępne są usługi o znaczeniu lokalnym, ale także usługi o charakterze powiatowym (Dom Pomocy Społecznej w Parchaniu - dla osób przewlekle psychicznie chorych). Warto także zauważyć dobry dostęp do szerokiej gamy usług ponadlokalnych ze względu na bliskie sąsiedztwo ośrodka powiatowego – Inowrocławia, stanowiącego dla części mieszkańców główny ośrodek obsługi, także codziennej, związanej z dojazdami do pracy i szkół. W interesie gminy jest rozwijanie połączeń w komunikacji publicznej z Inowrocławiem, obejmujących jak największą liczbę miejscowości w gminie.

a) placówki oświaty

- Gimnazjum w Dąbrowie Biskupiej
- Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Biskupiej

- Szkoła Podstawowa w Pieraniu
- Szkoła Podstawowa w Ośniszczewku
- Szkoła Podstawowa w Parchaniu
- Przedszkole w Dąbrowie Biskupiej
- Przedszkole w Pieraniu
- Przedszkole w Chlewiskach
- Przedszkole w Ośniszczewie
- Przedszkole w Ośniszczewku

b) instytucje kultury

- Biblioteka w Dąbrowie Biskupiej
- Punkty biblioteczne w Wonorzy, Radojewicach i Pieraniu
- Dom kultury w Dąbrowie Biskupiej
- Świetlice wiejskie w: Chróstowie, Chlewiskach, Mleczkowie, Woli Stanomińskiej, Stanominie, Brudni, Ośniszczewie, Wonorzy, Radojewicach, Konarach, Pieraniu, Zagajewicach, Nowym Dworze

c) ośrodek oraz domy opieki społecznej

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Dom Pomocy Społecznej w Parchaniu

d) placówki ochrony zdrowia

- lokalizacja placówek ochrony zdrowia: Dąbrowa Biskupia, Radojewice, Parchanie

e) infrastruktura dla sportu i rekreacji

- boiska zlokalizowano w miejscowościach: Radojewice, Bąkowo, Pieranie, Przybysław, Chróstowo, Chlewiska, Mleczkowo, Stanomin, Wola Stanomińska, Wonorze, Zagajewice, Parchanki, Parchanie (przy szkole), Ośniszczewko (przy szkole)
- boisko typu „Orlik” - przy szkole w Dąbrowie Biskupiej
- urządzone place zabaw zlokalizowano w miejscowościach: Radojewice, Bąkowo, Sobiesierne, Przybysław, Chróstowo, Chlewiska, Mleczkowo, Stanomin, Wola Stanomińska, Brudnia, Modliborzyce, Wonorze, Zagajewice, Parchanki, Parchanie, Ośniszczewo, Dąbrowa Biskupia
- urządzone tereny zielone dla wypoczynku – kompleks rekreacyjno-sportowy w Dąbrowie Biskupiej

f) inne usługi publiczne i komercyjne istotne dla kształtowania jakości życia

- urząd pocztowy w Dąbrowie Biskupiej
- bank w Dąbrowie Biskupiej
- kościoły parafialne w Dąbrowie Biskupiej, Chlewiskach, Brudni, Parchaniu, Pieraniu

Poziom dostępności do usług publicznych oraz komercyjnych jest w zasadzie typowy, choć na tle innych gmin wyróżnia się dosyć duża liczba miejscowości wyposażonych w usługi (pomimo małej liczby mieszkańców wielu z tych miejscowości).

Hierarchia sieci osadniczej

Stan rozwoju usług wyznacza hierarchię sieci osadniczej:

- Dąbrowa Biskupia – wielofunkcyjny ośrodek gminny,
- Ośniszczewko, Parchanie, Pieranie, Radojewice – ośrodki uzupełniające w zakresie wybranych usług
- pozostałe wsie

Warunki mieszkaniowe

Liczba mieszkań w gminie w 2012 roku wynosiła 1422 i podlega bardzo niewielkim zmianom. Pomiędzy rokiem 1995 a 2012 wzrosła o zaledwie 1,5% ale w tym samym czasie liczba ludności zmniejszyła się o ponad 5%, a więc warunki mieszkaniowe sukcesywnie się poprawiają. W okresie 1995 – 2002 miał miejsce nawet zauważalny spadek liczby mieszkań – jeśli porówna się rok 2002 z rokiem 2012, to wzrost liczby mieszkań wyniósł prawie 4%, a spadek liczby mieszkańców – ponad 2%.

Tabela. Porównanie podstawowych wskaźników sytuacji mieszkaniowej w powiecie inowrocławskim w roku 2012

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia mieszkania (m2)	przeciętna liczba izb w mieszkaniu (m2)	przeciętna liczba osób w mieszkaniu (m2)	przeciętna liczba izb na 1 mieszkańca (m2)
m.Inowrocław	55,6	3,4	2,6	1,3
gm.Dąbrowa Biskupia	90,0	4,3	3,6	1,2
m.Gniewkowo	60,3	3,5	3,0	1,1
o.w.Gniewkowo	73,3	3,7	3,5	1,0
gm.Inowrocław	91,6	4,3	3,5	1,2
m.Janikowo	58,4	3,5	3,0	1,2
o.w.Janikowo	84,6	4,1	3,8	1,1
m.Kruszwica	56,3	3,4	2,8	1,2
o.w.Kruszwica	76,1	3,8	3,5	1,1
m.Pakość	63,8	3,7	3,1	1,2
o.w.Pakość	86,5	4,3	3,9	1,1
gm.Rojewo	84,8	4,1	3,8	1,1
gm.Złotniki Kujawskie	83,5	4,2	3,5	1,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Na uwagę zasługuje fakt, że wzrost liczby izb jest wyższy, niż wzrost liczby mieszkań, a jeszcze silniejszy jest wzrost powierzchni użytkowej mieszkań. O ile w okresie 1995-2012 liczba mieszkań wzrosła o 1,5%, to liczba izb o 17%, a powierzchnia mieszkań – o prawie 31%. Oznacza to, że kolejne oddawane mieszkania są coraz większe nie tylko pod względem liczby izb, ale w jeszcze większym stopniu – coraz większe pod względem powierzchni użytkowej. Obecnie przeciętne mieszkanie w gminie ma już 90 m², podczas gdy w roku 1995 – niespełna 70 m kw. Podstawowe wskaźniki wielkości i obsady mieszkań są typowe dla obszarów wiejskich – porównywalne z innymi gminami powiatu. Mieszkania w gminie (podobnie jak w innych obszarach wiejskich z dużym udziałem zabudowy indywidualnej) są znacznie większe, niż mieszkania w miastach.

Tabela. Zmiany podstawowych wskaźników sytuacji mieszkaniowej w gminie Dąbrowa Biskupia w latach 1995-2012

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
mieszkania (liczba)																	
1401	1412	1415	1420	1426	1433	1440	1369	1376	1376	1378	1378	1380	1381	1388	1407	1414	1422
izby (liczba)																	
5185	5246	5266	5297	5324	5360	5400	5605	5643	5643	5657	5657	5667	5671	5714	5976	6022	6067
powierzchnia użytkowa mieszkań (m2)																	
97971	99162	99697	100421	100924	101848	102711	118910	119854	119854	120116	120116	120324	120445	121499	126188	127026	127980
przeciętna wielkość mieszkania (m2)																	
69,9	70,2	70,5	70,7	70,8	71,1	71,3	86,9	87,1	87,1	87,2	87,2	87,2	87,2	87,5	89,7	89,8	90,0
przeciętna wielkość mieszkania (liczba izb)																	
3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	4,3	4,3
przeciętna liczba osób w mieszkaniu (osoby)																	
3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6
przeciętna liczba osób na 1 izbę (osoby)																	
1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Tab. Porównanie struktury własnościowej mieszkań na terenie powiatu inowrocławskiego (2007 r.)

ogółem	zasoby gmin (komunalne)	zasoby spółdzielni mieszkaniowych	zasoby zakładów pracy	zasoby osób fizycznych	zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)	zasoby pozostałych podmiotów
Powiat inowrocławski	11,5	25,7	3,9	57,7	0,2	1,1
m. Inowrocław	12,7	36,9	2,9	45,5	0,3	1,7
Dąbrowa Biskupia	1,9	0,0	6,2	90,4	0,0	1,5
Gniewkowo - miasto	14,4	33,4	0,7	51,2	0,0	0,2
Gniewkowo - obszar wiejski	4,5	0,2	17,6	77,5	0,0	0,2
Inowrocław	3,0	0,9	3,7	92,2	0,0	0,1
Janikowo - miasto	33,1	27,2	1,9	37,6	0,0	0,1
Janikowo - obszar wiejski	6,9	0,0	2,3	90,5	0,0	0,3
Kruszwica - miasto	10,2	31,9	1,6	56,1	0,0	0,2
Kruszwica - obszar wiejski	4,6	1,2	11,0	82,3	0,0	0,9
Pakość - miasto	18,6	23,4	1,0	56,7	0,0	0,3
Pakość - obszar wiejski	2,9	1,0	4,1	92,0	0,0	0,0
Rojewo	4,7	3,0	7,0	84,6	0,0	0,7
Złotniki Kujawskie	3,4	10,4	3,7	81,8	0,0	0,7

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Struktura własnościowa zasobu mieszkaniowego (w roku 2007 – najnowsze dostępne dane w zakresie struktur własności mieszkań) wskazuje na przeważający udział mieszkań należących do osób fizycznych – stanowią one ponad 90%. Bardzo mały jest udział zasobu komunalnego (niespełna 2% mieszkań). Cechą charakterystyczną struktury własności mieszkań jest natomiast wysoki (zwłaszcza na tle terenów wiejskich) udział mieszkań zakładowych – aż 6,2%. Ogólnie strukturę własności mieszkań w gminie można uznać za neutralne uwarunkowanie rozwoju.

Uwarunkowania wynikające z zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Za stan bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu. Na terenie gminy zlikwidowano Posterunek Policji i obsługa gminy odbywa się bezpośrednio z Komendy powiatowej.

Gmina nie zalicza się do obszarów wyróżniających się pod względem skali i charakteru przestępczości – jest ona typowa dla jednostek o podobnej wielkości i charakterze.

Zadania straży pożarnej realizowane są przez jednostki ochotnicze, w tym działające w ramach KSRG (OSP Modliborzyce) i nie włączone do tego systemu (OSP: Dąbrowa Biskupia, Radojewice, Przybysław, Stanomin, Wonorze).

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane są przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Inowrocławiu.

Do najważniejszych rodzajów zagrożeń życia i mienia na terenie gminy zaliczyć należy:

- zagrożenia w bezpieczeństwie ruchu drogowego – wiąże się to przede wszystkim z przebiegiem przez teren gminy dróg wojewódzkich; w przebiegu przez gminę drogi te nie posiadają obwodnic, wskutek czego przecinają centra miejscowości. Podkreślić należy, że choć ruch nie jest duży, to problemem jest tranzyt materiałów niebezpiecznych;
- zagrożenia pożarowe – związane z położeniem w środkowej części gminy kompleksów leśnych – korzystnym uwarunkowaniem jest stosunkowo niewielka antropopresja, a więc niezbyt wysokie ryzyko zaprószenia ognia;

- zagrożenia związane z transportem przez teren gminy substancji i materiałów niebezpiecznych, w tym mogących skażać wodę, powietrze, glebę, szkodliwych dla życia i zdrowia ludności – transport tego typu odbywa się zarówno z wykorzystaniem dróg wojewódzkich jak i za pomocą infrastruktury rurociąkowej;
- potencjalne zagrożenia (o relatywnie małym ryzyku zaistnienia) wiążą się z funkcjonowaniem na terenie gminy podmiotów gospodarczych i wykorzystywaniem przez nie w procesach technologicznych substancji chemicznych, itp.
- w ostatnich latach nasila się częstotliwość występowania i skala zagrożeń związanych ze zjawiskami meteorologicznymi – huraganami, suszami, podtopieniami w wyniku opadów; gmina nie wykazuje w tym zakresie ponadprzeciętnych zagrożeń.

Należy zauważyć, że na terenie gminy nie występują zagrożenia powodziowe związane z wezbraniem rzek, natomiast nie można wykluczyć występowania lokalnych podtopień spowodowanych deszczami nawalnymi lub nagłym topnieniem śniegu. Nie wskazuje się rejonów szczególnie zagrożonych w tym zakresie.

Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy wiążą się z realizacją głównego celu rozwoju gminy, jakim jest zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia. Założenie to jest osią przewodnią całego niniejszego Studium – w warstwie diagnostycznej ma na celu rozpoznanie aktualnego stanu rozwoju, w tym identyfikację uwarunkowań rozwoju, szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron, oraz audyt stanu funkcjonowania poszczególnych aspektów gminy, a w warstwie kierunków – utrwalenia aspektów prawidłowo funkcjonujących oraz zdecydowana poprawa aspektów nie funkcjonujących właściwie.

W najbardziej ogólnym ujęciu powodzenie rozwoju gminy zależne jest od uwarunkowań zewnętrznych (generowanych poza granicami gminy) oraz wewnętrznych (generowanych na terenie gminy), te drugie z kolei dzielą się na zależne od polityki i możliwości stymulacji przez władze gminy i niezależne od nich. Zadania leżące w gestii samorządu gminnego polegają przede wszystkim na:

- zapewnieniu mieszkańcom jak najlepszej możliwości dostępu do infrastruktury społecznej (instytucji obsługi ludności) oraz technicznej i komunikacyjnej (głównie urzędzenia liniowe),
- zapewnieniu jak najlepszej jakości świadczenia usług publicznych oraz jak najlepszej jakości funkcjonowania infrastruktury sieciowej (właściwy stan techniczny, zachowanie parametrów normatywnych, itp.)
- zapewnienie ciągłości funkcjonowania infrastruktury (pewności zasilania) – zwłaszcza w zakresie zasilania w energię, wodę, odbiór i utylizację ścieków, odpadów, itp.

Do głównych potrzeb gminy zaliczyć należy:

- poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców, głównie poprzez stwarzanie warunków dla aktywizacji gospodarczej,
- zapewnienie możliwości swobodnego dojazdu do Inowrocławia, Bydgoszczy i Torunia w transporcie publicznym,
- rozwój systemu usług publicznych – zwłaszcza zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz zaspokojenia potrzeb kulturalnych,
- uporządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- przebudowę i rozbudowę oraz unowocześnianie sieci dróg gminnych.

Główne możliwości rozwoju gminy wiążą się z dalszym rozwojem rolnictwa. Gmina jest obszarem o dobrych warunkach przyrodniczych, które stwarzają możliwości rozwoju rolnictwa o charakterze farmerskim – wysokotowarowym, wielkopowierzchniowym.

Wzmacniać należy działalności gospodarcze, w tym zwłaszcza związane z lokalnym przetwórstwem rolno-spożywczym (konieczność tworzenia nowych miejsc pracy).

Dokumentem wyznaczającym ramowe kierunki rozwoju gminy jest strategia rozwoju. Gmina posiada nieaktualny dokument na lata 2007-13. Szereg kierunków działań zachowuje jednak aktualność i po weryfikacji całego dokumentu powinny zostać podtrzymane.

CELE STRATEGICZNE GMINY DĄBROWA BISKUPIA na lata 2007-2013

Cel strategiczny nr 1

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych świadczonych przez gminę.

Cele operacyjne:

1. Opracowanie i wdrożenie systemu obsługi interesantów z uwzględnieniem standardów europejskich.
2. Wdrożenie w gminie metod zarządzania jakością.
3. Poprawa estetyki gminy.
4. Zapewnienie i dostarczenie wysokiej jakości usług komunalnych.
5. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy w zakresie komunikacji.
6. Zapewnienie skutecznej i łatwo dostępnej ochrony zdrowia.

Cel strategiczny nr 2

Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy.

Cele operacyjne:

1. Pozyskanie inwestorów.
2. Utrzymanie istniejącego kapitału.
3. Zwiększenie wykorzystania dostępu środków finansowych spoza budżetu gminy.
4. Rozwijanie specjalistycznej produkcji rolnej.
5. Zwiększenie dostępu do rynków zbytu.
6. Rozwijanie przedsiębiorczości wśród rolników jako sposobu uzyskiwania przez nich dodatkowych dochodów.
7. Budowa i rozwój infrastruktury drogowej.
8. Polityka przestrzenna sprzyjająca lokalizacji działalności gospodarczej.
9. Przygotowanie terenów pod inwestycje na terenie gminy.
10. Przygotowanie technicznych warunków inwestowania w gminie.
11. Przyciągnięcie zewnętrznych inwestorów z branży przetwórstwa rolnego i leśnego.
12. Dostarczenie wiedzy o zasadach prowadzenia działalności gospodarczej.
13. Udzielenie wsparcia przedsiębiorcom w początkowym okresie działania.
14. Opracowanie polityki promocji gminy.
15. Stworzenie ram organizacyjnych do współpracy zagranicznej i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ten cel.

Cel strategiczny nr 3

Integracja i rozwój społeczności lokalnej.

Cele operacyjne:

1. Aktywizacja i partnerstwo mieszkańców.
2. Poprawa bazy lokalowej i wyposażenia wiejskich ośrodków kultury.
3. Wielofunkcyjna szkoła otwarta na środowisko - szkoła jako ośrodek kultury, oświaty i sportu.
4. Szkoła z nowoczesnym wyposażeniem i zapleczem.
5. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
6. Stworzenie systemu informacji w gminie.
7. Budowanie lokalnego patriotyzmu.
8. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
9. Stworzenie warunków do rekreacji na terenie gminy.
10. Kształtowanie w społeczeństwie nawyku dbałości o własne zdrowie.
11. Zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny nr 4

Poprawa stanu środowiska naturalnego.

Cele operacyjne:

1. Modernizacja i rozwój infrastruktury chroniącej środowisko ,wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami.
2. Propagowanie i wspieranie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem źródeł energii odnawialnej.
3. Wspieranie przedsięwzięć w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska.
4. Promowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.

Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Szczegółowa struktura gruntów wg form użytkowania (ha):

Użytki rolne	grunty orne	9497
	sady	47
	łąki trwałe	570
	pastwiska trwałe	504
	grunty rolne zabudowane	227
	grunty pod stawami	1
	grunty pod rowami	130
	Razem	10976
Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia	lasy	3005
	gr.zadrzewione i zakrzewione	26
	Razem	3031
Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe	56
	tereny przemysłowe	2
	inne tereny zabudowane	8
	zurbanizowane tereny niezabudowane	0
	tereny rekreacji i wypoczynku	8
	drogi	306
	tereny kolejowe	13
	inne	0
	użytki kopalne	1
	Razem	394
Grunty pod wodami	Grunty pod wodami płynącymi	3
	Grunty pod wodami stojącymi	0
	Razem	3
Pozostałe	Użytki ekologiczne	28
	Nieużytki	296
	Tereny różne	0

Struktura własnościowa gruntów, wg najważniejszych form własności, przedstawia się następująco (ha):

Grunty Skarbu Państwa, w tym:	4620
<i>Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa</i>	1689
<i>Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe</i>	2795
<i>Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste</i>	3
Grunty gmin i zw. międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	417
Grunty osób fizycznych, w tym:	9227
<i>Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych</i>	9053
<i>Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych</i>	174
Grunty spółdzielni	1
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	378
Grunty spółek prawa handlowego	0

Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Do obiektów i obszarów chronionych zalicza się chronione na podstawie następujących przepisów:

- ustawy o ochronie przyrody,
- ustawy o ochronie gruntów ornych i leśnych,
- ustawy Prawo wodne,
- ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- ustawy o ochronie dóbr kultury.

W niniejszym Studium – w rozdziałach temu poświęconych – dokonano szczegółowej charakterystyki obszarów i obiektów chronionych.

Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na rysunku studium (Załącznik nr 4) wskazano „obszary występowania znacznych wysokości względnych wg Państwowego Instytutu Geologicznego (do wykonania oceny zagrożenia osuwiskowego)”. Predyspozycje dla występowania ruchów osuwiskowych zostały tu wstępnie zasygnalizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. Przy obecnym – stosunkowo małym - stanie wiedzy na temat rzeczywistego ryzyka wystąpienia ruchów masowych, wskazuje się jedynie, iż tereny te mogą wykazywać tego typu predyspozycje i powinny być przedmiotem szczegółowych badań, które określą jakiego rodzaju zagospodarowanie i użytkowanie może być realizowane na powyższych obszarach i w ich sąsiedztwie. Do czasu pełnego zdiagnozowania zagrożeń, tych obszarów, nie można traktować ich jako obszarów wyłączonych z możliwości realizacji zagospodarowania.

Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Gmina położona jest w strefie 2 zbiorników wód podziemnych:

- w południowej części gminy leży fragment bardzo rozległego zbiornika (łącznie ok. 4 tys. km²) w utworach czwartorzędowych „Dolina kopalna Wielkopolska” (Nr 144) - szacunkowe zasoby dyspozycyjne określone są na 480 tys. m³ na dobę (co jest wartością bardzo dużą w skali województwa kujawsko-pomorskiego); średnia głębokość ujęcia wynosi 60 m; zbiornik jest w większości zaliczany do kategorii Obszarów Wysokiej Ochrony (OWO, a w mniejszej części do kategorii Obszarów Najwyższej Ochrony (ONO);

Wielkopolska Dolina Kopalna jest jedną z największych i najlepiej poznanych struktur wodonośnych Wielkopolski. We wschodniej części, która leży w granicach województwa kujawsko-pomorskiego, zbiornik ten składa się z kilku bocznych dolin łączących się w dolinę główną. Użytkowy poziom wodonośny jest izolowany od powierzchni terenu miększą serią osadów słabo przepuszczalnych, głównie glin zwałowych i mułków. Wody podziemne w dolinie cechują się piętrowością hydrogeochemiczną, co udokumentowane zostało w jego zachodniej części (Dąbrowski, 1990). (za: Jakość zwykłych wód podziemnych w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie wyników monitoringu regionalnego w latach 2000–2004, WIOŚ Bydgoszcz)

- skrajnie północno-zachodnia część gminy leży w zasięgu zbiornika w utworach trzeciorzędowych „Subzbiornik Inowrocław - Gniezno” (Nr 143) – jego powierzchnia to ok. 200 km², szacunkowe zasoby dyspozycyjne określone są na 96 tys. m³ na dobę; średnia głębokość ujęcia wynosi 120 m.

GZWP nr 143 wyznaczony został w oparciu o granice zasięgu systemu dolin kopalnych, występujących w osadach miocenijskich w zachodniej części Wielkopolski. Utwory wodonośne znajdują się na głębokości około 120 m i całkowicie są pokryte osadami czwartorzędowymi, w których dominują gliny zwałowe, izolujące je przez przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu. W rejonie Inowrocławia występuje kontakt ze strukturami solnymi. Użytkowanie terenu w obrębie zbiornika jest wybitnie rolnicze. (za: Jakość zwykłych wód podziemnych w województwie kujawsko-pomorskim na podstawie wyników monitoringu regionalnego w latach 2000–2004, WIOŚ Bydgoszcz)

Na terenie gminy występują następujące uwarunkowań występowania wód podziemnych:

- izolacja pierwszego poziomu wodonośnego – średnia i dobra
- stopień zagrożenia w warunkach naturalnych – słabo i praktycznie nie zagrożone
- miąższość utworów słaboprzepuszczalnych – powyżej 10, a nawet powyżej 40 metrów

Na terenie gminy tylko w dwóch lokalizacjach rozpoznano złoża surowców i w obydwu przypadkach zamierza się podjąć ich eksploatację (na rysunku Studium miejsca występowania surowców określono jako „tereny, w których zamierza się podjąć eksploatację kopalin”). Uwzględniając charakter podłoża, zapewne

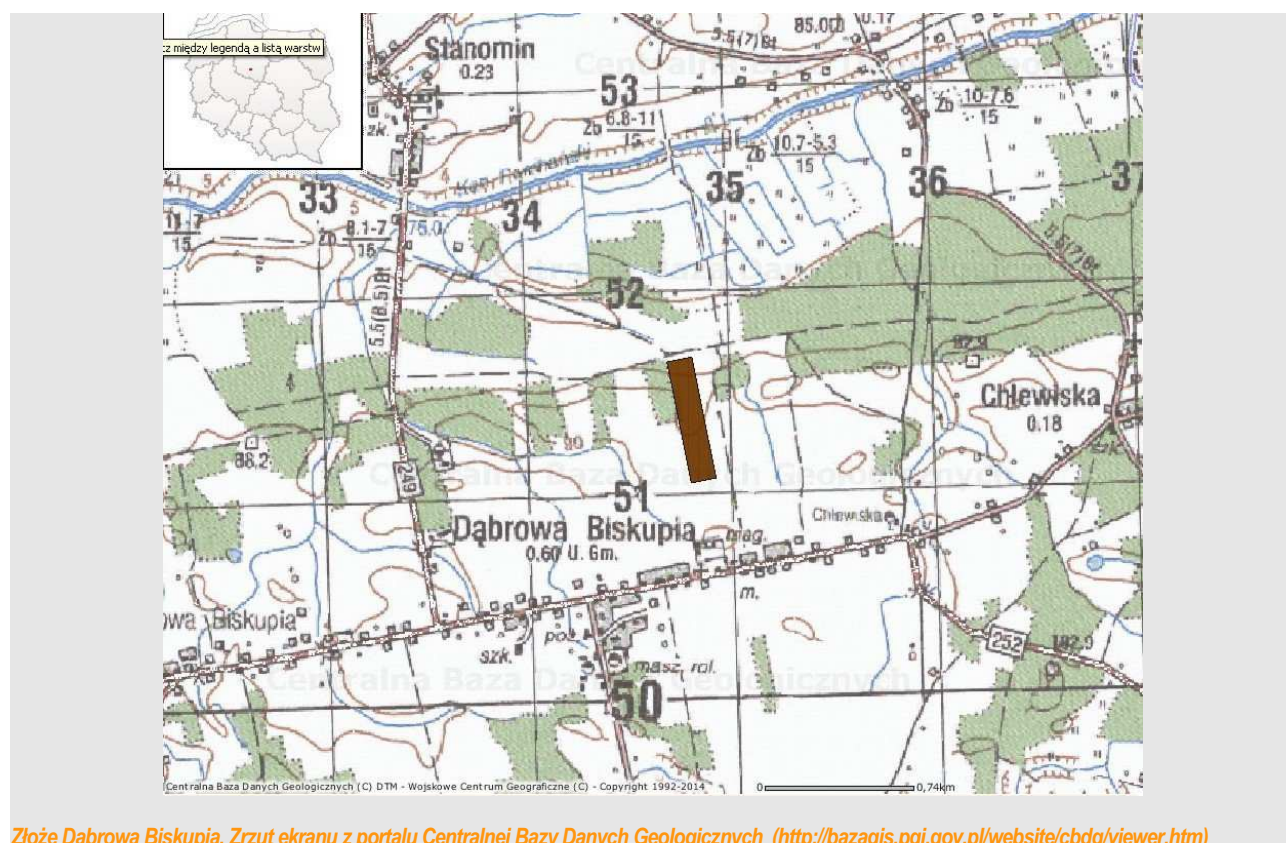
w znacznie większej liczbie lokalizacji stwierdzono by obecność kopalin (zwłaszcza kruszyw naturalnych) – jednak nie prowadzono tego typu prac mających na celu ich identyfikację i dokumentację.

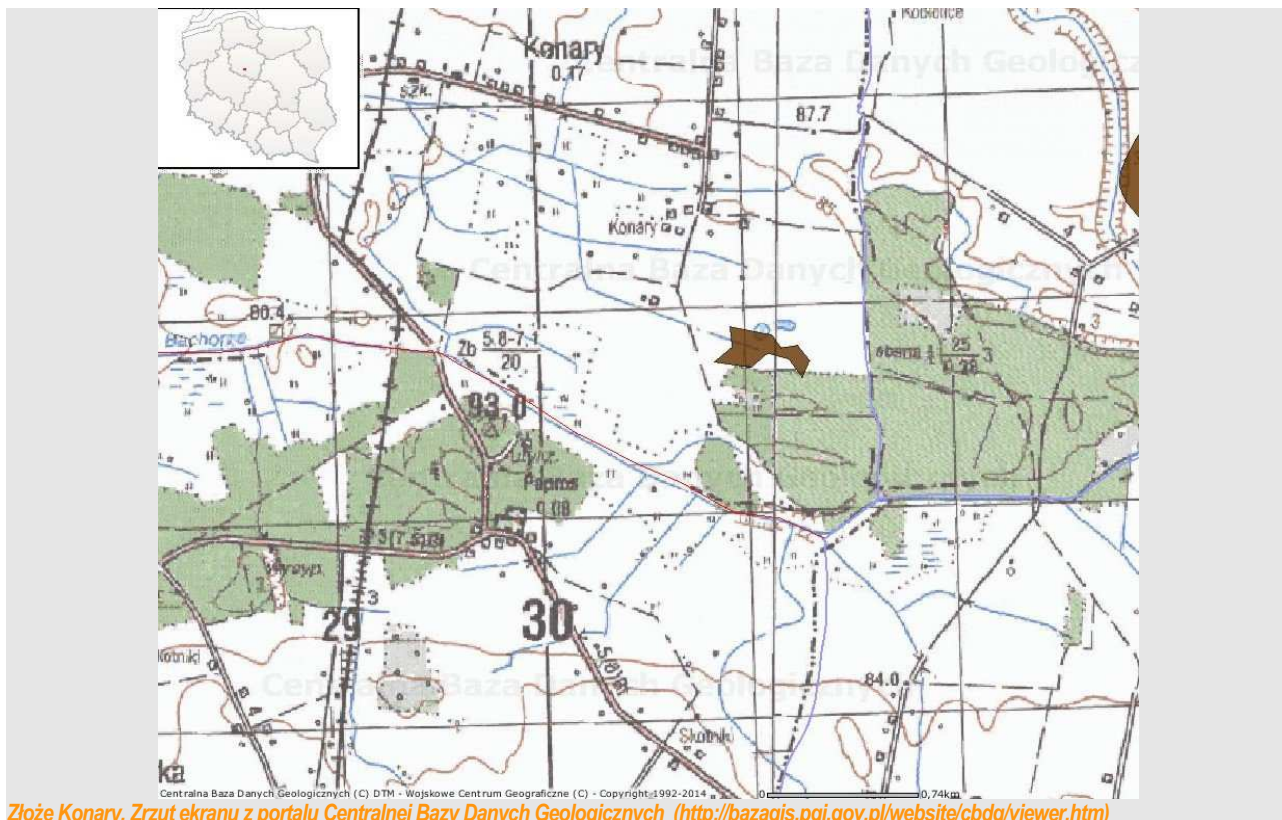
Na terenie gminy udokumentowano według danych Państwowego Instytutu Geologicznego (Centralna Baza Danych Geologicznych oraz „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” za rok 2011), tylko dwa - następujące złoża kopalin :

- złoże Dąbrowa Biskupia – złoże kruszywa naturalnego, pod nadzorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu – nr w bazie MIDAS – 16244; dla złoża nie ustanowiono terenu górniczego oraz obszaru górniczego; powierzchnia złoża – 7,5 ha; brak danych o zasobach geologicznych,
- złoże Konary – złoże kruszywa naturalnego, pod nadzorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu – nr w bazie MIDAS – 2835; dla złoża nie ustanowiono terenu górniczego oraz obszaru górniczego; powierzchnia złoża – 5,3 ha; zasoby geologiczne – 186 tys. ton.

Ponadto wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy stwierdza się obecność węgla brunatnego. W bazie MIDAS funkcjonuje wpis na temat złoża o numerze WB727 Podgórze-Bąkowa, które określane jest jako „złoże o zasobach prognostycznych” - o bardzo małej dostępności szczegółowych danych. Dla złoża tego określa się powierzchnię na 100 ha (z czego część leży w gminie w Dąbrowa Biskupia, a pozostała część – w gminie Gniewkowo), głębokość zalegania złoża (grubość nadkładu) – wynosi co najmniej 60 m, a miąższość złoża od 2,9 do 14 m. Dla złoża tego nie podaje się żadnych informacji pozwalających na jego lokalizację w przestrzeni (ze względu na brak danych – nie jest możliwe wskazanie granic złoża na rysunku Studium).

W bazie MIDAS funkcjonuje także nieistniejące już obecnie złoże kruszyw naturalnych Konary I (kod 8568), które w 2012 roku zostało skreślone z bilansu zasobów.

Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy nie funkcjonują obszary górnicze i tereny górnicze. Podejmowane są starania o podjęcie eksploatacji w obydwu zidentyfikowanych złożach kruszywa naturalnego.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Transport drogowy

Miejscowość Dąbrowa Biskupia jest położona w odległości 65 km od Bydgoszczy (siedziby administracji Wojewody) i 36 km od Torunia (siedziby administracji Marszałka Województwa).

Gmina nie jest dostępna w sieci dróg krajowych (najbliższe drogi krajowe to 15 i 25, dostępne w odległości ok. 10-15 km np. w Inowrocławiu i Gniewkowie; w odległości ok. 25 km znajduje się węzeł Odolion na autostradzie A1 w rejonie Ciechocinka). Gmina jest dostępna za pomocą dwóch dróg wojewódzkich, a siedziba gminy jest węzłem w sieci dróg wojewódzkich. Przez teren gminy biegną następujące drogi o znaczeniu ponadlokalnym:

- droga wojewódzka nr 246 w relacji: (Nakło) Paterek – Samokłęski Małe – Szubin – Łabiszyn – Złotniki Kujawskie – Gniewkowo – Dąbrowa Biskupia. Droga ta łączy kilka miast i wiejskich siedzib gmin. Wykorzystywana jest do ruchu pojazdów ciężarowych, co stanowi problem dla bezpieczeństwa w przebiegu przez miejscowości wiejskie (pozbawione obwodnic). Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia pełni nie tylko rolę tranzytową, ale w dużym stopniu także pozwala na dostęp do drogi nr 15 (poprzez węzeł w Gniewkowie). Na terenie gminy droga nr 246 ma długość 11 km.
- droga wojewódzka nr 252 w relacji: Włocławek-Inowrocław. Ma długość 59 km i stanowi najkrótsze połączenie tych dwóch dużych miast. Droga biegnie przez 3 siedziby gmin: Dąbrowę Biskupią,

Zakrzewo i Bądkowo. Dla gminy Dąbrowa Biskupia droga jest szczególnie ważna ze względu na zapewnienie połączenia z Inowrocławiem (choć dla północnej części gminy dogodniejsze połączenia zapewniają drogi powiatowe). Na terenie gminy droga nr 252 ma długość 17 km.

Powyższe drogi zapewniają dobry dostęp nie tylko do siedziby gminy, ale także do wielu miejscowości wiejskich. Kilka większych miejscowości leży w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie tych dróg, a więc prezentują walor łatwiej dostępności – oprócz Dąbrowy Biskupiej, dotyczy to Radojewic, Sobiesiernia i Bąkowa (choć większość największych miejscowości leży w przebiegu dróg powiatowych).

Sieć dróg powiatowych (o długości ponad 55 km) na terenie gminy jest stosunkowo gęsta (a w części północnej – może być nawet określona jako bardzo gęsta) i zapewnia dobrą dostępność do większości miejscowości oraz do dróg wojewódzkich. Gmina Dąbrowa Biskupia cechuje się dużą liczbą miejscowości, a pomimo to zdecydowana ich większość ma zapewnioną dostępność w sieci dróg powiatowych – z niektórych miejscowości drogi powiatowe biegną w trzech a nawet czterech kierunkach. Część dróg powiatowych – zwłaszcza w północnej części gminy, pozwala na dojazd do Inowrocławia z pominięciem drogi wojewódzkiej.

Sieć dróg powiatowych na terenie gminy tworzą drogi (w nawiasach podano klasę techniczną drogi: L- lokalna, Z-zbiorcza):

- 2530 – Ośniszczewo – Zduny – Opoki (L)
- 2531 – Murzynno - Wonorze (L)
- 2532 – Zagajewice – Ośniszczewo (L)
- 2533 – Lipie – Modliborzyce (L)
- 2534 – Ostrowo – Gąski (Z)
- 2535 – Słońsko – Gąski (L)
- 2536 - Szadłowice – Parchanie (Z)
- 2537 – Parchanie – Gąski (L)
- 2542 – Modliborzyce – Pieranie (L)
- 2543 – Ośniszczewko – Brudnia – Stanomin (L)
- 2544 – Stanomin – Mleczkowo – Dąbrowa Biskupia (L)
- 2545 – Inowrocław – Jacewo – Ośniszczewko (L)
- 2570 – Pieranie – Papros (Z)
- 2571 – Dziewa – Konary (L)
- 2572 – Bąkowo – Chróstowo (L)
- 2573 - Dąbrowa Biskupia – Przybysław (L)

Sieć dróg wyższej rangi uzupełniana jest przez drogi gminne. Ze względu na gęstą sieć dróg wyższej rangi, większość dróg gminnych to krótkie odcinki łącznikowe – pomiędzy drogami wyższych rang lub „podpinające” zabudowę miejscowości do drogi powiatowej lub wojewódzkiej. Długie drogi gminne, łączące dalej położone miejscowości, to przede drogi z Rejny przez Nowy Dwór do Dąbrowy Biskupiej i z Modliborzyc do Brudni.

Wykaz dróg gminnych:

- 150601C - Parchanie-Szpital
- 150602C - Radojewice-Niemojewo
- 150603C - Modliborzyce-Brudnia
- 150604C - Mleczkowo-Wikostowo
- 150605C - Zduny-Mleczkowo
- 150606C - Chlewiska-Straszewo
- 150607C - Dąbrowa Biskupia-Rejna
- 150608C - Dziewa-Konary
- 150609C - Radojewice-Kolonia I
- 150610C - Radojewice-Kolonia II
- 150611C - Chróstowo-wieś
- 150612C - Chlewiska-Walentynowo

150613C - Zagajewiczki-wieś
 150614C - Ośnieszczewo-Żyrostawice
 150615C - Ośnieszczewo-Opoczki
 150616C - Wola Stanomińska-Zduny
 150621C - Dąbrowa Biskupia, ul. Słoneczna
 150622C - Dąbrowa Biskupia, ul. Spacerowa
 150623C - Dąbrowa Biskupia, ul. Leśna
 150624C - Dąbrowa Biskupia, ul. Budowlana

Drogi gminne, pomimo gęstej sieci dróg wyższej rangi mają duże znaczenie w obsłudze ludności niektórych miejscowości – a zwłaszcza ich części w zabudowie rozproszonej.

Transport kolejowy

Przez teren gminy nie biegnie żadna normalnotorowa linia kolejowa.

Transport wodny

Na terenie gminy nie rozwinął się transport wodny i ze względu na brak dróg wodnych nie ma możliwości jego rozwoju.

Transport przesyłowy

Gmina leży w przebiegu głównych linii infrastruktury technicznej znaczenia krajowego lub regionalnego. Transport przesyłowy jest realizowany przez:

- rurociąg produktów naftowych z Płocka do Nowej Wsi Wielkiej i dalej do Rejowca
- linie elektroenergetyczne 110kV łączące znajdujący się na terenie gminy Gniewkowo w Chrzastowie główny punkt zasilania (GPZ) z GPZ w Marulewach (k. Inowrocławia) oraz GPZ w Ciechocinku
- rurociąg solankowy – z Góry w gminie Inowrocław do zakładów azotowych we Włocławku
- rurociąg gazu „Jamał – Europa” - DN1400 mm

Infrastruktura ta ma na terenie gminy charakter wyłącznie tranzytowy

Gospodarka wodno-ściekowa

Źródłem wody pitnej dla gminy są dwa ujęcia komunalne, w:

- Dąbrowie Biskupiej – ujęcie ma 2 studnie, łączna wydajność wynosi 1500 m³/dobę,
- Parchaniu – ujęcie ma 3 studnie, łączna wydajność wynosi 1200 m³/dobę.

Tabela. Sieć wodociągowa w gminie

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci rozdzielczej (km)										
149,6	148,3	150,0	152,5	152,5	165,6	152,5	165,6	165,6	165,6	165,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)										
1038	1032	1058	1062	1062	1188	1058	1197	1199	1200	1203
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)										
242,0	252,0	208,0	231,9	254,0	244,7	238,6	237,5	234,0	224,0	182,4
ludność korzystająca z sieci wodociągowej (osoby)										
4568	4537	4539	4498	4476	4521	4503	4549	4573	4580	4594
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca (m ³)										
45,9	47,5	39,4	44,4	48,9	47,3	46,3	46,3	45,4	43,6	35,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Tabela. Sieć kanalizacyjna w gminie

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)										
37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)										

281	281	281	282	282	282	282	284	286	289	291
ścieki odprowadzone (dam3)										
37,0	46,0	44,0	45,0	48,0	59,0	54,0	57,0	73	68	49
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby)										
1252	1243	1240	1232	1226	1221	1216	1218	1231	1247	1258

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Tabela. Odsetek mieszkańców korzystających z infrastruktury sieciowej

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
wodociąg										
86,1	86,1	86,4	86,4	86,4	87,6	87,6	88,9	88,9	88,9	88,9
kanalizacja										
23,6	23,6	23,6	23,7	23,7	23,7	23,7	23,8	23,9	24,2	24,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

Sieć wodociągowa na terenie gminy od kilku lat utrzymuje stałą długość – także liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej (wg GUS – prawie 90%) jest stała. W przypadku gminy o tak rozproszonym osadnictwie, osiągnięcie pełnego zwodociągowania jest zadaniem bardzo trudnym i nie uzasadnionym ekonomicznie. Sieć kanalizacyjna obsługuje tylko 1/4 mieszkańców gminy. Od ponad 10 lat nie następuje już rozbudowa sieci – wg aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska, pozostałe miejscowości nie spełniają wymaganego wskaźnika (uzasadniającego ekonomicznie realizację sieci) 120 os/km sieci przesyłowej. Przy dużym rozproszeniu osadnictwa zasadne jest realizowanie oczyszczalni przydomowych (indywidualnych i grupowych) i gmina tego typu program rozwijała przed kilku laty (aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska z roku 2009 wskazywała zamiar realizacji 400 oczyszczalni przydomowych). Wg informacji Urzędu Gminy, w roku 2013 na terenie gminy działało ok. 50 oczyszczalni przydomowych (zdecydowana większość w Parchaniu), które obsługiwały ponad 500 osób.

W gminie funkcjonuje komunalna oczyszczalnia ścieków w Dąbrowie Biskupiej (przekazana do eksploatacji w 1996r, a w roku 2000 - zmodernizowana i zautomatyzowana). Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o przepustowości rzeczywistej równej 50 tys. m³ na rok (a więc niezbyt dużej – ale typowej dla gmin tej wielkości – zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym ważnym do roku 2016 maksymalna roczna przepustowość określona jest na 89,5 tys. m³). Oczyszczalnia charakteryzuje się następującymi ładunkami zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych (kg/rok): BZT5 – 808, ChZT – 2964, zawiesina ogólna – 1559. Ścieki oczyszczone poprzez Kanał Parchański trafiają do Tążyny.

Na terenie gminy dosyć liczne są także małe oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne – grupowe lub osłuchujące obiekty użyteczności publicznej. Działają w następujących miejscowościach:

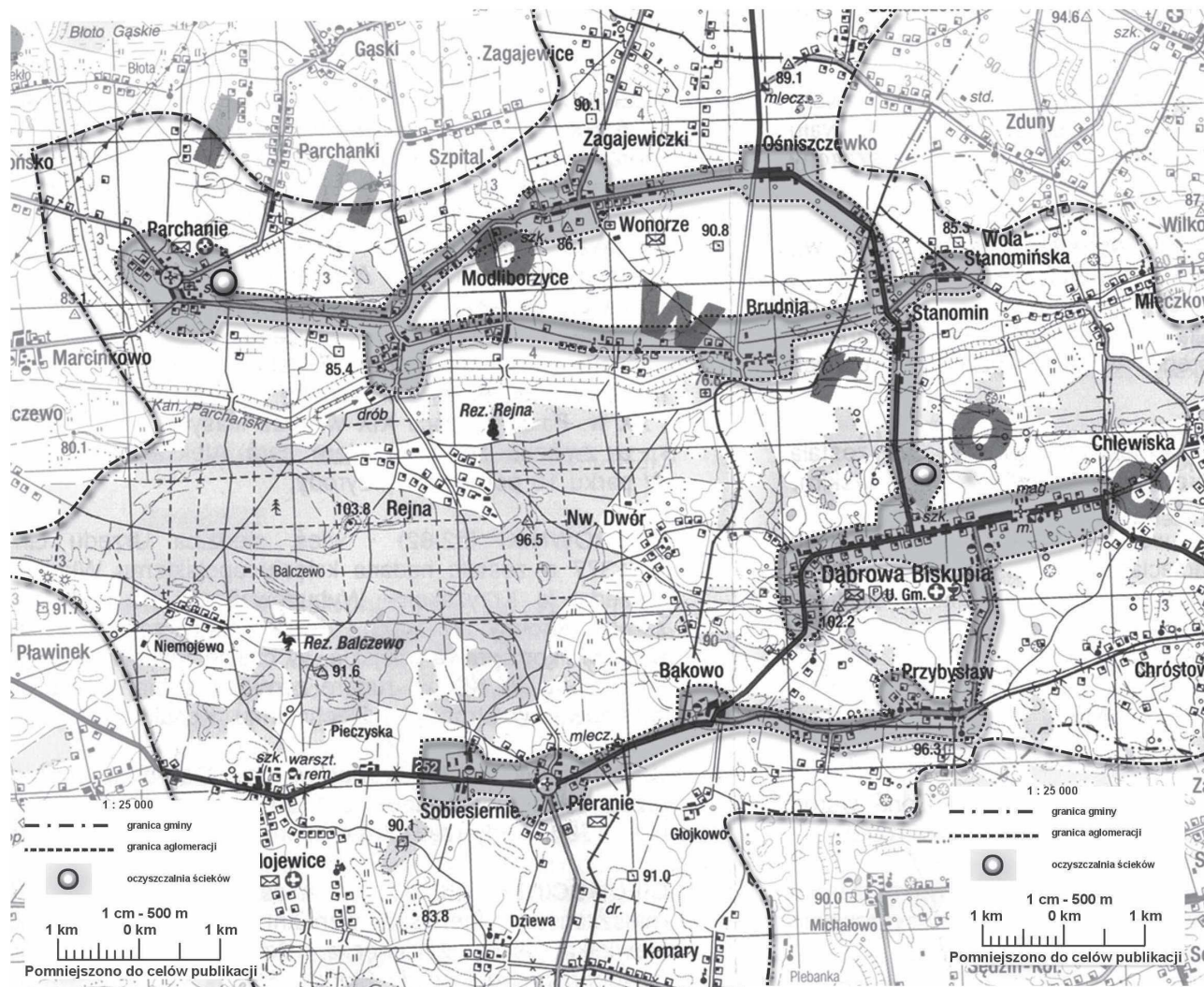
- Nowy Dwór - świetlica - dz. 26/1
- Wonorze - świetlica - dz. 97/4
- Zagajewice - świetlica - dz. 38/16
- Chlewiska - dz. 34/2
- Konary - świetlica - dz. 16/4
- Radojewice - Pastorówka - dz. 35/5
- Chróstowo - świetlica - dz. 52/3
- Modliborzyce - bloki - dz. 252/2
- Parchanie - Dworek Sikorskiego - dz. 101/35
- Parchanie - szkoła - dz. 126/2
- Parchanie - bloki - dz. 119/1
- Brudnia - baraki – dz. 202/1
- Dziewa - baraki - dz. 16/5
- Ośniszczewo - świetlica – dz. 37/4
- Mleczkowo – dz. 66/1

Tabela. Charakterystyka Stacji Uzdatniania Wody w Dąbrowie Biskupiej (wg danych Urzędu Gminy)

Lp.	Wyszczególnienie	
1.	Nazwa i adres wodociągu	Wodociąg zaopatrywany ze SUW Dąbrowa Biskupia
2.	Pozwolenie wodno – prawne (nr i data wydania, organ wydający, data obowiązywania)	OSR.6223-I/12/02 z dnia 12 grudnia 2002r., Starosta Inowrocławski, data obowiązywania 12 grudnia 2017r.
3.	Wydajność ujęcia z pozwolenia wodno – prawnego w m ³ /d	<ul style="list-style-type: none"> - Studnia nr 1 wydajność eksploatacyjna – 58 m³/h, - Studnia nr 2 wydajność eksploatacyjna – 44 m³/h,
4.	Ilość studni głębinowych, głębokość studni, wydajność studni w m ³ /d	<ul style="list-style-type: none"> - Studnia nr 1 wydajność eksploatacyjna – 58 m³/h, głębokość h= 53m, - Studnia nr 2 wydajność eksploatacyjna – 44 m³/h, głębokość h= 39m,
5.	Strefa ochrony ujęcia wody	Studnie nr 1 i 2 zlokalizowane są na terenie stacji uzdatniania wody wraz z całą infrastrukturą ujęcia, otacza je wspólne ogrodzenie w odległości większej niż 8 m od zarysu obudowy studni, co w wystarczający sposób zabezpiecza teren strefy ochrony bezpośredniej. Teren ten wyłączono z wszelkiego użytkowania niezwiązanego z obsługą ujęcia.
6.	Długość sieci wodociągowej w km (bez przyłączy oraz z przyłączami) w przedziale na rodzaj materiału konstrukcyjnego: PCV, azbestocementowe, żeliwo i inne.	Długość całej sieci wodociągowej łącznie na SUW Parchanie i Dąbrowa Biskupia 165, 60 km , brak długości z przyłączeniami (szacunkowa długość z przyłączami ok. 177,66km), sieć w większości jest z rur PCV i żeliwo, szcążkowo tylko w dwóch miejscowościach (Bąkowo i Wonorze) są rury azbestowo – cementowe ok. 1,5 km
7.	Średnioroczna produkcja wody w m ³ /d (za ostatnie 12 miesięcy)	Q _{śr} = 554,02 m ³ /d
8.	Nazwa zaopatrywanych miejscowości	Radojewice, Pieczyska, Niemojewo, Sobiesiernie, Głojkowo, Pieranie, Bąkowo, Przybysław, Dąbrowa Biskupia, Nowy Dwór, Chróstowo, Walentynowo, Chlewiska, Konary, Dziewa
9.	Szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności	2819
10.	Liczba przerw i awarii w dostawie wody w ciągu roku z podaniem przyczyny daty rozpoczęcia i zakończenia (w przypadku nie przekazania informacji na bieżąco	Dwie przerwy w dostawie wody – zanik zasilania przyczyna zewnętrzna, Trzy awarie – naprawa pomp w studniach głębinowych

Tabela. Charakterystyka Stacji Uzdatniania Wody w Parchaniu (wg danych Urzędu Gminy)

Lp.	Wyszczególnienie	
1.	Nazwa i adres wodociągu	Wodociąg zaopatrywany ze SUW Parchanie
2.	Pozwolenie wodno – prawne (nr i data wydania, organ wydający, data obowiązywania)	OSR.6223-1/6/04 z dnia 8 czerwca 2004r., Starosta Inowrocławski, data obowiązywania 8 czerwiec 2014. OSR.6341.16.2014 z dnia 22 maja 2014r., Starosta Inowrocławski, data obowiązywania 22 maj 2024r.
3.	Wydajność ujęcia z pozwolenia wodno – prawnego w m ³ /d	<ul style="list-style-type: none"> - Studnia nr 1 wydajność eksploatacyjna – 29 m³/h , tj. 696 m³/d – wyłączona z eksploatacji (objęta pozwoleniem wodno prawnym OSR.6223-1/6/04 z dnia 8 czerwca 2004r.), - Studnia nr 2 wydajność eksploatacyjna – 55 m³/h, tj. 1320 m³/d - Studnia nr 3 wydajność eksploatacyjna – 55 m³/h, tj. 1320 m³/d - Studnia nr 4 wydajność eksploatacyjna – 40 m³/h, tj. 960 m³/d
4.	Ilość studni głębinowych, głębokość studni, wydajność studni w m ³ /d	<ul style="list-style-type: none"> - Studnia nr 1 wydajność eksploatacyjna – 29 m³/h, głębokość h= 33m, – wyłączona z eksploatacji (objęta pozwoleniem wodno prawnym OSR.6223-1/6/04 z dnia 8 czerwca 2004r.), - Studnia nr 2 wydajność eksploatacyjna – 55 m³/h, głębokość h= 49m, - Studnia nr 3 wydajność eksploatacyjna – 55 m³/h, głębokość h= 50,5m, - Studnia nr 4 wydajność eksploatacyjna – 40 m³/h głębokość h= 34,5m.
5.	Strefa ochrony ujęcia wody	<p>Studnie 2i4 usytuowane są w obrębie ogrodzenia stacji uzdatniania, Nr 3 posiada ogrodzenie indywidualne. Najniższy domiar do ogrodzenia w obydwu przypadkach wynosi 8,0m od skraju obudów. Zagadnienie strefy ochrony pośredniej dla ujęcia stanowi treść dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej w kat.” B” dla ustanowienia stref ochronnych komunalnego ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w Parchaniu. Decyzja zatwierdzająca to opracowanie pozwala na odstępnie od wyznaczenia strefy ochrony pośredniej – załącznik nr 5 .</p> <p>Strefę ochrony bezpośredniej studzien 1,2,3 określone zostały w promieniu 8,0 m od obudów. Studnia nr 4 zastąpi nr 1, domiar do ogrodzenia jest zachowany w promieniu oznaczonym dla poprzedniczki.</p> <p>Wydana przez Starostę Inowrocławskiego decyzja z dnia 28 sierpnia 2000r. Nr OSR-6218/3/2000, akceptuje odstępnie od wyznaczenia strefy ochrony pośredniej. W istniejących warunkach hydrogeologicznych, nie ma żadnego zagrożenia dla ujmowanej warstwy wodonośnej pod kątem ewentualnego przenikania skażeń.</p>
6.	Długość sieci wodociągowej w km (bez przyłączy oraz z przyłączami) w przedziale na rodzaj materiału konstrukcyjnego: PCV, azbestocementowe, żeliwo i inne.	Długość całej sieci wodociągowej łącznie na SUW Parchanie i Dąbrowa Biskupia 165, 60 km , brak długości z przyłączeniami (szacunkowa długość z przyłączami ok. 177,66km), sieć w większości jest z rur PCV i żeliwo, szcążkowo tylko w dwóch miejscowościach (Bąkowo i Wonorze) są rury azbestowo – cementowe ok. 1,5 km
7.	Średnioroczna produkcja wody w m ³ /d (za ostatnie 12 miesięcy)	Q _{sr} = 571,11 m ³ /d
8.	Nazwa zaopatrywanych miejscowości	Parchanie, Parchanki, Modliborzyce, Rejna, Brudnia, Stanomin, Wola Stanomińska, Mleczkowo, Wonorze, Zagajewice, Zagajewiczki, Ośniszczewo, Ośniszczewko w Gminie Dąbrowa Biskupia oraz Gąski, Szpital, Lipionka i Żyrosławice w Gminie Gniewkowo.
9.	Szacunkowa liczba zaopatrywanej ludności	2990
10.	Liczba przerw i awarii w dostawie wody w ciągu roku z podaniem przyczyny daty rozpoczęcia i zakończenia (w przypadku nie przekazania informacji na bieżąco	Cztery przerwy w dostawie wody – zanik zasilania przyczyna zewnętrzna(uwarunkowania atmosferyczne), Jedna awaria – naprawa pompy w studni głębinowej

Rys. Zasięg aglomeracji Dąbrowa Biskupia określony w Rozporządzeniu nr 55/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dąbrowa Biskupia.

Dla gminy Dąbrowa Biskupia w roku 2006 wyznaczono aglomerację kanalizacyjną (Rozporządzenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 55/2006 z dnia 18 kwietnia 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dąbrowa Biskupia). Aktualnie zagadnienie to reguluje Rozporządzenie Nr 36/2008 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyznaczenia aglomeracji Dąbrowa Biskupia. Wyznacza ono „aglomerację Dąbrowa Biskupia o równoważnej liczbie mieszkańców 2053, z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Dąbrowa Biskupia, położoną w powiecie inowrocławskim, której obszar obejmuje wsie: Dąbrowa Biskupia, Stanomin, Wola Stanomińska, Ośniszczewko, Wonorze, Modliborzyce, Parchanie, Brudnia, Przybysław, Bąkowo, Pieranie i Sobiesierne położone w gminie Dąbrowa Biskupia”.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą...” gmina Dąbrowa Biskupia znalazła się w 5 Regionie gospodarki odpadami Bydgosko-Toruńskim, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Bydgoszcz Corimp (Z, MBP), Bydgoszcz Pronatura (MBP, Z, SK, SP), Bydgoszcz Remondis (MBP, Z), Giebnia gm. Pakość (SK, Z), Wawrzyńki gm. Żnin (MBP, Z, SK), Toruń MPO (MBP, Z, SK), Służewo gm. Aleksandrów Kujawski (MBP, Z, SK).

W roku 2013 rozpoczęto rekultywację gminnego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Stanomin (dz. 132/1). Zamierza się przeprowadzić rekultywację w kierunku leśnym, łącznie z docelowym utworzeniem ścieżki dydaktycznej.

Zasilanie w energię

Źródłem zasilania gminy w energię elektryczną są główne punkty zasilania WN/SN (110/15kV), zlokalizowane w sąsiednich gminach w miejscowościach: Gniewkowo, Karczyn oraz Inowrocław. Z tych stacji rozprowadzono sieć średniego napięcia, która zasila ponad 80 trafostacji na terenie gminy. Posiadają one znaczne rezerwy w zakresie możliwości rozbudowy o nowe transformatory (rezerwy umożliwiają podwojenie stanu obecnego poprzez dodawanie do istniejącej infrastruktury kolejnych transformatorów).

Przez północno-zachodni i północno-wschodni skraje gminy przebiegają dwie linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV: linia relacji GPZ Inowrocław Marulewska - GPZ Gniewkowo oraz GPZ Ciechocinek - GPZ Gniewkowo. Linie te przewidziane są do adaptacji. Sieć rozdzielcza wykonana została jako sieć napowietrzna przewodami stalowo-aluminiowymi AFL 3x35 mm² i AFL 3x70 mm².

Zainstalowana w trafostacjach moc jest w stanie pokryć wszystkie potrzeby gminy w okresie docelowym. Jednakże z uwagi na zbyt długie w niektórych przypadkach obwody niskiego napięcia, jak również i na przestarzały typ niektórych stacji, budowanych w latach sześćdziesiątych i na początku siedemdziesiątych ubiegłego wieku, konieczne będzie w niektórych miejscowościach dogęszczenie stacji oraz wymiana na nowy typ. Również dla każdej nowej większej inwestycji lokalizowanej na terenie gminy, konieczna jest budowa urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez odpowiednie służby energetyczne.

Przyjmuje się następujący system i standardy zaopatrzenia gminy w energię elektryczną:

- Źródłem energii elektrycznej pozostaną główne punkty zasilania 110/15 kV w sąsiednich gminach. W GPZ istnieje możliwość wymiany transformatorów na większe jednostki, jednakże w najbliższych latach nie zachodzi taka potrzeba ze względu na ich obecne obciążenie.
- Nie zachodzi potrzeba lokalizowania na terenie gminy Dąbrowa Biskupia kolejnej stacji elektroenergetycznej WN/SN ani realizacji linii wysokich napięć.
- Projektowane tereny mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe wymagają głównie wymiany transformatorów w istniejących stacjach, tereny lokalizowane poza 500-metrową odległością od istniejących stacji wymagają realizacji nowych odcinków sieci średniego napięcia, budowy kolejnych stacji transformatorowych oraz budowy sieci niskiego napięcia.
- Każdorazowe wyznaczenie terenów rozwojowych wymagać będzie zwiększenia liczby stacji transformatorowych oraz rozbudowy sieci.
- W kolejnych latach sukcesywna wymiana stacji typu SB2A i stacji typu ŻH na stacje słupowe nowej generacji.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej zaleca się realizację stacji transformatorowych parterowych oraz linii kablowych średniego i niskiego napięcia.
- Na terenach o rozproszonej zabudowie dopuszcza się realizację stacji słupowych oraz napowietrznych linii elektroenergetycznych.
- Na terenach letniskowych i osiedli mieszkaniowych o zwartej zabudowie sieć niskiego napięcia należy przewidywać jako sieć kablową.
- W założeniach docelowych należy przyjąć, że dostarczana do odbiorców energia elektryczna winna bez żadnych ograniczeń pokrywać potrzeby gminy na cele komunalno-bytowe mieszkańców, rolnictwa, usług i przemysłu.
- Realizację na terenie gminy przedsięwzięć polegających na wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych należy uzależniać także od możliwości odbioru wytwarzanej energii przez gestora sieci – na warunkach określonych przez gestora sieci.

Na terenie gminy funkcjonują niewielkie elektrownie wiatrowe – w okolicach Zagajewic (4), Modliborzyc (4) i Parchania (2). Na podstawie decyzji o warunkach zabudowy można oceniać ich maksymalną łączną moc na około 5MW, z czego jeden z obiektów w Parchaniu może mieć do 2MW. Pozostałe siłownie to obiekty o mocy 200-300kW, funkcjonujące na stosunkowo niewielkich masztach.

Gmina leży poza przebiegiem sieci zasilających w gaz ziemny i wg informacji Urzędu Gminy nie zamierza się podejmować działań na rzecz rozwoju sieci. Przy tak dużym rozproszeniu osadnictwa bardzo wątpliwe wydaje się osiągnięcie efektywności ekonomicznej sieci.

Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Gminy Dąbrowa Biskupia dotyczy niezbyt duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

Tabela. Inwestycje celu publicznego na terenie gminy Dąbrowa Biskupia zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Nr zadania w PZPW	Przedmiot zadania
2.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
6.	Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny (Kanał Kuśnierz, Kanał Smyrnia, Smyrnia Mała, Kcyńka, Pomorka, Kanał Złotnicki, Dziemionna, Struga Śleska, Rokitka, Panna Północna, Bachorze, Kanał Gocanowski, Gąsawka, Wełna, Potok Kołdrąbski, Struga Sadowiecka, Kanał Ciechrz-Bożejewice, Potok Uścikowski, Rawka i Biała Struga)
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
46.	Opracowanie i ustanowienie planów ochrony dla wszystkich rezerwatów przyrody
47.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci
51.	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogiłników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubicz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rypin, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bytoń
82.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246
91.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252

Źródło: Opracowanie własne

Wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast, czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność, aczkolwiek pewna ich część została już zrealizowana.

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych, utrzymanie istniejącej infrastruktury przesyłowej: gazociągu, rurociągu produktów naftowych, rurociągu solankowego, sieci przesyłowej energii elektrycznej, a także planowana realizacja linii elektroenergetycznej 2x400 kV.

Ilustracje zagadnień problemowych

1. Ochrona przyrody
2. Wybrane walory środowiska
3. Stosunki wodne
4. Sieć drogowa
5. Infrastruktura techniczna i transport przesyłowy

Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr XL/276/2014
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 21 października 2014 r.

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część druga

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część druga

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Spis treści

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY.....	4
KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	4
WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY.....	11
OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	13
OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	14
KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	15
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU TURYSTYKI I WYPOCZYNKU.....	16
KIERUNKI ROZWOJU W ZAKRESIE KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	17
OBRONA CYWILNA.....	22
ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE LOKALNYM.....	22
ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE PONADLOKALNYM.....	24
OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	24
OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO....	24
OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	25
OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI.....	25
OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	25
OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M2.....	25
OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	26
OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI I REKULTYWACJI.....	26
GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	26
OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	26
OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH.....	26

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

Gmina Dąbrowa Biskupia położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Sąsiaduje z gminami: Gniewkowo, Inowrocław, Kruszwica (w powiecie inowrocławskim), Dobrze (w powiecie radziejowskim), Zakrzewo, Koneck, Aleksandrów Kujawski (w powiecie aleksandrowskim).

Odległość (komunikacyjna) do Inowrocławia - ośrodka powiatowego i miasta stanowiącego ośrodek realizacji zdecydowanej większości potrzeb mieszkańców (w tym praktycznie wszystkich potrzeb ponadpodstawowych) - wynosi z większości miejscowości około lub ponad 20 kilometrów (z siedziby gminy - ok. 22 km).

Pod względem fizyczno-geograficznym, gmina leży na równinie zaliczanej według podziału fizycznogeograficznego Polski Kondrackiego do mezoregionu Równiny Inowrocławskiej (315.55), leżącego w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, w podprowincji Pojezierze Południowopomorskie.

Gmina Dąbrowa Biskupia w skali całego województwa kujawsko-pomorskiego jest gminą małą. Liczy ok. 5,2 tys. mieszkańców, zajmuje powierzchnię 14728 ha, gęstość zaludnienia wynosi ok. 35 os/1 km², a w stosunku do powierzchni bez lasów i łąk i pastwisk (wskaźnik ten jest uważany za najbardziej miarodajny w zakresie pomiarów rozmieszczenia ludności) - ok. 44 os/1 km². Poza wielkością, która lokuje gminę wśród typowych gmin wiejskich, średniej wielkości, pozostałe wartości należą do niskich. Pod względem liczby mieszkańców, gmina Dąbrowa Biskupia lokuje się na 100. pozycji wśród 144 gmin ogółem; na 74 pod względem liczby ludności wiejskiej (wśród 127 obszarów wiejskich - są to gminy wiejskie i wiejskie części gmin miejsko wiejskich).

Pod względem zajmowanej powierzchni, gmina lokuje się na 45. pozycji wśród 144 gmin. Gęstość zaludnienia w gminie jest niższa od średnich dla obszarów wiejskich, które wynoszą odpowiednio 48 i 64 os/1 km².

Liczba ludności gminy w ostatnich wykazuje lekką tendencję spadkową - ale coroczne zmiany są bardzo niewielkie i nie mają wpływu na zauważalne zmiany zaludnienia.

Wśród 9 gmin powiatu inowrocławskiego, gmina Dąbrowa Biskupia zajmuje 4. pozycję pod względem powierzchni (12,0% powierzchni ogólnej powiatu) i 8. pozycję pod względem liczby ludności (3,1% ludności powiatu; większość gmin powiatu jest 2-4-krotnie większa).

Sieć osadnicza gminy liczy 20 sołectw. Osadnictwo jest silnie rozproszone - miejscowości jest dużo, są niewielkie, ale korzystny jest fakt, że większość ma skupiony charakter i udział zabudowy rozproszonej, rozlokowanej poza obszarami zwartej zabudowy wiejskiej, jest stosunkowo niewielki.

Gmina pełni funkcje wybitnie rolnicze. Warunki rozwoju rolnictwa są zróżnicowane, ale w części - co najmniej umiarkowanie korzystne. Przedsiębiorczość pozarolnicza jest słabo rozwinięta, gmina nie posiada zagospodarowania turystycznego (choć wykazuje predyspozycje dla pewnych form turystyki). Gmina wykazuje znaczenie w pełnieniu funkcji związanej z ochroną przyrody - jej zachodnia część prezentuje (w skali południowej części województwa - bardzo silnie przekształconej) stosunkowo duże walory i wartość przyrodniczą - Lasy Balczewskie zostały objęte ochroną w randze obszaru chronionego krajobrazu (z dwoma rezerwatami przyrody).

Należy się spodziewać, że w przyszłości obecny charakter funkcjonalny gminy zostanie utrzymany. Nie należy spodziewać się istotnego wzrostu liczby mieszkańców ani gwałtownego rozwoju działalności pozarolniczych.

KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. ZAŁOŻENIA ROZWOJU GMINY

Przyjmuje się następujące założenia rozwoju gminy (które leżały u podstaw formułowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania gminy):

1. Gmina Dąbrowa Biskupia jest gminą o tradycyjnym wiejskim charakterze i dominującym znaczeniu rolnictwa (zarówno pod względem źródeł utrzymania ludności, jak i charakteru zagospodarowania gminy). Zakłada się utrzymanie produkcji żywności jako dominującej funkcji gminy - w tym celu chronić się będzie rolniczą przestrzeń produkcyjną (realizacja innych funkcji będzie uwzględniać priorytet ochrony gruntów najwyższych klas) oraz stymulować działalności pozarolnicze korzystnie wpływające na rozwój rolnictwa (zwłaszcza przetwórstwo rolno-spożywcze oraz usługi dla rolnictwa).
3. Miejscowość Dąbrowa Biskupia pozostanie ośrodkiem usługowym o znaczeniu lokalnym. Priorytetem jest rozwój usług publicznych oraz stwarzanie warunków do rozwoju usługowych działalności komercyjnych - czyli zapewnianie jak najlepszych warunków obsługi ludności gminy.
4. Prognoza demograficzna wskazuje na stagnację liczby mieszkańców, a więc nie zachodzi potrzeba wyznaczania rozległych terenów rozwojowych na potrzeby zabudowy mieszkaniowej.
4. Na terenie gminy zakłada się wyznaczenie terenów na cele rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych.
5. Na terenie gminy zakłada się rozwój - na niewielką skalę - funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej - realizowanej w zabudowie o charakterze letniskowym.

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

1. Założenie dostosowania zagospodarowania do prognozowanych zmian liczby ludności i charakteru funkcjonalnego gminy.
2. Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
3. Dążenie do uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, zwłaszcza w kontekście zamiaru rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych - funkcji dotąd nie obecnej na terenie gminy (dotychczasowe dokumenty planistyczne - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - nie przewidywały rozwoju tego typu działalności).
4. Założenie umiarkowanej skali planowanych zmian zagospodarowania. W zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej i towarzyszących usług zakłada się przede wszystkim uzupełnianie istniejącej zabudowy i rozwój na niewielką skalę w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Wyznacza się tereny pod rozwój działalności gospodarczych - w lokalizacjach dobrze dostępnych w sieci drogowej.

2. ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ NA TERENIE GMINY

Ustala się następujące zasady polityki przestrzennej:

- Rozwój przestrzenny gminy winien być podporządkowany nadrzędnemu celowi, jakim jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców. W odniesieniu do zakresu działalności władz samorządowych dotyczy to przede wszystkim prawidłowej realizacji zadań własnych - a więc głównie dostępności oraz jakości usług sektora publicznego - m.in. administracji, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, kultury, sportu, wypoczynku, gospodarki komunalnej, infrastruktury technicznej, itp.
- Wszystkie działania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy, w tym związane ze zmianami zagospodarowania, będą uwzględniały zagadnienia ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ich naprawy i wzbogacania. W szczególności dotyczy to walorów, w których polityka lokalna może mieć istotny wpływ na ich stan: ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, ochrony i wzbogacania lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego (gleb, ciągów ekologicznych, zalesień i zadrzewień itp.), ochrony lokalnych wartości zasobów środowiska kulturowego. Lokalizacja wszelkiego zagospodarowania odbywać się będzie z uwzględnieniem uwarunkowań fizjograficznych poszczególnych terenów i innych uwarunkowań przyrodniczych oraz uwarunkowań kulturowych.
- W stosunku do obszarów objętych ochroną w zakresie realizacji zagospodarowania ustala się: priorytet funkcji ochronnej, zagospodarowanie zgodnie z przepisami regulującymi funkcjonowanie poszczególnych obszarów i obiektów chronionych, udostępnianie terenów chronionych dla turystyki i edukacji ekologicznej w sposób, który nie będzie powodował nadmiernej antropopresji i degradacji walorów.
- Obszary istniejącej zabudowy miejscowości adaptuje się z możliwością dokonywania uzupełnień, przekształceń i rehabilitacji oraz rozwoju zabudowy w sąsiedztwie zabudowy istniejącej (poprzez kontynuację terenów zagospodarowanych) - przyjmując jako nadrzędną zasadę dążenie do koncentracji osadnictwa w największych miejscowościach i przeciwdziałanie rozpraszania zainwestowania - dla obszaru całej gminy ustala się zasadę koncentracji mieszkalnictwa, usług i wytwórczości (w granicach zabudowy wsi lub poprzez ich rozwój przestrzenny w sąsiedztwie istniejącego zagospodarowania).
- Na terenie gminy wyznacza się tereny dalszego rozwoju przestrzennego istniejącej zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami oraz tereny do przekształceń w kierunku zagospodarowania o takim charakterze - jako „nieuciążliwe usługi” należy tu rozumieć przedsięwzięcia niezaliczane do kategorii mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Analogicznie należy rozumieć „nieuciążliwe działalności gospodarcze”.
- Tereny mieszkaniowe należy sukcesywnie wyposażać w niezbędne urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, w tym szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej. W przypadku terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej wskazuje się potrzebę rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej jako działania wyprzedzające (lub równoległe) wobec realizacji zabudowy oraz wskazuje się wymóg stosowania proekologicznych systemów grzewczych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej należy uwzględnić możliwość stosowania indywidualnych urządzeń z zakresu energetyki odnawialnej (solarnej, geotermii, energetyki wiatrowej).
- Wprawdzie na terenie gminy nie przewiduje się zaistnienia potrzeby realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej o dużej skali przestrzennej, jednak w przypadku podjęcia takiego zamierzenia, każdorazowo należy uwzględnić zagadnienie zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej, zwłaszcza zapewniania bezpiecznego i komfortowego dostępu do przedszkoli i szkół oraz obsługi w zakresie opieki zdrowotnej, kultury i dostępu do komunikacji publicznej.
- Na terenie gminy wskazuje się obszary (określone w Załączniku nr 4), które będą podlegać przekształceniom funkcji, a co za tym idzie stanu zagospodarowania przestrzennego.
- Rozwój nowego zagospodarowania powinien odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być sporządzane sukcesywnie w miarę posiadanych środków i pojawiającej się presji na zagospodarowanie danej przestrzeni.
- Dla działalności gospodarczych ustala się:
 - stworzenie zróżnicowanej oferty dla potencjalnych inwestorów (co zwiększa szanse utworzenia nowych miejsc pracy na terenie gminy) poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych w różnych lokalizacjach i różnych predyspozycjach,
 - ze względu na powszechność występowania gleb najwyższych klas bonitacyjnych, w związku z koniecznością stworzenia

warunków rozwoju przedsiębiorczości, dopuszcza się przekształcenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej o wysokiej przydatności na cele rozwoju przedsiębiorczości,

- działalności gospodarcze, w przeciwieństwie do zabudowy mieszkaniowej, mogą być realizowane w strefach uciążliwości akustycznej elektrowni wiatrowych,
 - działalności gospodarcze – pod względem charakteru i natężenia – powinny być dostosowane do lokalnych predyspozycji przestrzennych, a realizacja nowych zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych powinna uwzględniać stosowanie rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenie naturalnych izolacji terenów działalności gospodarczych od terenów przyległych,
 - na terenie całej gminy wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jako funkcji towarzyszących zabudowie mieszkaniowej,
 - w rozwoju działalności gospodarczych należy preferować lokalizacje dobrze dostępne komunikacyjnie.
- Na obszarach wiejskich zakłada się dalszy rozwój działalności rolniczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań, jako istotnej funkcji społeczno-gospodarczej gminy, przy założeniu promowania wielofunkcyjności, czyli wprowadzaniu pozarolniczych źródeł utrzymania. Rozwój rolnictwa będzie w szczególności następował poprzez: ochronę gleb najwyższych klas, z dopuszczeniem wyłączeń z produkcji w uzasadnionej sytuacji terenów niezbędnych dla rozwoju funkcji gospodarczej i mieszkaniowej, kontynuację intensywnego rolniczego wykorzystania gruntów o dobrej przydatności rolniczej z poszanowaniem zasad ochrony walorów przyrodniczych, w tym zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, oczek wodnych, cieków, itp. (ich potencjał powinien być wzmacniany).
 - Wskazuje się możliwość realizacji zagospodarowania turystycznego związanego z rekreacją, wypoczynkiem, turystyką rowerową i edukacją ekologiczną - dopuszcza się rozwój ogólnodostępnego zagospodarowania służącego tym celom (należy uwzględnić ograniczenia wynikające z uwarunkowań przyrodniczych i przepisów szczególnych), a także bazy indywidualnej w postaci ogrodów działkowych i zabudowy letniskowej.
 - Ustanawia się miejscowość Dąbrowa Biskupia jako główny ośrodek obsługi na poziomie lokalnym (gminnym), a miejscowości Ośniszczewko, Parchanie, Pieranie, Radojewice jako ośrodki uzupełniające. Wskazane miejscowości powinny koncentrować inwestycje z zakresu usług publicznych, z wyjątkiem działalności kulturalnych (świątlicz wiejskich) i działań służących integracji lokalnych społeczności, które powinny być rozwijane w możliwie dużej liczbie miejscowości.
 - W miarę możliwości finansowych należy utrzymać istniejącą sieć usług publicznych (prowadzonych przez Gminę) i dążyć do jej wzbogacania – zarówno poprzez rozwój ilościowy (rozwój infrastruktury w innych miejscowościach) oraz jakościowy (poszerzanie zakresu działalności prowadzonych instytucji). Rozwój infrastruktury należy dostosować do prognozowanych zmian struktur ludności (dotyczy to zwłaszcza rozwoju infrastruktury adresowanej do ludności starszej).
 - Należy wzmacniać funkcje ekologiczne poprzez ograniczanie gospodarki rolnej na terenach nieprzydatnych oraz stopniowe ich zalesianie - dla obszaru całej gminy dopuszcza się zalesianie gruntów o małej przydatności dla rolnictwa (przedstawionych na rysunku Studium), a także dopuszcza się zalesianie innych terenów o małej przydatności dla rolnictwa (nie przedstawionych na rysunku Studium) lub w przypadku, gdy zalesienie miałoby istotne znaczenie środowiskowe.
 - W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się zachowanie i odtwarzanie walorów lasu poprzez prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej.
 - W stosunku do lasów na terenie całej gminy ustala się ograniczanie lokalizacji zabudowy nie związanej z gospodarką leśną, a także dopuszcza się realizację małej architektury związanej z ogólnodostępną infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną.
 - Dla obszaru całej gminy ustala się ochronę przed zalesieniami śródleśnych łąk oraz bagien.
 - Na terenie gminy wyznacza się tereny, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - są to tereny rozwojowe na potrzeby energetyki odnawialnej. Realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW możliwa jest wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w granicach którego muszą zawierać się także strefy ochronne, a sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wyżej wskazany cel, dopuszcza się wyłącznie w obszarze wskazanym na rysunku studium. Realizacja elektrowni wiatrowych możliwa jest wyłącznie w granicach terenu wyznaczonego w jednostce E. Szczegółowe zasady realizacji tego typu urządzeń określono w rozdziale pt. „Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej – energetyka”.
 - Wszystkie funkcjonujące aktualnie elektrownie wiatrowe - w okolicach Zagajewic (4 sztuki), Modliborzyc (4 sztuki) i Parchania (2 sztuki) - wskazuje się docelowo do likwidacji - po ich technicznym wyeksploatowaniu. Zakazuje się jakichkolwiek modernizacji ww elektrowni, w tym w szczególności wymiany generatorów, przebudowy, rozbudowy i innych działań mających na celu wydłużenie okresu ich funkcjonowania. Do czasu likwidacji, w strefie oddziaływań ww elektrowni obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu - zgodnie z przepisami odrębnymi.
 - Na terenie całej gminy dopuszcza się realizację małych elektrowni wiatrowych przydomowych, pracujących na potrzeby własne inwestora.
 - Dla obiektów o wysokości równej lub wyższej niż 100 m nad poziom terenu istnieje obowiązek oznakowania oraz zgłaszania do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy określono na podstawie charakteru funkcjonalnego (to znaczy funkcji realizowanych na danym obszarze i ich wzajemnych relacji – zwłaszcza dominującego znaczenia jednej z nich) oraz charakteru zagospodarowania, w poszczególnych częściach gminy. Gmina, mimo iż zajmuje stosunkowo dużą powierzchnię, charakteryzuje się niezbyt dużym różnicowaniem przestrzeni (czytelny jest przede wszystkim podział na tereny leśne i rolne) - na jej terenie wyróżniono 6 jednostek struktury przestrzennej (będących jednostkami polityki przestrzennej).

Wyróżniono jednostki:

a) **wielofunkcyjną jednostkę centralną - obejmującą miejscowość gminną (oznaczoną na Załączniku nr 4 symbolem A)**. W jednostce tej koncentrują się różnicowane funkcje społeczno-gospodarcze, typowe dla wiejskich siedzib gmin – wskazać tu należy przede wszystkim funkcje: usługowe (zarówno usługi publiczne, takie jak administracyjne, związane z oświatą, ochroną zdrowia, kulturą, bezpieczeństwem, jak i komercyjne – związane z handlem i naprawami, usługami materialnymi dla ludności), ale również gospodarcze (rzemiosło), mieszkaniowe (jest to największa miejscowość w gminie), ale także rolne - rolnictwo pozostaje ważnym źródłem utrzymania znacznej części ludności wsi Dąbrowa Biskupia, a tereny otwarte w zdecydowanej większości są użytkowane rolniczo. Jednostka jest predestynowana do kontynuacji obecnego charakteru - to znaczy rozwoju usług, rozwoju gospodarczego oraz kontynuacji rolniczego wykorzystania terenów otwartych.

W zakresie rozwoju gospodarki, ze względu na lokalne uwarunkowania, wskazuje się preferencje przede wszystkim dla rozwoju działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych płodów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością (tworzenie miejsc pracy), małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko. Wskazuje się konieczność dostosowania skali, charakteru i uciążliwości do sąsiedztwa terenów mieszkaniowych (wykluczenie możliwości lokalizacji przedsięwzięć kolizyjnych).

Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostki A:

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: usługowa o znaczeniu gminnym (siedziba gminy) i mieszkaniowa (miejscowość szczególnie predestynowana do koncentracji nowej zabudowy mieszkaniowej)
- funkcje uzupełniające – rolnicza i gospodarcza

zasady rozwoju i zagospodarowania:

- wzmocnienie potencjału usług publicznych o znaczeniu gminnym
- wzmocnienie potencjału przestrzeni publicznych
- stwarzanie warunków dla rozwoju usług komercyjnych o znaczeniu gminnym (istotnych dla obsługi ludności gminy)
- dostosowanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do produktywności gleb
- ograniczanie realizacji nowej zabudowy rozproszonej, to znaczy zabudowy poza granicami terenów określonych na Załączniku nr 4 jako „obszary zabudowy miejscowości” oraz „obszary realizacji zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi i nieuciążliwymi usługami”
- wyznacza się tereny rozwoju działalności gospodarczych – z preferencją dla działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych płodów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością, małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko
- dopuszcza się realizację ogólnodostępnej (zarówno publicznej, jak i komercyjnej) infrastruktury służącej rekreacji i wypoczynkowi.

b) **jednostki rolniczo-osadnicze (oznaczone na Załączniku nr 4 symbolami B i C)** – obejmują obszary o rolniczym charakterze, w których korzystne lub bardzo korzystne warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa pozwalają na wysokoefektywny rozwój tej funkcji. Na obszarach tych rozwinęły się także inne funkcje – w tym pozarolnicze działalności gospodarcze lub funkcja mieszkaniowa związana z wyjazdami do pracy poza swoją miejscowość. Rolnictwo pełni tu bardzo ważną rolę gospodarczą (jako źródło dochodów) i społeczną (tożsamość społeczna i zawodowa ludności). Ze względu na brak ciągłości przestrzennej obszarów osadniczo-rolniczych, na terenie gminy wyróżniono 2 jednostki o takim charakterze: leżącą w północnej części gminy (oznaczoną jako B) oraz leżącą w południowej części gminy (oznaczoną jako C).

Głównym założeniem rozwoju jest tu kontynuacja obecnego charakteru z utrzymaniem bardzo dużego znaczenia funkcji rolniczej oraz stwarzanie warunków dla aktywizacji funkcji pozarolniczych poprzez wyznaczanie terenów inwestycyjnych w rejonach dobrze dostępnych z dróg wojewódzkich i powiatowych.

Zakłada się rozwój zagospodarowania mieszkaniowego i usługowego przede wszystkim na bazie zabudowy istniejącej (uzupełnianie, modernizacja, rozbudowa, przekształcenia, rehabilitacja) lub poprzez jej kontynuację w bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie rozwoju gospodarki w jednostkach rolniczo-osadniczych, ze względu na lokalne uwarunkowania, wskazuje się preferencje przede wszystkim dla rozwoju działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych płodów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością (tworzenie miejsc pracy), małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko. Wskazuje się konieczność dostosowania skali, charakteru i

uciążliwości do sąsiedztwa terenów mieszkaniowych (wykluczenie możliwości lokalizacji przedsięwzięć kolizyjnych).

Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostek B i C:

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: rolnicza i mieszkaniowa
- funkcje uzupełniające – gospodarcza, produkcji energii odnawialnej (istniejące elektrownie wiatrowe - do czasu ich likwidacji), usługowa (Ośnieszczewko, Parchanie, Pieranie i Radojewice wskazuje się jako uzupełniające ośrodki obsługi), usługowa wyspecjalizowana (Parchanie - usługi opiekuńcze)

zasady rozwoju i zagospodarowania:

- wykorzystanie wysokiej produktywności gleb dla prowadzenia działalności rolniczych jako optymalnej formy zagospodarowania i wykorzystania gospodarczego
- w prowadzeniu gospodarki rolnej należy uwzględnić sąsiedztwo terenów o dużej wrażliwości na degradację wód (Kanał Parchański, Kanał Bachorze Małe) – zabiegi agrotechniczne należy prowadzić w sposób eliminujący możliwość powstawania negatywnych oddziaływań lub minimalizujący ich ewentualne skutki
- ograniczanie realizacji nowej zabudowy rozproszonej, to znaczy zabudowy poza granicami terenów określonych na Załączniku nr 4 jako „obszary zabudowy miejscowości” oraz „obszary realizacji zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi i nieuciążliwymi usługami”
- zarówno w jednostce B jak i C - w strefach dobrej dostępności drogowej wyznacza się tereny rozwoju działalności gospodarczych – z preferencją dla działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych produktów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością, małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko
- dopuszcza się rozwój funkcji produkcji energii ze źródeł odnawialnych - zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozdziale „Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej - energetyka”
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej w strefie uciążliwości akustycznej istniejących elektrowni wiatrowych,
- dopuszcza się realizację ogólnodostępnej (zarówno publicznej, jak i komercyjnej) infrastruktury służącej rekreacji i wypoczynkowi.

c) **jednostki rolniczo-ekologiczne (oznaczone na Załączniku nr 4 symbolami D i E)** – obejmują obszary o charakterze rolniczo-leśnym, z dużym udziałem gruntów organicznych (wysoki poziom wód gruntowych), umiarkowanej lub słabej przydatności rolniczej gleb z niezbyt dużą liczbą mieszkańców. Ze względu na brak ciągłości przestrzennej, na terenie gminy wyróżniono 2 jednostki o takim charakterze: leżącą w środkowo-wschodniej części gminy (oznaczoną jako D) oraz leżącą w południowej części gminy (oznaczoną jako E). Jednostka D cechuje się wyższą lesistością, podczas gdy jednostka E dużym udziałem gruntów organicznych i wykorzystaniem dużej części terenu jako użytki zielone. Rolnictwo cechuje się dosyć małą efektywnością, choć wykazuje dobre predyspozycje dla upraw mniej wymagających, produkcji ekologicznej, pewnych form hodowli. Ze względu na ryzyko zagrożenia wód powierzchniowych oraz podziemnych - należy ograniczać zabiegi agrotechniczne stwarzające tego typu zagrożenia. Jednostki D i E są predestynowane do zwiększania zalesień (wyłączenia z produkcji rolnej i przeznaczanie na zalesienia terenów najmniej przydatnych dla produkcji rolnej) oraz dla realizacji zabudowy rekreacyjnej (w formie zabudowy letniskowej - w jednostce D).

Głównym założeniem rozwoju jest tu więc: zwiększania zalesień, kontynuacja kierunków produkcji rolniczej adekwatnych do warunków glebowych, rozwój zabudowy letniskowej (w jednostce D). Jako funkcję uzupełniającą w jednostce E dopuszcza się także rozwój energetyki bazującej na źródłach odnawialnych (w części zachodniej). W obydwu jednostkach należy unikać zwiększania liczby stałych mieszkańców - adaptuje się istniejące zagospodarowanie mieszkaniowe i usługowe oraz dopuszcza jego modernizację, przekształcenia, rehabilitację.

Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostek D i E:

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: rolnicza (o małej intensywności) i leśna
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, rekreacyjno-wypoczynkowa, energetyka odnawialna (dotyczy jednostki E)

zasady rozwoju i zagospodarowania:

- dostosowanie kierunków i intensywności działalności rolniczych do predyspozycji środowiskowych
- w prowadzeniu gospodarki rolnej należy uwzględnić wysoki poziom wód gruntowych oraz sąsiedztwo terenów o dużej wrażliwości na degradację wód (Kanał Parchański, Kanał Bachorze Małe) – zabiegi agrotechniczne należy prowadzić w sposób eliminujący możliwość powstawania negatywnych oddziaływań lub minimalizujący ich ewentualne skutki
- zalesianie gruntów o małej przydatności dla rolnictwa
- dopuszcza się realizację ogólnodostępnej (zarówno publicznej, jak i komercyjnej) infrastruktury służącej rekreacji i wypoczynkowi, przy czym w jednostce D wyznacza się tereny rozwoju zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej (zabudowa letniskowa)
- ograniczanie realizacji nowej zabudowy rozproszonej, to znaczy zabudowy poza granicami terenów określonych na Załączniku nr 4 jako „obszary zabudowy miejscowości” oraz „obszary realizacji zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi i

nieuciążliwymi usługami”

d) **jednostka ekologiczna (oznaczoną na Załączniku nr 4 symbolem F)**. Jednostka leży w środkowo-zachodniej części gminy i obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich (cała jednostka F objęta ochroną). Jest w zdecydowanej większości zalesiona, ale obejmuje także zabudowę miejscowości Rejna (w całości położoną na obszarze chronionym) oraz części miejscowości Niemojowo i Modliborzyce, a także niewielkie powierzchnie rolne o niskiej przydatności rolniczej. Uwzględniając ogólny rolniczy charakter gminy (ale także charakter szerszego sąsiedztwa gminy) - silnie przekształcony antropogennie i wykazujący niewiele walorów naturalnych lub zbliżonych do naturalnych – strefa F pełni szczególnie ważne funkcje ekologiczne i powinna być chroniona przed przekształceniami oraz degradacją.

Głównym założeniem rozwoju jest tu kontynuacja obecnego charakteru z utrzymywaniem bardzo dużego znaczenia funkcji ochronnej, której podporządkowane będą pozostałe działalności. Rozwój zabudowy w miejscowościach Rejna, Niemojowo i Modliborzyce na bazie zabudowy istniejącej (uzupełnianie, modernizacja, rozbudowa, przekształcenia, rehabilitacja) lub poprzez jej kontynuację w bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie rozwoju gospodarki wskazuje się na konieczność zachowania bardzo małej skali oddziaływań na środowisko, bez preferencji co do branż przedsiębiorczości. Wskazuje się celowość realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego turystyce i rekreacji oraz edukacji ekologicznej.

Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostki F:

wskazuje się następujący profil funkcjonalny:

- dominująca funkcja – ochronna (tereny chronione w ramach obszaru chronionego krajobrazu)
- funkcje uzupełniające – rekreacyjna i związana z edukacją ekologiczną, rolnicza (o charakterze ekstensywnym), mieszkaniowa (na bazie istniejących miejscowości),

zasady rozwoju i zagospodarowania:

- realizacja zagospodarowania podporządkowana zasadom funkcjonowania obszaru chronionego krajobrazu, w granicach którego jednostka jest położona
- ograniczanie realizacji nowej zabudowy poza granicami terenów określonych na Załączniku nr 4 jako „obszary zabudowy miejscowości”,
- dopuszcza się kontynuację rolniczego wykorzystania gruntów pod warunkiem podporządkowania zasadom priorytetu funkcji ochrony przyrody,
- szczególna ochrona walorów krajobrazu,
- możliwość realizacji nieuciążliwego zagospodarowania związanego z funkcją rekreacji i wypoczynku o charakterze ogólnodostępnym oraz edukacji ekologicznej,
- dopuszcza się gospodarcze wykorzystywanie istniejących kompleksów leśnych przy pełnym zachowaniu reżimów ochronnych wynikających z położenia w granicach obszaru chronionego krajobrazu,
- nakazuje się zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych, poprawę ich stanu sanitarnego oraz zapobieganie degradacji i zanieczyszczeniu.

4. KIERUNKI ZMIAN W W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Na terenie gminy wskazuje się (Załącznik nr 4) następujące rodzaje przeznaczenia terenu (zagospodarowania i towarzyszących mu funkcji) oraz następujące kierunki zmian w przeznaczeniu terenu:

a) tereny, w których nie nastąpi zmiana funkcji, są to:

- **tereny istniejącej zabudowy miejscowości oraz rozwoju zabudowy poprzez uzupełnianie i kontynuację zabudowy istniejącej**

Powyższe dotyczy zabudowy miejscowości, w których dalszy rozwój zabudowy będzie służył celowi koncentracji zagospodarowania oraz koncentracji ludności. Obecnie są to obszary wykazujące znaczne rezerwy dla dalszego rozwoju zabudowy przy nie poszerzaniu granic istniejącej zabudowy lub ich nieznacznemu poszerzaniu poprzez kontynuację zabudowy zwartej. Zabudowa terenów pozostających pomiędzy istniejącą zabudową, pozwala w każdym z wyznaczonych terenów zwiększyć intensywność zagospodarowania 2-4-krotnie przy zachowaniu istniejących granic zabudowy. Do tej kategorii zaliczono także położone poza zabudową miejscowości, obszary wskazane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele zabudowy mieszkaniowej lub zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami.

Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy harmonijnie dostosowanej pod względem formy i funkcji poprzez kontynuację istniejącej zabudowy zwartej miejscowości.

Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową z towarzyszącymi usługami, nieuciążliwe funkcje gospodarcze, zabudowę zagrodową i związaną z prowadzeniem działalności rolniczej (w tym obsługę rolnictwa).

Wyklucza się możliwość lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na

podstawie przepisów odrębnych).

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny istniejącej zabudowy miejscowości oraz rozwoju zabudowy poprzez uzupełnianie i kontynuację zabudowy istniejącej”

- **tereny o funkcjach gospodarczych**

Powyższe dotyczy terenów istniejącej zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów, hodowlanej, ogrodnictwa szklarniowego oraz terenów wskazywanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów położonych poza zwartą zabudową miejscowości lub wyróżnianych ze względu na odrębność funkcji i charakteru zagospodarowania w strukturze zabudowy miejscowości, a więc nie zaliczanych do kategorii „tereny istniejącej zabudowy miejscowości oraz rozwoju zabudowy poprzez uzupełnianie i kontynuację zabudowy istniejącej” (tereny o nieuciążliwych funkcjach gospodarczych, nie wyróżniające się w strukturze miejscowości pod względem funkcji i charakteru zagospodarowania zostały zakwalifikowane do kategorii „tereny istniejącej zabudowy miejscowości oraz rozwoju zabudowy poprzez uzupełnianie i kontynuację zabudowy istniejącej”).

Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy poprzez kontynuację zabudowy istniejącej.

Dopuszcza się funkcje: usługowe, produkcyjne, składów i magazynów oraz infrastruktury technicznej, kontynuację działalności hodowlanych w obiektach służących obecnie do tego celu, kontynuację ogrodnictwa szklarniowego w obiektach służących obecnie do tego celu.

Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny o funkcjach gospodarczych”.

- **tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na cel zalesienia**

Dotyczy terenów, które w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zostały przeznaczone do zalesień.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na cel zalesienia”.

- **pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania**

Są to pozostałe (poza wszystkimi innymi rodzajami przeznaczenia) tereny, w których nie nastąpi zmiana funkcji (przeznaczenia terenu) i nie nastąpi zmiana stanu i charakteru zagospodarowania. Wyjątek stanowią: tereny eksploatacji kopalni, która może być podjęta po udokumentowaniu złóż oraz spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych oraz niewskazane na rysunku Studium tereny o małej przydatności dla rolnictwa, które mogą zostać zalesione. Zaliczają się tu w szczególności: tereny lasów, tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, tereny wód, tereny komunikacji, tereny nieużytków.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „pozostałe tereny - dla których nie wskazuje się zmiany funkcji oraz charakteru zagospodarowania”.

b) tereny, w których dopuszcza się zmianę funkcji (przeznaczenia terenu oraz stanu i charakteru zagospodarowania); są to:

- **tereny realizacji funkcji mieszkaniowych z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami**

Tereny, w których dopuszcza się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na cele MN, MW, MN/U, MW/U, U/MN, U/MW, U. Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny realizacji funkcji mieszkaniowych z towarzyszącymi nieuciążliwymi usługami”

- **tereny realizacji funkcji gospodarczych**

Tereny, w których dopuszcza się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na cele P, U, P/U, U/P. Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W granicach terenu wyznaczonego w miejscowości Radojewice, na południe od drogi 252, w sąsiedztwie granicy gminy, dopuszcza się także realizację hodowli i chowu zwierząt gospodarskich.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny realizacji funkcji gospodarczych”

- **tereny realizacji zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych**

Tereny, w których dopuszcza się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na cele rekreacji i wypoczynku. Dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług ukierunkowanych na obsługę ruchu i pobytów o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. Wyklucza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny realizacji zagospodarowania o funkcjach rekreacyjno-wypoczynkowych”

- **tereny wskazywane do zalesienia**

Tereny, dla których zalesienie jest optymalną formą zagospodarowania ze względów przyrodniczych lub ekonomicznych.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny wskazywane do zalesienia”

- **tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz**

zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Są to tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń z zakresu wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy ponad 100kW wraz z terenami stanowiącymi strefy ochronne tych urządzeń. Granica wskazana na rysunku Studium wyznacza maksymalny zasięg terenów, dla których może zostać sporządzony mpzp na cele realizacji energetyki odnawialnej, przy czym granica terenu, na którym dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, stanowi maksymalny zasięg realizacji tych urządzeń.

Teren w Radojewicach przeznaczony na cel biogazowni – nie wyznacza się strefy ochronnej, a granica mpzp nie może wykroczyć poza wskazaną na rysunku granicę terenu, na którym dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Teren w Bąkowie przeznaczony na cel fotowoltaiki – nie wyznacza się strefy ochronnej, a granica mpzp nie może wykroczyć poza wskazaną na rysunku granicę terenu, na którym dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Na rysunku Studium powyższe tereny są wskazane jako „tereny, na których dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z terenami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

- **tereny, na których zamierza się podjąć eksploatację kopalni**

Są to tereny wobec których na etapie sporządzania Studium skonkretyzowane były zamiary rozpoczęcia eksploatacji kopalni.

Ponadto dopuszcza się podjęcie eksploatacji kopalni na terenie całej gminy, poza jednostką F - zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Na rysunku Studium tereny te są wskazane jako „tereny, w których zamierza się podjąć eksploatację kopalni”

WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

1. WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA

W stosunku do wszystkich nowo realizowanych zabudowań, ustala się wymogi:

- w zabudowie MN/U oraz w przypadku terenów P i U położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów MN i MN/U wyklucza się możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- wyznaczenia odpowiedniej do charakteru zabudowy liczby miejsc parkingowych,
- zachowania wysokiej jakości architektonicznej oraz harmonizacji (pod względem wysokości, kubatury, kolorystyki, charakteru i nachylenia dachów) z terenami sąsiednimi,
- sugeruje się realizację dachów dwu i wielospadowych, z sugestią montażu instalacji do pozyskiwania energii słonecznej,
- stosowania proekologicznych systemów grzewczych dla zaopatrzenia w ciepło nowoprojektowanych budynków,
- ograniczania uciążliwości projektowanych obiektów usługowych do granic własnej działki,
- odprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji sanitarnej, a w uzasadnionych przypadkach (brak ekonomicznego uzasadnienia rozwoju sieci lub czasowo – do czasu realizacji sieci; przy jednoczesnym występowaniu sprzyjających warunków fizjograficznych) – do oczyszczalni indywidualnych przydomowych lub małych systemów zbiorczych bazujących na małych oczyszczalniach; w przypadku braku możliwości technicznych (wynikających z uwarunkowań fizjograficznych, zwłaszcza warunków występowania wód podziemnych) realizacji oczyszczalni przydomowych lub w przypadku, gdy wielkość działki budowlanej jest niewystarczająca do realizacji przydomowych, indywidualnych oczyszczalni ścieków - dopuszcza się obsługę za pomocą szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych,
- odprowadzania do kanalizacji deszczowej wód opadowych z utwardzonych nawierzchni parkingów oraz dróg dojazdowych i placów, po odpowiednim podczyszczeniu, zapewnienie możliwości infiltracji do gruntu niezanieczyszczonych wód opadowych.

Ustala się następujące wskaźniki zagospodarowania:

a) minimalna powierzchnia działek budowlanych:

- w jednostce A - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – 900 m², z wyjątkiem zabudowy uzupełniającej w ramach istniejącego zagospodarowania miejscowości, gdzie dopuszcza się działki nie mniejsze niż 700 m²,
- w pozostałych jednostkach - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – 1200 m², z wyjątkiem zabudowy uzupełniającej w ramach istniejącego zagospodarowania miejscowości, gdzie dopuszcza się działki nie mniejsze niż 1000 m²,
- dla zabudowy usługowej realizowanej w zabudowie wolnostojącej – 1000 m²,
- dla zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej – 1500 m²,
- dla zabudowy rekreacyjnej (zabudowa letniskowa) – 800 m²,
- dla zabudowy wielorodzinnej – ustalana indywidualnie w zależności od skali zabudowy, w sposób umożliwiający zachowanie wymaganej powierzchni biologicznie czynnej,

b) maksymalna wysokość zabudowy:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w zabudowie jednorodzinnej – do 3 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 12 m,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – do 3 kondygnacji (z poddaszem użytkowym) i 12 m,
- dla zabudowy usługowej – do 4 kondygnacji,
- dla zabudowy przemysłowej oraz urządzeń infrastruktury – ustalana indywidualnie w zależności od przeznaczenia i uwarunkowań

c) minimalne wymagane wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej – 50%,
- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – 45%,
- dla zabudowy usługowej – 40%,
- dla zabudowy rekreacyjnej – 70%,
- dla zabudowy produkcyjnej – 30%
- dla zabudowy magazynowo-składowej – 20%

Parametry zabudowy nie określone w niniejszym rozdziale i nie wynikające z innych ustaleń Studium, będą określone indywidualnie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych i/lub z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i predyspozycji.

2. TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

Na terenie gminy z możliwości zabudowy wyłącza się:

- lasy, z wyłączeniem: terenów zabudowanych Lasów Państwowych i ciągów infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępnej infrastruktury służącej celom rekreacji i turystyki, gruntów leśnych, które uzyskały wymaganą zgodę na wyłączenie z produkcji leśnej,
- tereny w granicach rezerwatu przyrody,
- łąki i tereny o niekorzystnych warunkach hydrogeologicznych (mokrańca, tereny podmokłe),
- wody powierzchniowe,
- cmentarze (z wyjątkiem zabudowy służącej wyłącznie realizacji potrzeb związanych z obrzędami religijnymi),
- tereny w odległości 150 m od granicy cmentarzy - dla zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego i zakładów przechowujących artykuły żywności – odległość ta może być zmniejszona do 50 m, jeśli zabudowa korzystająca z wody, jest podłączona do sieci wodociągowej
- strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody (z wyjątkiem realizacji urządzeń technologicznych związanych z poborem wody),
- strefy uciążliwości obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- strefy oddziaływania elektrowni wiatrowych (dla zabudowy mieszkaniowej) - w strefie oddziaływań akustycznych elektrowni wiatrowych zakazuje się realizacji zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi
- obszary w pasach drogowych dróg publicznych (z dopuszczeniem obiektów tymczasowych oraz urządzeń i obiektów do obsługi komunikacji) oraz dróg wewnętrznych.

Ponadto niektóre tereny rolne, o wysokiej przydatności rolniczej gleb (na mocy przepisów szczególnych) wymagają zgody na wyłączenie z produkcji rolnej. W obszarach chronionych oraz w obszarach objętych strefami ochrony konserwatorskiej – realizacja zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

3. ZASADY LOKALIZOWANIA ZAKŁADÓW O ZWIĘKSZONYM LUB DUŻYM RYZYKU WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARI

Podczas lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii należy przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w tym w szczególności:

- w granicach administracyjnych miast oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi jest zabroniona budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wystąpienia poważnych awarii. Powyższy przepis nie dotyczy budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnych awarii powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od siebie, od osiedli mieszkaniowych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów, o

których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, od upraw wieloletnich, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym;

- osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej, budynki zamieszkania zbiorowego, obszary, o których mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 3, drogi krajowe oraz linie kolejowe o znaczeniu państwowym powinny być lokalizowane w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Dla lokalizacji nowych zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jako najbardziej predestynowane wskazuje się tereny przeznaczane na rozwój funkcji gospodarczych w jednostkach B i C, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych powyżej.

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Na terenie gminy **ochronie podlegają**:

- rezerваты przyrody „Rejna” i „Balczewo”
- tereny leżące w granicach „Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich”
- użytki ekologiczne
- pomniki przyrody
- parki podworskie i wiejskie

Przepisy szczególne określają zasady gospodarowania na terenach objętych ochroną.

Ustala się następujące szczegółowe działania i zasady w zakresie ekopolityki:

- podporządkowanie kierunków i zasad zagospodarowania obszarów chronionych zasadom wynikającym z przepisów szczegółowych, w tym aktów prawnych regulujących funkcjonowanie tych obszarów,
- porządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód wskutek działalności rolniczej,
- racjonalne gospodarowanie odpadami z segregacją i zapewnieniem odbioru odpadów,
- ochrona korytarzy ekologicznych przed utratą ich funkcji ekologicznych – na terenie gminy dotyczy to korytarza o znaczeniu krajowym (w sieci ECONET-POLSKA) oraz korytarza znaczenia lokalnego obejmującego Kanał Parchański (wskazanego na Załączniku nr 4),
- ochronę ujęć wód podziemnych na potrzeby komunalne,
- ochronę powietrza poprzez eliminację tradycyjnych źródeł ciepła na rzecz paliw ekologicznych oraz stosowanie środków technicznych skutecznie redukujących emisję zanieczyszczeń,
- dążenie do wymiany pieców na paliwo stałe na piece zużywające paliwo płynne (olej) lub gazowe,
- wspieranie rozwoju systemów energii odnawialnych, bazujących na biomasie, energii słonecznej, energii geotermalnej, siłowniach wiatrowych,
- przeciwdziałanie degradacji walorów krajobrazu, związanych z realizacją urządzeń przemysłowych, telekomunikacyjnych, itp. - każdorazowo decyzja o podjęciu realizacji inwestycji zawierającej dominanty wysokościowe powinna być poprzedzona analizą wpływu na krajobraz,
- ochronę obszarów o szczególnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, poprzez wdrażanie programów promocji rolnictwa ekologicznego oraz ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- wykorzystywanie zasobów glebowych zgodnie z ich predyspozycjami,
- pielęgnację istniejących elementów zieleni oraz wprowadzanie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew i krzewów) - spełniających także rolę wiatrochronną - usytuowanych równoległe do osi korytarzy i ciągów ekologicznych oraz wokół obniżen wysokościowych tzw. „oczek wodnych”,
- eliminację istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska) ograniczających swobodną migrację zwierząt np. budowa odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach; w przypadku lokalizacji większych obiektów kubaturowych sytuowanie ich wzdłuż osi korytarzy ekologicznych.
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemów melioracyjnych,
- kontynuowanie dolesień w powiązaniu z systemem ekologicznym,
- w przypadku zamiaru realizacji zalesień terenów podmokłych oraz terenów leżących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków, należy każdorazowo dokonać oceny przyrodniczej, mającej na celu ochronę przed zalesieniem siedlisk cennych gatunków roślin i zwierząt,
- propagowanie świadomości ekologicznej wśród społeczności gminy,

- ograniczanie hałasu, zanieczyszczeń i zagrożeń bezpieczeństwa wynikających z ruchu komunikacyjnego - w miejscach i obszarach narażonych na duży hałas i zanieczyszczenia oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności związane z ruchem komunikacyjnym, należy przedsięwziąć działania zmierzające do ich ograniczenia metodami administracyjnymi (ograniczenie szybkości, tonażu), technicznymi (oddalenie zabudowy od dróg, ekrany akustyczne, poprawa bezpieczeństwa w miejscach przejść dla pieszych i włączania się do ruchu) i biologicznymi (pasy zieleni izolacyjnej),
- wskazuje się potrzebę monitoringu i cyklicznego raportowania stanu przyrody na terenie gminy,
- na terenie gminy nie funkcjonują uzdrowiska, a żadna część gminy nie leży w granicach stref ochrony uzdrowiskowej.

Wszystkie działania związane z zagospodarowaniem przestrzennym i szeroko rozumianym rozwojem gminy muszą uwzględniać dążenie do zachowania, wzmocnienia lub odnowy naturalnych zasobów przyrody oraz powinny być realizowane z uwzględnieniem prawidłowości funkcjonowania ekosystemów. W planowaniu przestrzennym wymagane jest uwzględnienie wymogów równowagi ekologicznej pomiędzy elementami naturalnymi i antropogennymi. W polityce rozwoju gminy należy dążyć do poprawy stanu elementów najsilniej zdegradowanych, do których bez wątplenia zaliczają się wody powierzchniowe. Zagadnienie to wymaga współpracy z sąsiednimi samorządami, a sanacja stanu wód jest procesem złożonym i długotrwałym. Niezbędnym zadaniem jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez dalszą realizację sieci kanalizacyjnej wraz z zabezpieczeniem odbioru ścieków. Do czasu realizacji kanalizacji nieczystości płynne należy utylizować bądź w punktach zlewnych oczyszczalni, bądź w oczyszczalniach przydomowych (ewentualnie w małych systemach zbiorczych obsługiwanych przez małe oczyszczalnie – powyższe jest możliwe tylko jako rozwiązanie czasowe lub przy braku finansowego uzasadnienia realizacji sieci zbiorczej, gdy przeszkody nie stanowią warunki fizyczno-geograficzne).

W części gminy objętej formami ochrony o różnej randze i reżimach ochronnych, realizacja zagospodarowania z uwzględnieniem priorytetu ochrony przyrody, w oparciu o akty prawne regulujące zasady ich funkcjonowania.

Ważnym zagadnieniem jest poprawa lokalnych warunków aerosanitarnych, zwłaszcza w miejscowościach o dużej koncentracji zabudowy. W części gminy problemem jest hałas i zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego. W zakresie gospodarki odpadami zakłada się ich segregację i zabezpieczenie odbioru oraz utylizację. Zieleni parków (wiejskich i podworskich) wymaga ochrony przed degradacją ich walorów przyrodniczych, krajobrazowych i funkcjonalnych, a także odbudowy (pod nadzorem konserwatorskim) w parkach, które uległy degradacji. Ochrony wymagają także wszelkie inne tereny zielone, w tym również remizy śródpolne, zbiorowiska bagienne, torfowiska. Niezbędne jest zachowanie trwałości lasów i wykorzystanie ich różnych funkcji. Lasy wymagają także poprawy stanu sanitarnego i maksymalnego ograniczenia procesów degradujących środowisko leśne. Zasadna jest kontynuacja procesu zalesiania terenów o niskiej przydatności dla rolnictwa - dopuszcza się zalesienia innych obszarów, niż wskazany na rysunku Studium, o niskiej przydatności dla rolnictwa lub obszarów, w których zalesienie będzie stanowiło optymalny sposób zagospodarowania terenu ze względów środowiskowych.

Projektowane i przewidywane do realizacji obiekty budowlane winny posiadać duże walory estetyczne i architektoniczne, uwzględniające kompleksowe potrzeby ochrony środowiska oraz lokalne tradycje.

Prawo geologiczne nakłada na inwestorów obowiązek uzyskania koncesji na poszukiwanie, dokumentowanie i eksploataowanie wszystkich rodzajów kopalin pospolitych. Podejmowanie decyzji o eksploatacji surowców winno uwzględniać możliwość powstania leja depresyjnego, pogarszającego stosunki wodne na terenach sąsiednich, jak też niebezpieczeństwo degradacji krajobrazu i związany z eksploatacją surowców - wzmożony ruch pojazdów i maszyn. Na terenie gminy dostrzega się predyspozycje dla eksploatacji kruszyw naturalnych, a warunki przyrodnicze części gminy wskazują na możliwość występowania torfów. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i ewentualne prowadzenie eksploatacji innych surowców mineralnych – na warunkach wynikających z przepisów szczególnych. Wymagane jest poprzedzenie rozpoczęcia eksploatacji szczegółową analizą oddziaływań na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień ochrony krajobrazu, stosunków wodnych, uciążliwości dla mieszkańców oraz możliwości technicznych transportu urobku, a także optymalnego sposobu rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnego. Zaleca się, by wyrobiska poeksploatacyjne były rekultywowane w pierwszej kolejności w kierunku wykorzystania do celów rekreacji, a w przypadku braku możliwości lub uzasadnienia społecznego i/lub ekonomicznego dla tego kierunku rekultywacji, dopuszcza się inne kierunki, w tym zalesianie.

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na Załączniku nr 4). Realizacja zagospodarowania w granicach ww stref - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kierunkami działań w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków, powinna być:

- rewitalizacja i konserwacja rozumiana jako utrzymanie bądź przywrócenie wartości historyczno-kulturowych z jednoczesnym dostosowaniem do współczesnych standardów cywilizacyjnych w ściśle określonym i wyważonym zakresie. Powyższe dotyczy zarówno zespołów sakralnych jak i zespołów dworsko-parkowych. Obejmować powinno również ich bezpośrednie otoczenie z uwagi na konieczność zachowania historycznych relacji przestrzennych, w tym zwłaszcza utrzymanie urządzeń wspomagających (np. ogrodzeń, kaplic) a także zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których obiekty te są

zlokalizowane.

- utrzymanie a tam gdzie jest to możliwe odtworzenie układu kompozycyjnego i hydrograficznego, pielęgnacja i konserwacja z uzupełnieniami ubytków i nowymi nasadzeniami na podstawie specjalistycznej dokumentacji, sukcesywna likwidacja obiektów i funkcji kolizyjnych - w odniesieniu do parków dworskich,
- pełna ochrona, zwłaszcza przed działalnością inżynierską, budowlaną z zachowaniem istniejącego układu topograficznego oraz sposobu użytkowania - w odniesieniu do stanowisk o własnej formie krajobrazowej (grodzisk).

Ochrona elementów nie objętych ochroną prawną poprzez wpisanie do rejestru zabytków winna być podporządkowana niżej wymienionym działaniom i powinna polegać na:

a) dla zespołów dworsko-parkowych:

- na utrzymaniu jednej własności obejmującej tereny parku i grunty pod dworem oraz sam dwór,
- na przywracaniu (tam gdzie jest to możliwe) jedności władania (własności),
- na odstąpieniu od dalszych parceli,

b) dla obiektów architektury (dworów, obiektów techniki, dawnych szkół, domów mieszkalnych itp.)

- na utrzymaniu istniejącej zabudowy w należyłym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu i podniesieniem standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzeniu historycznej kompozycji obiektu (wysokość, kształt, układ eksponowanych elewacji, kształt dachu, rozmieszczenie, wielkość i proporcje otworów), zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowaniu nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu,
- na zachowaniu, w przypadku remontów, historycznego detalu architektonicznego i wyposażenia wnętrz (o ile występują),
- na zachowaniu historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających (np. zabudowa gospodarcza przy szkołach, zabudowa gospodarcza towarzysząca zabudowie siedliskowej) oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane,

c) dla parków:

- na utrzymaniu (a tam gdzie jest to możliwe odtworzeniu) układu kompozycyjnego (ukształtowanie powierzchni, aleje, kompozycje zieleni) i hydrograficznego,
- na pielęgnacji i konserwacji zieleni,
- na uzupełnieniu ubytków i nowych nasadzeniach wyłącznie na podstawie specjalistycznych dokumentacji,
- na sukcesywnej likwidacji funkcji i obiektów kolizyjnych,
- na zachowaniu i konserwacji historycznych elementów małej architektury (np. ogrodzeń, bram, itp.),

d) dla zabudowy gospodarczej:

- na utrzymaniu w należyłym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji i podniesieniem standardów wyposażenia,
- na dopuszczeniu likwidacji zużytych technicznie lub groźących katastrofą budowlaną obiektów, z zaleceniem lokalizacji nowej zabudowy, dostosowanej gabarytem i lokalizacją do zabudowy likwidowanej,

e) dla elementów małej architektury (kaplic przydrożnych, gołębników, itp.):

- na ochronie przed dewastacją i bieżących pracach konserwacyjnych, z maksymalnym zachowaniem pierwotnego wyrazu architektonicznego,

f) dla cmentarzy przykościelnych i cmentarzy położonych poza obszarami zabudowy wsi:

- na zakazie lokalizacji obiektów i urządzeń kolidujących z pierwotną funkcją,
- na ochronie zachowanych elementów, uporządkowaniu i podkreśleniu symboliki miejsca, poprzez utrzymanie bądź uczytelnienie zachowanego układu alejek, kwater, ochronę nagrobków, krzyży, zachowanego drzewostanu, likwidację samosiejek, wyłącznie na podstawie specjalistycznego opracowania.

g) na obszarach koncentracji stanowisk archeologicznych nie posiadających własnej formy krajobrazowej występuje konieczność wykonania archeologicznych badań wykopaliskowych poprzedzających procesy inwestycyjne. Wiąże się to z obowiązkiem wyprzedzającego zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o przystąpieniu do przygotowań inwestycji.

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się następujące kierunki i zasady:

- ochrona gleb najwyższej jakości przed przeznaczeniem nierolniczym oraz degradacją wskutek niewłaściwej kultury rolnej,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed erozją,

- wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej z dostosowaniem kierunków produkcji, jej intensywności, kultury rolnej do walorów i ograniczeń przyrodniczych,
- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów o najniższej przydatności, ze względu na bonitację lub szczegółowe warunki położenia (wielkość, kształt, itp.) oraz ich przeznaczanie pod zalesienie lub innego rodzaju użytkowanie nierolnicze,
- wdrażanie proekologicznych technologii oraz poprawa standardów sanitarnych produkcji,
- przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczeniu środowiska przyrodniczego,
- wspieranie rozwoju agroturystyki,
- wspieranie upraw roślin energetycznych (z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczegółowych).

Dopuszcza się realizację zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa oraz w celach przeciwpowodziowych. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych.

W stosunku do obszarów leśnych ustala się następujące kierunki i zasady:

- zwiększanie lesistości gminy (zgodnie z uwarunkowaniami środowiskowymi),
- zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa,
- zachowanie i wzbogacanie funkcji lasów, zwłaszcza funkcji ekologicznych,
- poprawa stanu sanitarnego lasów,
- zapobieganie degradacji i zanieczyszczenia lasów,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z organizacją zrębów i nasadzeń,
- wykorzystanie lasów dla turystyki, rekreacji oraz edukacji ekologicznej.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA W ZAKRESIE ROZWOJU TURYSTYKI I WYPOCZYNKU

Gmina nie należy do obszarów szczególnie atrakcyjnych dla rozwoju funkcji turystyki i wypoczynku. Atrakcyjność wiąże się wyłącznie z obecnością terenów leśnych (częściowo - chronionych), a lokalnie (w części środkowo-wschodniej) - bardzo atrakcyjnych krajobrazów w strefie brzegowej lasów.

Wobec powyższego, wskazuje się przede wszystkim na możliwość rozwoju na terenie gminy następujących rodzajów działalności turystyczno-wypoczynkowych:

- realizacji zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej (w formie zabudowy letniskowej lub rodzinnych ogrodów działkowych) mającej na celu zwiększenie liczby mieszkańców czasowo przebywających na terenie gminy (jako czynnika aktywizacji lokalnego sektora handlowo-usługowego); gmina Dąbrowa Biskupia może być atrakcyjna dla realizacji tego typu zabudowy dla mieszkańców Inowrocławia (ograniczona dostępność terenów atrakcyjnych w sąsiedztwie miasta znacznie podnosi atrakcyjność gminy), ale zabudowa letniskowa oprócz wypoczynku weekendowego i urlopowego, może pełnić także rolę „drugich domów” (czyli służących dla długotrwałych pobytów - np. w okresie wiosenno-letnim) dla przedstawicieli wolnych zawodów oraz ludności w wieku emerytalnym (dla takiego celu gmina jest atrakcyjna także dla mieszkańców dalej położonych aglomeracji miejskich). Dla rozwoju tego typu zabudowy, na terenie gminy wyznaczono kilka atrakcyjnie położonych terenów.
- edukacji ekologicznej na bazie form chronionych (obszar chronionego krajobrazu i rezerwat przyrody stwarzają możliwość przygotowania atrakcyjnej oferty edukacyjnej dla szkół),
- turystyki rowerowej (gmina, zwłaszcza w części centralnej - leśnej - może być atrakcyjnym miejscem wycieczek rowerowych dla mieszkańców Inowrocławia - niezbędne jest jednak zapewnienie bezpieczeństwa ruchu dla rowerzystów na drogach publicznych, których odcinki byłyby włączone w sieć rowerowych ścieżek turystycznych),
- agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Rozwój sfery usług turystycznych podporządkowany jest zasadzie ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych i nie może stać w sprzeczności z tymi zasadami.

W Studium ustala się:

- utrzymanie we właściwym stanie oznakowania i zagospodarowania, istniejących szlaków turystycznych oraz wyznaczenie nowych szlaków w terenach, gdzie jest to uzasadnione potencjałem kulturowym lub przyrodniczym (zwłaszcza w centralnej leśnej części gminy), a wprowadzenie ruchu nie spowoduje nadmiernego negatywnego oddziaływania na powyższe walory,
- dokonanie waloryzacji gminy pod kątem przydatności dla turystyki rowerowej, mającej na celu wyznaczenie i realizację bezpiecznych tras rowerowych służących turystyce i rekreacji,
- opracowanie programu zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców, w tym intensyfikacja organizacji imprez masowych oraz aktywna działalność gminnych instytucji kultury.

Istotnym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie zagospodarowania wolnego czasu, realizowane przede wszystkim przez urządzenie i utrzymywanie we właściwym stanie przestrzeni publicznych (baza sportowa, place zabaw, parki, zieleńce, place służące realizacji imprez, itp.), atrakcyjną ofertę gminnych instytucji kulturalnych oraz organizację imprez plenerowych o

charakterze masowym (o profilu kulturalnym, kulturowym, sportowym, itp.). Baza tego typu powinna być rozwijana w każdej z miejscowości.

Realizacja zagospodarowania służącego wypoczynkowi indywidualnemu (domy letniskowe, ogrody działkowe) – na zasadach określonych w rozdziałach: „Szczegółowe ustalenia dotyczące stref polityki przestrzennej” oraz „Wskaźniki dotyczące zagospodarowania”.

KIERUNKI ROZWOJU W ZAKRESIE KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

W zakresie komunikacji przyjęto następujące generalne ustalenia:

1. Drogi publiczne w gminie ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie:
 - drogi wojewódzkie
 - drogi powiatowe
 - drogi gminne
2. Dla dróg w celu określenia wymagań technicznych i użytkowych ustala się następujące klasy:
 - drogi wojewódzkie - klasa G - droga główna (droga nr 252) lub klasa Z - droga zbiorcza (droga nr 246)
 - drogi powiatowe - klasa G - drogi główne lub klasa Z - drogi zbiorcze
 - drogi gminne - klasa L - drogi lokalne lub D - drogi dojazdowe
3. Ulice leżące w ciągu dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych należą do tej kategorii co te drogi.
4. Szerokość dróg w liniach rozgraniczających powinna wynosić co najmniej:
 - droga wojewódzka klasy G - 25,0 m
 - droga wojewódzka klasy Z - 20,0 m
 - drogi powiatowe klasy G - 25,0 m
 - drogi powiatowe klasy Z - 20,0 m
 - drogi gminne klasy L - 12,0 m
 - drogi gminne klasy D - 10,0 m
5. W przebiegu dróg przez tereny zabudowane należy ograniczać niekorzystne oddziaływania ruchu drogowego na środowisko oraz na warunki życia i bezpieczeństwo mieszkańców – za pomocą metod administracyjnych (ograniczenie szybkości, tonażu), technicznych (oddalenie zabudowy od dróg, ekrany akustyczne, poprawa bezpieczeństwa w miejscach przejść dla pieszych i włączania się do ruchu) i biologicznych (pasy zieleni izolacyjnej).
6. Przebudowa dróg wojewódzkich nr 246 i 252 do normatywnych parametrów odpowiadających odpowiednio klasie Z i G.
7. Przebudowa dróg powiatowych na terenie gminy w celu dostosowania parametrów geometrii dróg i skrzyżowań oraz nawierzchni do wymogów odpowiadających odpowiedniej klasie technicznej oraz zapewnienia wymaganego poziomu bezpieczeństwa.
8. Przebudowa dróg gminnych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych danej klasie drogi, przede wszystkim zmierzająca do wyrównania i utwardzenia nawierzchni. W pierwszej kolejności należy zmodernizować drogi gminne zapewniające komunikację z miejscowościami lub przysiółkami, które nie są dostępne za pomocą dróg wyższej kategorii.
9. Dopuszcza się budowę nowych dróg gminnych oraz przejmowanie w zasób gminy dróg zakładowych i niepublicznych.
10. Rozwój urządzeń komunikacyjnych, obsługujących wzrastający ruch drogowy, czyli miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów) o funkcji wypoczynkowej lub wypoczynkowo-usługowej wyposażonych stosownie do potrzeb - w parkingi, gastronomię, handel i stację paliw.
11. Realizacja lokalnych dróg rowerowych dla celów komunikacyjnych - stwarzających możliwość dojazdów do pracy, szkół, usług, gwarantujących pełne bezpieczeństwo ich użytkownikom oraz celów turystyczno - rekreacyjnych.
12. Rozbudowa i zmiana organizacji systemu transportu publicznego w celu ułatwienia komunikacji w relacjach: obszar gminy - Inowrocław oraz obszar gminy – stacja kolejowa w Gniewkowie.
Na terenie gminy nie funkcjonuje komunikacja kolejowa, a żaden z cieków nie jest wykorzystywany do transportu wodnego. Nie przewiduje się żadnych zmian w tych dziedzinach.

2. KIERUNKI ROZWOJU TRANSPORTU PRZESYŁOWEGO

Adaptuje się infrastrukturę transportu przesyłowego:

- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Jamał - Europa Zachodnia Dn 1400 mm
- rurociąg produktów naftowych relacji Płock - Nowa Wieś Wielka
- rurociąg solankowy z Góry do Włocławka

Obowiązują strefy wyłączane z zabudowy (określone w przepisach szczególnych). Wszelkie planowane inwestycje liniowe podziemne i

nadziemne przechodzące przez strefy bezpieczeństwa oraz roboty z nimi związane muszą być uzgodnione i wykonane pod nadzorem gestorów sieci.

3. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Zaopatrzenie w wodę

Dla zapewnienia właściwego zaopatrzenia gminy w wodę, ustala się:

- zaopatrzenie w wodę za pomocą istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody w Dąbrowie Biskupiej i Parchaniu,
- dopuszcza się unowocześnianie, przebudowę, rozbudowę powyższych ujęć i stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezawaryjności oraz właściwych parametrów dostarczanej wody,
- dopuszcza się realizację nowych ujęć w razie zaistnienia potrzeby – ewentualna realizacja poprzedzona opracowaniem dokumentacji hydrogeologicznej i ewentualnym wyznaczeniem stref ochronnych,
- w strefach ochronnych ujęć wody – warunki zagospodarowania wg przepisów szczegółowych oraz zgodnie z indywidualnie określonymi zasadami dla poszczególnych stref ochronnych,
- adaptuje się istniejące ujęcia zakładowe,
- w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się realizację nowych ujęć zakładowych pod warunkiem uzyskania stosownych zezwoleń,
- dopuszcza się przebudowy oraz poprawę jakości polegające na wymianie starych odcinków sieci na nowe,
- budowa nowych odcinków dla obsługi terenów przewidzianych pod zabudowę.

Odprowadzenie ścieków

W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków utrzymuje się stan obecny polegający na obsłudze gminy za pomocą:

- oczyszczalni w Dąbrowie Biskupiej (dopuszcza się jej rozbudowę, przebudowę, modernizację),
- małych oczyszczalni ścieków – grupowych i obsługujących obiekty użyteczności publicznej,
- przydomowych oczyszczalni ścieków,
- zbiorników bezodpływowych.

Na terenie gminy osiągnięto pełny stan skanalizowania wynikający z założeń wyznaczania aglomeracji kanalizacyjnej (120 os/km przesyłowy sieci). Nie przewiduje się dalszego rozwoju sieci zbiorczej (to znaczy obejmowania siecią zbiorczą kolejnych miejscowości), z wyjątkiem podłączania nowej zabudowy zrealizowanej w miejscowościach obsługiwanych przez system zbiorczy. Dopuszcza się jednak możliwość rozwoju sieci zbiorczej w przypadku pojawienia się uzasadnienia ekonomicznego rozwoju sieci (np. wskutek znacznego zwiększenia się liczby mieszkańców w miejscowościach nie podłączonych do sieci lub sfinansowania przedsięwzięcia ze źródeł zewnętrznych).

Obsługa nowej zabudowy w miejscowościach obsługiwanych przez system zbiorczy - poprzez podłączanie do sieci zbiorczej, w pozostałych miejscowościach - za pomocą oczyszczalni grupowych, oczyszczalni przydomowych lub zbiorników bezodpływowych z wywozem nieczystości do punktu zlewnego. W miarę możliwości finansowych Gminy, zakłada się wsparcie inwestorów prywatnych z budżetu gminy w zakresie realizacji oczyszczalni przydomowych.

4. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - ENERGETYKA

Istniejący system zasilania energetycznego zabezpiecza aktualne potrzeby gminy. W okresie perspektywnym wymagana będzie modernizacja i dalsza rozbudowa sieci zasilającej SN-15 kV, budowa nowych stacji transformatorowych SN/nn oraz linii niskiego napięcia. W wyniku zwiększenia zapotrzebowania na energię elektryczną, może zaistnieć konieczność budowy nowych linii SN. Lokalizacje nowych linii winny być podporządkowane zasadom ochrony krajobrazu i uzasadnione technicznie ich przebiegu z uwzględnieniem ochrony obiektów i terenów chronionych ustawowo. Konieczność realizacji nowych inwestycji energetycznych będzie zależna od zapotrzebowania zgłaszanego przez odbiorców.

W związku z realizacją elektrowni wiatrowych dopuszcza się realizację – nie wskazanych na rysunku Studium - głównych punktów zasilania (GPZ) oraz sieci wysokich lub najwyższych napięć – na warunkach określonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, do którego sieci nastąpi przyłączenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

A. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej przesyłowej i dystrybucyjnej, ustala się:

Na terenie gminy (w południowej części) planuje się budowę napowietrznej dwutorowej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć (NN) 2x400 kV Pątnów – Włocławek Azoty. Dla linii tej wymagany będzie pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym). W pasie technologicznym obowiązują następujące ograniczenia użytkowania:

- warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasach technologicznych należy uzgadniać z właścicielem linii - PSE-Operator S.A. z siedzibą Konstancinie - Jeziornie,
- w pasach technologicznych nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących linii,
- pod liniami nie należy sadzić roślinności wysokiej - zalesienia terenów rolnych w pasach technologicznych linii mogą być

- przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasów technologicznych linii i w ich najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych,
- w przypadku realizacji elektrowni wiatrowych w pobliżu linii NN minimalna wymagana odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej NN, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (krańców łopat turbiny) od osi linii, wynosi trzykrotną średnicę koła zataczanego przez łopaty turbiny wiatrowej (tzw. „koła wiatrowego”).

W stosunku do istniejących linii 110kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 40 m (po 20 od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym). Dla ww. linii napowietrznych należy zapewnić możliwość dojazdu sprzętem specjalistycznym do urządzeń elektroenergetycznych, w celu przeprowadzania prac eksploatacyjnych lub usunięcia awarii. W strefach technologicznych zakazuje się sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym. Ustala się zachowanie pasa wycinki podstawowej drzew na trasie linii wg przepisów odrębnych. Dopuszcza się modernizację, rozbudowy i przebudowy istniejących linii 110 kV po obecnych trasach. W przypadku realizacji sieci wysokich lub najwyższych napięć, konieczne jest uwzględnianie stref uciążliwości i pasów technologicznych - zgodnie z przepisami szczególnymi.

B. W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej służącej realizacji potrzeb gminy, ustala się:

- zasilanie gminy z GPZ położonych poza granicami gminy (jak w stanie dotychczasowym),
- dopuszcza się wyprowadzenia z ww GPZ-tów nowych sieci elektroenergetycznych SN oraz budowę nowych stacji transformatorowych (w tym abonenckich),
- w ramach przebudowy sieci, sukcesywne wprowadzanie sieci kablowych niskiego napięcia, zwłaszcza na terenach zwartej zabudowy.

C. W zakresie rozwoju energetyki odnawialnej, ustala się:

- na terenie gminy dopuszcza się możliwość rozwoju energetyki wiatrowej – szczegółowe warunki określono w odrębnym rozdziale pt. „Szczegółowe zasady rozwoju energetyki wiatrowej na terenie gminy”,
- na terenie gminy dopuszcza się możliwość rozwoju biogazowni przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - realizacja inwestycji wymaga sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na cele biogazowni winien obejmować obszary lokalizacji biogazowni oraz strefy przewidywanych oddziaływań, zwłaszcza złownonych (odorowych),
 - ustala się zakaz realizacji biogazowni w odległości mniejszej niż 300 m od najbliższego zamieszkanego budynku,
 - przedsięwzięcie należy zlokalizować w sposób eliminujący możliwość zaistnienia negatywnych oddziaływań w stosunku do terenów zabudowanych, to znaczy zachować odpowiednio dużą (adekwatną do zastosowanych technologii) odległość od zabudowy mieszkaniowej lub usługowej (z uwzględnieniem lokalnych warunków mikroklimatycznych, w tym warunków przewietrzania, przeważających kierunków wiatru, itp.). Przy lokalizacji biogazowni należy także uwzględnić konieczność obsługi obiektu w zakresie transportu substratów oraz odpadów pofermentacyjnych, a także konieczność zagospodarowania pofermentów, w tym zwłaszcza wykluczenie możliwości powstania nadmiernych uciążliwości na trasie transportu (zarówno substratów, jak i odpadów) oraz wykluczenia możliwości zanieczyszczenia wód,
- dopuszcza się realizację (indywidualnych oraz zbiorczych) systemów wykorzystujących energię geotermalną,
- dopuszcza się realizację systemów wykorzystujących energię słoneczną,
- dopuszcza się realizację systemów bazujących na spalaniu biomasy, chyba że ustalenia mpzp stanowią inaczej.

Przyłączenie do sieci elektroenergetycznej ewentualnych nowych źródeł energii będzie możliwe po uzyskaniu warunków przyłączenia do sieci określonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, do którego sieci nastąpi przyłączenie. Potencjalne przyłączenie do systemu elektroenergetycznego może odbyć się zarówno do sieci dystrybucyjnej WN-110 kV, SN-15kV (np ENEA Operator Sp z o.o), jak i do (nieistniejącej obecnie na terenie gminy) sieci przesyłowej najwyższych napięć NN-220 kV której gestorem jest Operator Systemu Przesyłowego (OSP) - Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator SA. Podstawą do określenia warunków przyłączenia jest złożenie przez inwestora źródła energii, kompletnego wniosku o określenie warunków przyłączenia. Na podstawie złożonego wniosku o określenie warunków przyłączenia właściwy operator dokona oceny możliwości przyłączenia wnioskowanego obiektu do sieci elektroenergetycznej i jego wpływu na Krajowy System Elektroenergetyczny. W przypadku wystąpienia możliwości technicznych i ekonomicznych określone zostaną warunki przyłączenia źródła energii do sieci, przy czym należy podkreślić, iż wykonana ocena, o której mowa powyżej może wykazać dla umożliwienia wyprowadzenia mocy z planowanego źródła energii, konieczność budowy infrastruktury sieciowej wykraczającym ponad konieczność budowy infrastruktury elektroenergetycznej doprowadzającej wytworzoną moc do miejsca przyłączenia, która stanowić będzie własność inwestora źródła energii. Skutki oddziaływania przyłączeń często mają charakter ponadlokalny i mogą wykraczać poza granice administracyjne gminy (np. może zostać wskazana konieczność przebudowy linii elektroenergetycznej przebiegającej przez tereny kilku gmin). W przypadku braku możliwości technicznych i/lub ekonomicznych przyłączenia wnioskowanego źródła wytwórczego możliwa jest odmowa wydania warunków przyłączenia.

D. Szczegółowe zasady rozwoju energetyki wiatrowej na terenie gminy

Ze względu na konieczność zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców, względy przyrodnicze oraz troskę o jakość krajobrazu, na terenie gminy ustala się następujące zasady rozwoju energetyki wiatrowej:

- istniejące elektrownie wiatrowe przeznacza się docelowo do likwidacji - po ich technicznym wyeksploatowaniu; wprowadza się

- zakaz modernizacji, rozbudowy, przebudowy - mających na celu przedłużenie okresu funkcjonowania elektrowni; wprowadza się zakaz zastępowania likwidowanych istniejących elektrowni, nowymi elektrowniami
- na terenie całej gminy (po spełnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych) dopuszcza się lokalizację małych indywidualnych siłowni przydomowych (nie zawodowych) produkujących energię na potrzeby własne inwestora, o wysokości masztu nie przekraczającej 16 m
 - dopuszcza się realizację nowych elektrowni zawodowych, przy spełnieniu warunków określonych poniżej:
 - realizacja elektrowni zawodowych wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na cele energetyki wiatrowej winien obejmować obszary lokalizacji elektrowni oraz strefy przewidywanych oddziaływań akustycznych na ludność (w granicach mpzp zawiera się izofona 40dB)
 - ustala się zakaz realizacji siłowni wiatrowych w odległości mniejszej niż 1000 m od najbliższego budynku mieszkalnego - w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się zmniejszenie minimalnej odległości do 900 m
 - w granicach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na cele energetyki wiatrowej zakazuje się wprowadzania form zagospodarowania zwiększających atrakcyjność tego terenu dla bytowania ptaków i nietoperzy – w szczególności zakazuje się tworzenia oczek wodnych, tworzenia nowych terenów zielonych, dokonywania nasadzeń drzew i krzewów – powyższy zakaz ma na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków eksploatacji siłowni w stosunku do ptaków i nietoperzy
 - dla ochrony gruntów o dużej przydatności dla rolnictwa, drogi dojazdowe do elektrowni wiatrowych oraz infrastrukturę towarzyszącą należy wytyczyć w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na rolniczą przestrzeń produkcyjną oraz w sposób minimalizujący utratę zwartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - podczas prac ziemnych związanych z posadawianiem elektrowni oraz realizacją infrastruktury towarzyszącej należy minimalizować degradację gleb
 - dla obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na cele energetyki wiatrowej należy sporządzić przedrealizacyjny monitoring ptaków i nietoperzy, którego zakres i poziom szczegółowości należy uzgodnić z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska; wyniki monitoringu należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o wyborze lokalizacji dla poszczególnych siłowni oraz określaniu ich parametrów technicznych i eksploatacyjnych
 - dla obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na cele energetyki wiatrowej należy sporządzić „Studium ochrony krajobrazu kulturowego”, którego zakres i poziom szczegółowości, należy uzgodnić z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków; wyniki „Studium...” należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o wyborze lokalizacji dla poszczególnych siłowni oraz określaniu ich parametrów technicznych i eksploatacyjnych
 - przy lokalizacji elektrowni wiatrowych, w stosunku do istniejących oraz planowanych linii elektroenergetycznych należy zachować odległość w poziomie – liczoną od miejsca posadowienia masztu elektrowni, nie mniejszą niż:
 - dla linii nn-0,4kV – 12,5 m + promień koła wiatrowego
 - dla linii SN-15kV lub 20kV – 15 m + promień koła wiatrowego
 - dla linii napięć wyższych niż 20kV – promień koła wiatrowego + 3-krotność średnicy pola wiatrowego
 - przy lokalizacji elektrowni wiatrowych, w stosunku do istniejących dróg publicznych należy zachować odległość równą co najmniej strefie upadku (odległość równą sumie wysokości masztu oraz promienia pola wiatrowego).

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GAZOWNICTWO

Ze względu na niesprzyjające uwarunkowania techniczno-ekonomiczne (położenie gminy poza przebiegiem rurociągów zasilających oraz brak potencjalnych dużych odbiorców gazu na terenie gminy) nie przewiduje się gazyfikacji gminy. Obsługa potrzeb socjalno-bytowych ludności za pomocą gazu butlowego.

6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - CIEPŁOWNICTWO

W zakresie ciepłownictwa przyjmuje się następujące ustalenia:

- obsługa zabudowy za pomocą istniejących systemów grzewczych (z założeniem ich sukcesywnej wymiany i unowocześniania w celu stosowania najnowszych technologii podnoszących efektywność energetyczną, ograniczających zużycie surowców oraz ograniczających emisję zanieczyszczeń) oraz nowych systemów indywidualnych i zbiorczych - we wszystkich nowotworzonych systemach indywidualnych i zbiorczych wymagane stosowanie systemów grzewczych, preferujących paliwa ekologiczne, eliminujące zanieczyszczenia atmosfery,
- docelowo zmiana dotychczasowego sposobu zaopatrywania w ciepło starej substancji mieszkaniowej na rzecz nowoczesnych, ekologicznych systemów grzewczych,
- dopuszcza się tworzenie systemów zbiorczych oraz podłączanie do nich zabudowy mieszkaniowej, podmiotów gospodarczych, instytucji użyteczności publicznej,
- w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość montażu w

planowanej zabudowie paneli służących pozyskaniu energii słonecznej (dotyczy ustaleń związanych z kątem nachylenia dachów oraz rodzaje i kolorem pokrycia dachów).

Na terenie gminy należy wspierać rozwój technologii grzewczych opartych na wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii. Ze względu na szczegółowe uwarunkowania przyrodnicze (w tym łatwość pozyskania surowców), szczególnie pożądane jest wykorzystanie do celów grzewczych oraz podgrzewania wody użytkowej, technologii opartych na spalaniu biomasy oraz indywidualnych systemach solarnych i geotermalnych.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - TELEKOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA

W zakresie telekomunikacji i infrastruktury informatycznej, przyjmuje się następujące ustalenia:

- przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie;
- zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci hotspotów.
- dalsze unowocześnianie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych,
- docelowa wymiana napowietrznych i kablowych linii telekomunikacyjnych na rzecz kabli światłowodowych,
- sukcesywne zwiększanie ilości abonentów telefonicznych (sieci stacjonarnych i komórkowych)
- stwarzanie warunków dla rozwoju usług teleinformatycznych, w tym zwłaszcza poprawa dostępności do sieci Internet oraz rozwój programów e-urząd w administracji publicznej,
- dla ochrony walorów krajobrazowych przy lokalizacji nowych stacji bazowych telefonii komórkowych należy podejmować działania zmierzające do ograniczania degradacji walorów krajobrazu - np. poprzez wykorzystanie innych dominant wysokościowych (już istniejących budowli, infrastruktury, itp.) dla lokalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej, wspólnie wykorzystywane infrastruktury przez różnych operatorów, lokalizację stacji bazowych w terenach o już obecnie zdegradowanej ekspozycji,
- w mpzp należy uwzględnić miejsca na posadowienie nowej infrastruktury telekomunikacyjnej, przy zachowaniu następujących założeń:
 - uwzględnić istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną podziemną i nadziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami,
 - linie telekomunikacyjne w granicach planu należy projektować jako podziemne z rozproszaniem w terenach przeznaczonych pod ciągi komunikacyjne,
 - dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
 - w rejonach potencjalnego zapotrzebowania na usługi telefoniczne przebieg uzbrojenia w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej należy uzgodnić z gestorem sieci.

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - GOSPODARKA ODPADAMI

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą...” gmina Dąbrowa Biskupia znalazła się w 5 Regionie gospodarki odpadami Bydgosko-Toruńskim, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Bydgoszcz Corimp (Z, MBP), Bydgoszcz Pronatura (MBP, Z, SK, SP), Bydgoszcz Remondis (MBP, Z), Giebnia gm. Pakość (SK, Z), Wawrzynki gm. Żnin (MBP, Z, SK), Toruń MPO (MBP, Z, SK), Służewo gm. Aleksandrów Kujawski (MBP, Z, SK).

Znajdujące się na terenie gminy składowisko w Stanominie nie zostało zaliczone do infrastruktury istotnej dla regionalnego systemu gospodarki odpadami i zostanie zamknięte najpóźniej w 2014 roku, a następnie zrekultywowane.

Na terenie gminy gospodarkę odpadami należy realizować w pełnej zgodności z postanowieniami cyklicznie aktualizowanego gminnego programu gospodarki odpadami. Dotyczy to zwłaszcza kwestii zbiórki odpadów, ich segregacji oraz postępowania z odpadami innymi, niż komunalne.

9. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - MELIORACJE

W zakresie melioracji przyjmuje się ustalenia:

- modernizację i odbudowę istniejącej melioracji,

- utrzymanie istniejącej melioracji we właściwym stanie technicznym,
- modernizację stacji pomp,
- zgodnie z art 27 ust. 1 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 115 poz. 1229 ze zmianami) - zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar,
- zgodnie z art. 28 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 115 poz. 1229 ze zmianami), właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a właściciel nieruchomości przyległej do wód objętych powszechnym korzystaniem jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to korzystanie (części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza burmistrz w drodze decyzji),
- zabrania się wprowadzania ścieków bytowych, przemysłowych oraz deszczowych do rurociągów melioracyjnych bez uzgodnienia;
- zabrania się budowy obiektów trwale związanych z gruntem oraz nasadzeń drzew w odległości mniejszej jak 10 m od rurociągów melioracji
- wprowadzanie i krzyżowanie urządzeń przemysłowych, komunalnych i transportowych z urządzeniami melioracyjnymi należy uzgodnić z Kujawsko-Pomorskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku Oddział Rejonowy w Bydgoszczy, ul. Paderewskiego 26.

OBRONA CYWILNA

Ustala się następujące zasady w zakresie spełnienia wymogów obrony cywilnej:

- wymóg zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia w wodę, z zachowaniem warunków przepisów szczególnych,
- wymóg stworzenia możliwości ochrony przed zagrożeniami załóg zakładów, ludności cywilnej, mieszkańców - w ramach zabudowy zakładów pracy, budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych,
- wymóg uwzględniania zasad obrony cywilnej na każdym etapie dokumentacji projektowej zgodnie z przepisami szczególnymi i uwzględniania uzgodnień z organami obrony cywilnej.

ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE LOKALNYM

Zadania celu publicznego określa art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. (z późn. zmianami) o gospodarce nieruchomościami. Charakter lokalny mają (w zakresie kompetencji samorządu gminnego) następujące z powyższych zadań:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji; wydzielanie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;

Spośród powyższych zagadnień gminy Dąbrowa Biskupia dotyczą kwestie utrzymania dróg gminnych. Pokazano je w załącznikach nr 1 (wykaz) i nr 4 (przebiegi) do Studium. W Studium nie wskazuje się konieczności budowy nowych dróg, ale dopuszcza się budowę nowych dróg oraz przejmowanie w zasób gminny dróg zakładowych i prywatnych. Zakłada się rozwój infrastruktury transportu rowerowego na terenie całej gminy. Biegące przez teren gminy drogi powiatowe i wojewódzkie – nie należą do zadań znaczenia lokalnego. W Studium nie przewiduje się działań wobec infrastruktury transportu lotniczego oraz infrastruktury transportu wodnego. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym kierunków rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.

- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;

Spośród powyższych zagadnień charakter lokalny na terenie gminy ma infrastruktura zaopatrzenia w energię elektryczną. Nie planuje się (ale dopuszcza się) realizację infrastruktury zaopatrzenia w gaz. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym kierunków rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.

- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;

Jedno z podstawowych zadań własnych gminy. Zadania dotyczą całego obszaru gminy – w zakresie zaopatrzenia w wodę adaptuje się istniejące ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz istniejącą sieć wodociągową. Zadania w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków realizowane na podstawie aglomeracji kanalizacyjnej (zasięg przestrzenny określony w rozporządzeniu Wojewody wyznaczającym aglomerację Dąbrowa Biskupia) oraz gminnego planu gospodarki odpadami (wywóz odpadów poza teren gminy; gminne składowisko wskazuje się do rekultywacji). Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym kierunków rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.

- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;

Nie przewiduje się realizacji sztucznych zbiorników o celach przeciwpowodziowych, regulujących przepływ, służących zaopatrzeniu w wodę. Dopuszcza się realizację zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa. Nie wyznacza się lokalizacji. Ewentualna realizacja na podstawie przepisów szczegółowych. Zadania służące melioracji realizowane będą na terenie całej gminy na sieci cieków i rowów stanowiących melioracje podstawowe i szczegółowe.

- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami; Realizacja zadania na terenie całej gminy. Szczegółowe ustalenia - w rozdziale dotyczącym ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych;

Jako miejsca koncentracji usług publicznych wskazano: Dąbrowę Biskupią (jako ośrodek gminny), Ośniszczewko, Parchanie, Pieranie, Radojewice (jako ośrodki uzupełniające).

W związku z zapewnieniem możliwości prawidłowej realizacji zadań z zakresu usług publicznych (obsługi mieszkańców), komunikacji i ochrony środowiska, gmina Dąbrowa Biskupia zamierza pozyskać od Agencji Nieruchomości Rolnych następujące tereny (wskazane na Załączniku nr 4):

- część działki 18/6 w miejscowości Sobiesierne (teren na południe od parku – pomiędzy parkiem a drogą wojewódzką)
- część działki 15/5 w miejscowości Wola Stanomińska (teren przy drodze powiatowej nr 2544, stanowiący fragment gospodarstwa rolnego)
- w miejscowości Parchanie - dwór i park należący w latach 1923-43 do generała Władysława Sikorskiego (działka nr 101/35) oraz działka 101/34

- budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;

Adaptuje się istniejące placówki bezpieczeństwa publicznego i dopuszcza się tworzenie kolejnych w przypadku zaistnienia potrzeby, na terenie całej gminy.

Nie przewiduje się budowy obiektów oraz urządzeń służących obronności państwa i ochrony granicy państwowej.

- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową;

Poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie kopalin pospolitych – na podstawie koncesji. Dopuszcza się prowadzenie prac poszukiwawczych i podjęcie eksploatacji na warunkach określonych w rozdziale dotyczącym zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Nie przewiduje się eksploatacji węgla brunatnego.

- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;

Na terenie gminy cmentarze funkcjonują w miejscowościach Brudnia, Chlewiska, Parchanie, Pieranie. Nie wskazuje się potrzeby realizacji nowych cmentarzy.

- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;

Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych.

Miejsca pamięci narodowej na terenie gminy:

Tablica pamiątkowa na cześć pomordowanych mieszkańców wsi: Góra, Radojewice, Niemojewo, Pieranie, Pławniek, Pieczyńska, Łąkocin i Szpital - w Radojewicach.

Mogiła Wincentego Szachnowskiego - w Parchaniu.

Mogiła Stanisława Edmunda Hałasa - w Parchaniu.

Mogiła Józefa Niemca - w Parchaniu.

Tablica pamiątkowa na cześć Ks. Ignacego Włodarczyka - w Parchaniu.

Mogiła rodziny Biegałów - w Brudni.

Tablica pamiątkowa na cześć pomordowanych mieszkańców wsi: Konary, Dziewa i okolic - w Konarach.

Obelisk ku czci 100-urodzin gen. Władysława Sikorskiego - w Parchaniu.

Mogiła zbiorowa ku czci pomordowanych mieszkańców Radojewic, Papros i Konary - w Pieraniu.

Mogiła Jana Krynickiego - w Pieraniu.

Mogiła Kazimierza Borysa - w Parchaniu.

Mogiła Czesława Kędzierskiego - w Parchaniu.

Mogiła zbiorowa 8 nieznanymi osobami - w Chlewiskach.

Mogiła zbiorowa Romana Zamiary i 3 nieznanymi osobami - w Chlewiskach.

Mogiła Władysława Ptaszyńskiego - w Chlewiskach.

- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;

Zagadnienie dotyczy całej gminy i jest realizowane wg przepisów szczegółowych.

- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

Dotyczą całej gminy i są realizowane wg przepisów szczegółowych.

ZADANIA CELU PUBLICZNEGO O CHARAKTERZE PONADLOKALNYM

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Dąbrowa Biskupia dotyczy niewielka liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw:

2.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
6.	Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny (Kanał Kuśnierz, Kanał Smyrnia, Smyrnia Mała, Kcyńska, Pomorka, Kanał Złotnicki, Dziemionna, Struga Śleska, Rokitka, Panna Północna, Bachorze, Kanał Gocanowski, Gąsawka, Wełna, Potok Kołdrąbski, Struga Sadowiecka, Kanał Ciechrz-Bożejewice, Potok Uścikowski, Rawka i Biała Struga)
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
46.	Opracowanie i ustanowienie planów ochrony dla wszystkich rezerwatów przyrody
47.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci
51.	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogilników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubicz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rybin, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bytoń
82.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246
91.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252

Zdecydowana większość ma charakter wielkopowierzchniowy, a część dotyczy obszaru znacznie szerszego, niż gmina. Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność.

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych, utrzymanie istniejącej infrastruktury przesyłowej: gazociągu, rurociągu produktów naftowych, rurociągu solankowego, sieci przesyłowej energii elektrycznej, a także planowana realizacja linii elektroenergetycznej 2x400 kV.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH ISTNIEJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczają przepisy szczególne. Plany sporządza się, gdy przewidywane zmiany przeznaczenia nie są sprzeczne z ustaleniami Studium. Ponadto plany miejscowe należy sporządzać w każdym przypadku, gdy mają zastosowanie przepisy określone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na terenie gminy nie ma obszarów, dla których wskazuje się obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obowiązek nastąpi wobec terenów górniczych - w przypadku realizacji zamierzeń podjęcia eksploatacji kopalni.

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W związku z kreowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz dla realizacji podstawowych potrzeb mieszkańców, pożądane jest prowadzenie planowej, racjonalnej i spójnej gospodarki przestrzennej, której integralnym elementem jest sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W szczególności na rysunku Studium wyznaczono tereny wskazujące do zmiany przeznaczenia - są to tereny, dla których gmina zamierza docelowo sporządzić mpzp. Rozwój społeczno-gospodarczy gminy wymuszać będzie w przyszłości podejmowanie decyzji o sporządzaniu mpzp wyznaczających przestrzeń przeznaczoną pod rozwój funkcji mieszkaniowej (oraz mieszkaniowo-usługowej), gospodarczej (usługi, wytwórczość, działalności magazynowo-składowe) oraz rekreacyjno-wypoczynkowej. Dla zidentyfikowanych obszarów o takim charakterze, gmina będzie sukcesywnie – w miarę potrzeb oraz możliwości finansowych – sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wybór kierunków rozwoju dla danego obszaru, odbędzie się na etapie przystąpienia do sporządzenia mpzp (w ramach i w zgodzie z przeznaczeniem terenu wskazanym na Załączniku nr 4) i będzie wynikał zarówno ze zgłaszanych potrzeb, jak i z analizy predyspozycji danego terenu.

Sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagać będą także (w przypadku podjęcia decyzji o lokalizacji na terenie gminy tego rodzaju działalności) tereny realizacji urządzeń służących produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz tereny górnicze związane z podjęciem eksploatacji kopalni.

Dopuszcza się także, w przypadku pojawienia się uzasadnionej potrzeby, sporządzanie mpzp w ramach istniejących terenów zainwestowanych – część z nich wymaga lub w przyszłości wymagać może uporządkowania i/lub realizacji, przebudowy lub rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Należy jednak jako nadrzędną zasadę przyjmować założenie o zapobieganiu rozpraszaniu sieci osadniczej, stąd proces planistyczny każdorazowo powinien sprzyjać koncentracji osadnictwa i zainwestowania w największych miejscowościach.

Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zostaną ostatecznie określone na etapie podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia w/w planów. W tym zakresie rysunek Studium należy traktować jako „kierunkowy”, a nie ostatecznie przesądający o granicach terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Granice obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zostaną ostatecznie określone na etapie podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia w/w planów. Dopuszczalne są korekty granic obszarów oznaczonych na rysunku Studium – możliwe korekty wyłącznie o charakterze technicznym, związane z doprecyzowaniem granic (uwzględnienie naturalnych granic przyrodniczych, własności gruntów, układu drogowego, itp.). Nie dopuszcza się korekt zasadniczo zmieniających zasięgi obszarów wyznaczonych na załączniku nr 4. Dla terenów, dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zakres funkcjonalny (w oparciu o załącznik nr 4 – zgodnie z określonymi kierunkami zmian w przeznaczeniu terenów) oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenu, zostaną ostatecznie określone na etapie sporządzania w/w planów.

OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze wymagać będą grunty klas bonitacyjnych I-III, położone w granicach jednostek, dla których sporządzać się będzie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy nie dopuszcza się wyłączenia gruntów z użytkowania leśnego – z wyjątkiem uzasadnionych względami technicznymi lub ekonomicznymi wyłączeniami związanymi z realizacją inwestycji celu publicznego. Żadne z ustaleń Studium nie ma na celu ograniczania powierzchni lub zwartości lasów, jak też osłabiania ich potencjału ekologicznego w inny sposób.

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

Nie wyznacza się tego typu obszarów.

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Jako przestrzeń publiczną rozumie się ogólnodostępne obiekty oraz tereny służące lokalnej społeczności do celów zaspokajania podstawowych potrzeb w zakresie rozwoju społecznego, rekreacji, wypoczynku, integracji społecznej, realizacji zainteresowań, w tym zwłaszcza: infrastrukturę administracji lokalnej, edukacji, kultury, sportu, rekreacji, miejsca zwyczajowo przyjęte jako służące spotkaniom publicznym, place zabaw, urządzone tereny zieleni, lasy komunalne, parki wiejskie, cmentarze.

Obszarami przestrzeni publicznej w gminie są place, place zabaw, parki, boiska i innych miejsca służące rekreacji i spotkaniom publicznym. Jako przyszłe lokalizacje tego typu zagospodarowania wskazuje się wszystkie miejscowości – gdzie zagospodarowanie tego typu powinno być realizowane ze środków publicznych, w miarę możliwości. W pierwszej kolejności należy wyposażać miejscowości największe oraz najslabiej wyposażone.

Na terenie całej gminy ustanawia się wobec przestrzeni publicznych:

- priorytet ochrony przez zmianą przeznaczenia; zmiana przeznaczenia możliwa tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach pod warunkiem dokonania kompensacji polegającej na odnowieniu likwidowanej przestrzeni publicznej poprzez jej realizację w innej społecznie akceptowanej lokalizacji i formie,
- obowiązek dbałości o estetykę, bezpieczeństwo i funkcjonalność,
- sukcesywne wzbogacanie przestrzeni publicznych w urządzenia i infrastrukturę służące ludności,
- dopuszcza się wydzielanie i urządzenie kolejnych przestrzeni publicznych jako odpowiedź na zapotrzebowanie społeczne.

OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

Na terenie gminy nie przewiduje się rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy nie wyznacza się obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Na rysunku studium (Załącznik nr 4) wskazano „obszary występowania znacznych wysokości względnych wg Państwowego Instytutu Geologicznego (do wykonania oceny zagrożenia osuwiskowego)”. Predyspozycje dla występowania ruchów osuwiskowych zostały tu wstępnie zasygnalizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. Przy obecnym – stosunkowo małym - stanie wiedzy na temat rzeczywistego ryzyka wystąpienia ruchów masowych, wskazuje się jedynie, iż tereny te mogą wykazywać tego typu predyspozycje i powinny być przedmiotem szczegółowych badań, które określą jakiego rodzaju zagospodarowanie i użytkowanie może być realizowane na powyższych obszarach i w ich sąsiedztwie. Do czasu pełnego zdiagnozowania zagrożeń, tych obszarów, nie można traktować ich jako obszarów wyłączonych z możliwości realizacji zagospodarowania.

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

Na terenie gminy wskazuje się potrzebę rekultywacji składowiska odpadów w Stanominie.

GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie wyznaczono terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy wyznacza się filary ochronne dla ochrony linii elektroenergetycznej i drogi lokalnej w złożu kopaliny pospolitej na działce 103/6 w Dąbrowie Biskupiej.

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie ma pomników zagłady i ich stref ochronnych, wynikających z ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271).

Wójt Gminy Dąbrowa Biskupia

Załącznik nr 3

do Uchwały Nr XL/276/2014

Rady Gminy Dąbrowa Biskupia

z dnia 21 października 2014 r.

S t u d i u m

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część trzecia

**UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH
ROZWIĄZAŃ
ORAZ
SYNTEZA PROJEKTU STUDIUM**

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

S t u d i u m
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Dąbrowa Biskupia

tekst Studium - część trzecia

**Uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań
oraz Synteza projektu Studium**

Spis treści

Uzasadnienie rozwiązań przyjętych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia	4
Synteza projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	5

UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA BISKUPIA

Na etapie prac nad koncepcją rozwoju gminy, po dokonaniu diagnozy stanu i uwarunkowań (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz przy uwzględnieniu zamierzeń władz gminy co do dalszego rozwoju, rozważono różne warianty dalszego rozwoju – optymalnego z punktu realizacji zakładanych celów.

Elementy „wariantowania” (czyli wyboru optymalnego wariantu) rozwoju gminy dotyczyły:

- wyboru funkcji/rodzajów działalności do stymulowania rozwoju,
- wyboru lokalizacji nowych przedsięwzięć,
- wyboru stopnia intensywności planowanego zagospodarowania w uzależnieniu od wariantowego rozpatrywania prognozy demograficznej i prognozy przyszłego charakteru społeczno-gospodarczego.

Istotnymi czynnikami stabilizującymi zagospodarowanie przestrzenne gminy i ograniczającym możliwości jego kształtowania, są:

- niezbyt duża intensywność procesów zagospodarowania – powodująca, iż od wielu lat stan zagospodarowania przestrzeni utrzymuje się na zbliżonym poziomie,
- duże znaczenie funkcji rolniczej i zakładane utrzymywanie takiego charakteru w perspektywie co najmniej najbliższych dwóch dekad,
- obecność w centralnej części gminy kompleksu leśnego, którego zawartość w kolejnych latach będzie się zwiększać wskutek dokonywanych zalesień, a więc będzie rostało jego znaczenie jako bariery zagospodarowania,
- objęcie części gminy systemem obszarów chronionych.

Szereg zagadnień jest niezależnych od polityki władz gminy i na etapie Studium następuje ich adaptacja w „narzuconym” stanie i przebiegu. Dotyczy to przede wszystkim:

- struktury fizyczno-geograficznej,
- ponadlokalnego układu komunikacyjnego (a więc dróg wojewódzkich),
- linii infrastrukturalnych znaczenia ponadlokalnego (energetyka, gaz),
- pozostałych zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Także elementy struktury przestrzennej związane ściśle z przebiegiem linii komunikacyjnych, układem przyrodniczym oraz nieodległe sąsiedztwo miasta Inowrocław - z konsekwencjami społecznymi, komunikacyjnymi, przestrzennymi i ekologicznymi, stanowią bardzo silny czynnik stabilizujący i w pewnym zakresie ograniczający możliwości wariantowania.

Przy podejmowaniu wyborów uwzględniono następujące czynniki („kryteria wariantowania”):

- aspiracje władz lokalnych (wynikające z planów i zamierzeń dotyczących stymulowania rozwoju określonych części gminy i rozwoju określonych działalności),
- uwarunkowania naturalne sprzyjające lub ograniczające rozwój danego zagadnienia,
- szanse powodzenia danego działania (wybrano działalności, funkcje i obszary, dla których istnieją realne przesłanki zrealizowania lub choćby podjęcia zamierzeń – ma to na celu racjonalizację procesu planowania i rozwoju gminy),
- dążenie do koncentracji zainwestowania – stanowiące jedno z podstawowych założeń rozwoju gminy zapisane w Studium i związane bezpośrednio ze sprawnością zarządzania gminą, minimalizacją kosztów środowiskowych oraz spodziewanym osiągnięciem korzyści skali.

Wybór funkcji możliwych do rozwoju na terenie gminy, ze względu na ustabilizowane predyspozycje, nie stwarza dużych możliwości wariantowania. W oparciu o obecny stan oraz predyspozycje przyjęto następujące funkcje wiodące gminy:

- rolnicza

- mieszkaniowa (w ograniczonym zakresie przestrzennym)
- rozwoju gospodarczego (w ograniczonym zakresie przestrzennym)
- środowiskowa (związana z ochroną przyrody) i rekreacyjna (potencjalne zaplecze dla Inowrocławia, Torunia i Bydgoszczy)
- produkcji energii ze źródeł odnawialnych .

W stosunku do stanu obecnego, w koncepcji rozwoju gminy stawia się nacisk na porządkowanie struktury przestrzennej - przede wszystkim: uporządkowanie zagadnień rozwoju energetyki wiatrowej ze wskazaniem nowych terenów rozwojowych dla tej funkcji, koncentrację zagospodarowania (ograniczanie powierzchni terenów rozwojowych do wielkości racjonalnych i uzasadnionych spodziewaną intensywnością procesów rozwojowych), estetyzację przestrzeni oraz stwarzanie warunków dla rekreacji i wypoczynku.

Jednocześnie **podkreślić należy, że wybrano wariant umiarkowanie intensywnego rozwoju gminy**, zakładającego przede wszystkim wyznaczanie realnych a nie przewymiarowanych przestrzeni rozwojowych. Studium w znacznie większym stopniu „porządkuje stan” niż „planuje dalszy rozwój”. Warianty bardziej „agresywne” zakładałyby przekształcenia większej części gminy i bardziej intensywne zagospodarowanie.

W zakresie rozwoju infrastruktury lokalnej, uwagę zwraca zwłaszcza konieczność dalszego rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę oraz systemu kanalizacyjnego oraz konieczność przeorientowania gospodarki odpadami (jest to związane z ustaleniami wojewódzkiego programu gospodarki odpadami).

Najważniejszymi ustaleniami Studium w zakresie przestrzeni obszarów wiejskich gminy i stanu jej zagospodarowania, są:

- utrzymanie rolniczego charakteru jednostek predestynowanych dla produkcji rolnej
- utrzymanie ekologicznego znaczenia części centralnej
- wskazanie miejscowości gminnej jako najważniejszego obszaru rozwojowego
- wyznaczanie terenów inwestycyjnych (o przeznaczeniu gospodarczym) wyłącznie w rejonach dobrze dostępnych w komunikacji drogowej
- adaptacja istniejących urządzeń i wskazanie nowych terenów rozwoju energetyki odnawialnej.

Podsumowując, należy stwierdzić, że na etapie koncepcji rozwoju i zagospodarowania gminy, zdecydowano o wyborze wariantu, który przy obecnych i dających się przewidzieć w przyszłości uwarunkowaniach, zapewnia optymalny sposób realizacji szeroko rozumianych interesów gminy – przy minimalizowaniu skali przekształceń (czyli unikając przewymiarowania terenów do przekształceń).

SYNTEZA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Studium jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzanym dla jej całego obszaru. Pełni ono rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju ustalanego m.in. w Strategii rozwoju, a także przy sporządzaniu wieloletnich planów inwestycyjnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przede wszystkim w zakresie realizacji inwestycji publicznych. Jest również dokumentem formalnym przy przygotowaniu aplikacji o przyznanie środków z funduszy europejskich. Studium nie jest jednak przepisem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji.

Studium składa się z czterech części:

- uwarunkowań rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy,
- kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzasadnienia rozwiązań przyjętych w Studium oraz syntezy ustaleń Studium,
- rysunku Studium dla gminy.

W części poświęconej uwarunkowaniom przedstawiono kompleksową charakterystykę stanu istniejącego oraz ocenę

dotychczasowego zagospodarowania z identyfikacją cech zagospodarowania stanowiących mocne i słabe strony gminy. Część poświęcona kierunkom zagospodarowania przestrzennego zawiera ustalenia – zarówno o charakterze postulatywnym, jak i ustalenia wiążące z zakresu planowania dalszego rozwoju zagospodarowania gminy.

Przyjmuje się następujące założenia rozwoju gminy (które leżały u podstaw formułowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania gminy):

1. Gmina Dąbrowa Biskupia jest gminą o tradycyjnym wiejskim charakterze i dominującym znaczeniu rolnictwa (zarówno pod względem źródeł utrzymania ludności, jak i charakteru zagospodarowania gminy). Zakłada się utrzymanie produkcji żywności jako dominującej funkcji gminy - w tym celu chronić się będzie rolniczą przestrzeń produkcyjną (realizacja innych funkcji będzie uwzględniać priorytet ochrony gruntów najwyższych klas) oraz stymulować działalności pozarolnicze korzystnie wpływające na rozwój rolnictwa (zwłaszcza przetwórstwo rolno-spożywcze oraz usługi dla rolnictwa).
2. Miejscowość Dąbrowa Biskupia pozostanie ośrodkiem usługowym o znaczeniu lokalnym. Priorytetem jest rozwój usług publicznych oraz stwarzanie warunków do rozwoju usługowych działalności komercyjnych - czyli zapewnianie jak najlepszych warunków obsługi ludności gminy.
3. Prognoza demograficzna wskazuje na stagnację liczby mieszkańców, a więc nie zachodzi potrzeba wyznaczania rozległych terenów rozwojowych na potrzeby zabudowy mieszkaniowej.
4. Na terenie gminy zakłada się wyznaczenie terenów na cele rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych.
5. Na terenie gminy zakłada się rozwój - na niewielką skalę - funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej - realizowanej w zabudowie o charakterze letniskowym.

U podstaw szczegółowych zastosowanych rozwiązań planistycznych (projektowych) leżały następujące założenia:

1. Założenie dostosowania zagospodarowania do prognozowanych zmian liczby ludności i charakteru funkcjonalnego gminy.
2. Założenie optymalizacji w zakresie pełnienia zadań własnych gminy - głównie poprzez zasadę koncentracji zagospodarowania.
3. Dążenie do uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, zwłaszcza w kontekście zamiaru rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych - funkcji dotąd nie obecnej na terenie gminy (dotychczasowe dokumenty planistyczne - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - nie przewidywały rozwoju tego typu działalności).
4. Założenie umiarkowanej skali planowanych zmian zagospodarowania. W zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej i towarzyszących usług zakłada się przede wszystkim uzupełnianie istniejącej zabudowy i rozwój na niewielką skalę w sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Wyznacza się tereny pod rozwój działalności gospodarczych - w lokalizacjach dobrze dostępnych w sieci drogowej.

ZAŁOŻENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Struktura gminy i ogólne założenia różnicowania polityki przestrzennej

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy określono na podstawie charakteru funkcjonalnego (to znaczy funkcji realizowanych na danym obszarze i ich wzajemnych relacji – zwłaszcza dominującego znaczenia jednej z nich) oraz charakteru zagospodarowania, w poszczególnych częściach gminy. Gmina, mimo iż zajmuje stosunkowo dużą powierzchnię, charakteryzuje się niezbyt dużym zróżnicowaniem przestrzeni (czytelny jest przede wszystkim podział na tereny leśne i rolne) - na jej terenie wyróżniono 6 jednostek struktury przestrzennej (będących jednostkami polityki przestrzennej).

Wyróżniono jednostki:

a) **wielofunkcyjną jednostką centralną - obejmującą miejscowość gminną (oznaczoną na załączniku symbolem A).** W jednostce tej koncentrują się zróżnicowane funkcje społeczno-gospodarcze, typowe dla wiejskich siedzib gmin – wskazać tu należy przede wszystkim funkcje: usługowe (zarówno usługi publiczne, takie jak administracyjne, związane z oświatą, ochroną zdrowia, kulturą, bezpieczeństwem, jak i komercyjne – związane z handlem i naprawami, usługami materialnymi dla ludności), ale również gospodarcze (rzemiosło), mieszkaniowe (jest to największa miejscowość w gminie), ale także rolne - rolnictwo pozostaje ważnym źródłem utrzymania znacznej części ludności wsi Dąbrowa Biskupia, a tereny otwarte w zdecydowanej większości są użytkowane rolniczo. Jednostka jest predestynowana do kontynuacji obecnego charakteru - to znaczy rozwoju usług, rozwoju gospodarczego oraz kontynuacji rolniczego wykorzystania terenów otwartych.

W zakresie rozwoju gospodarki, ze względu na lokalne uwarunkowania, wskazuje się preferencje przede wszystkim dla

rozwoju działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych płodów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością (tworzenie miejsc pracy), małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko. Wskazuje się konieczność dostosowania skali, charakteru i uciążliwości do sąsiedztwa terenów mieszkaniowych (wykluczenie możliwości lokalizacji przedsięwzięć kolizyjnych).

Wskazuje się następujący profil funkcjonalny jednostki A:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: usługowa o znaczeniu gminnym (siedziba gminy) i mieszkaniowa (miejscowość szczególnie predestynowana do koncentracji nowej zabudowy mieszkaniowej)
- funkcje uzupełniające – rolnicza i gospodarcza

b) jednostki rolniczo-osadnicze (oznaczone na załączniku symbolami B i C) – obejmują obszary o rolniczym charakterze, w których korzystne lub bardzo korzystne warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa pozwalają na wysokoefektywny rozwój tej funkcji. Na obszarach tych rozwinęły się także inne funkcje – w tym pozarolnicze działalności gospodarcze lub funkcja mieszkaniowa związana z wyjazdami do pracy poza swoją miejscowość. Rolnictwo pełni tu bardzo ważną rolę gospodarczą (jako źródło dochodów) i społeczną (tożsamość społeczna i zawodowa ludności). Ze względu na brak ciągłości przestrzennej obszarów osadniczo-rolniczych, na terenie gminy wyróżniono 2 jednostki o takim charakterze: leżącą w północnej części gminy (oznaczoną jako B) oraz leżącą w południowej części gminy (oznaczoną jako C).

Głównym założeniem rozwoju jest tu kontynuacja obecnego charakteru z utrzymywaniem bardzo dużego znaczenia funkcji rolniczej oraz stwarzanie warunków dla aktywizacji funkcji pozarolniczych poprzez wyznaczanie terenów inwestycyjnych w rejonach dobrze dostępnych z dróg wojewódzkich i powiatowych.

Zakłada się rozwój zagospodarowania mieszkaniowego i usługowego przede wszystkim na bazie zabudowy istniejącej (uzupełnianie, modernizacja, rozbudowa, przekształcenia, rehabilitacja) lub poprzez jej kontynuację w bezpośrednim sąsiedztwie.

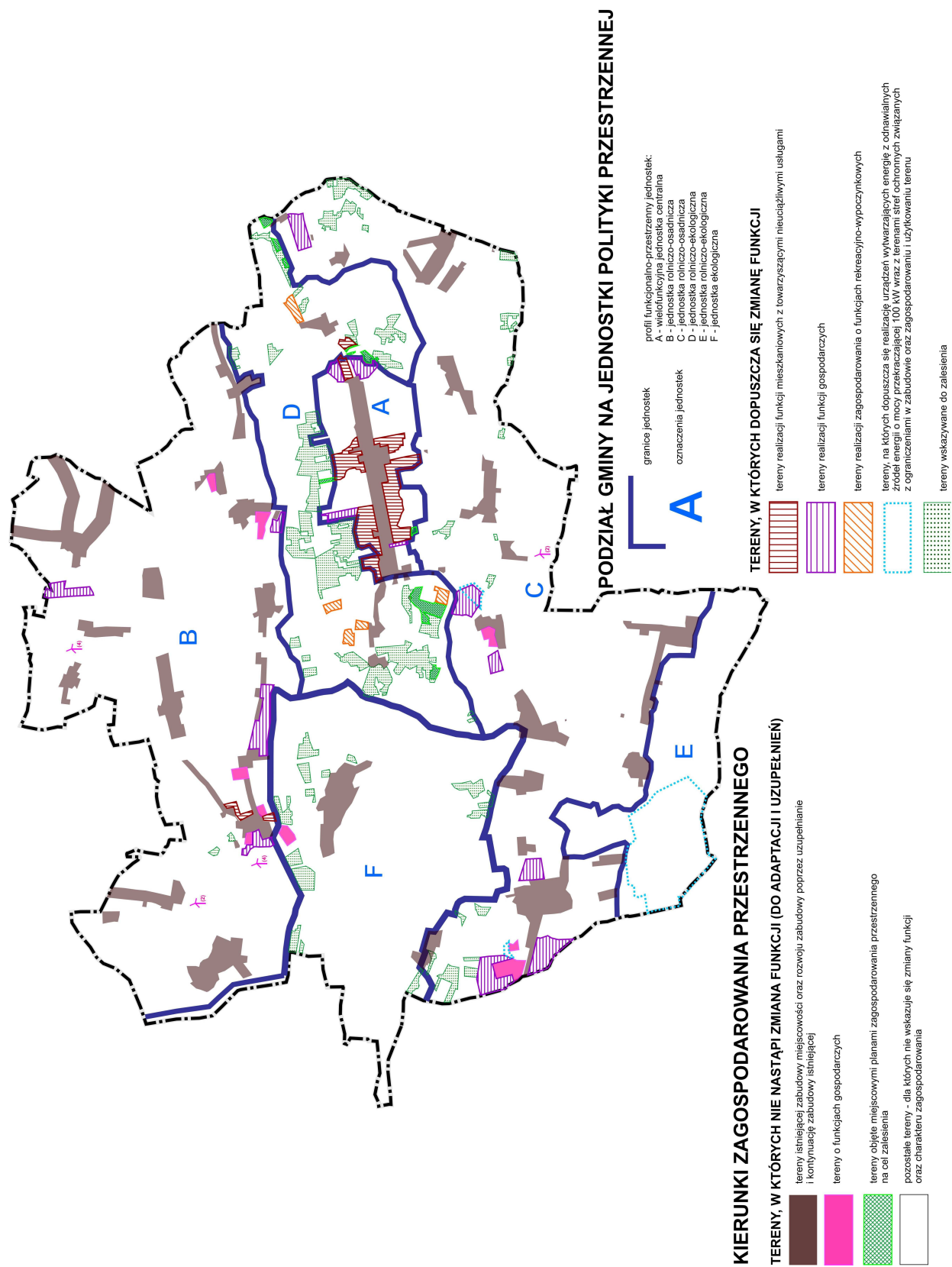
W zakresie rozwoju gospodarki w jednostkach rolniczo-osadniczych, ze względu na lokalne uwarunkowania, wskazuje się preferencje przede wszystkim dla rozwoju działalności z zakresu przetwórstwa rolno-spożywczego lokalnych płodów rolnych, logistyki i magazynowania, w tym zwłaszcza działalności cechujących się wysoką pracochłonnością (tworzenie miejsc pracy), małą wodochłonnością oraz niewielką skalą ogólnych oddziaływań na środowisko. Wskazuje się konieczność dostosowania skali, charakteru i uciążliwości do sąsiedztwa terenów mieszkaniowych (wykluczenie możliwości lokalizacji przedsięwzięć kolizyjnych).

Wskazuje się następujący profil funkcjonalny jednostek B i C:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: rolnicza i mieszkaniowa
- funkcje uzupełniające – gospodarcza, produkcji energii odnawialnej (istniejące elektrownie wiatrowe - do czasu ich likwidacji), usługowa (Ośniszczewko, Parchanie, Pieranie i Radojewice wskazuje się jako uzupełniające ośrodki obsługi), usługowa wyspecjalizowana (Parchanie - usługi opiekuńcze)

c) jednostki rolniczo-ekologiczne (oznaczone na załączniku symbolami D i E) – obejmują obszary o charakterze rolniczo-leśnym, z dużym udziałem gruntów organicznych (wysoki poziom wód gruntowych), umiarkowanej lub słabej przydatności rolniczej gleb z niezbyt dużą liczbą mieszkańców. Ze względu na brak ciągłości przestrzennej, na terenie gminy wyróżniono 2 jednostki o takim charakterze: leżącą w środkowo-wschodniej części gminy (oznaczoną jako D) oraz leżącą w południowej części gminy (oznaczoną jako E). Jednostka D cechuje się wyższą lesistością, podczas gdy jednostka E dużym udziałem gruntów organicznych i wykorzystaniem dużej części terenu jako użytki zielone. Rolnictwo cechuje się dosyć małą efektywnością, choć wykazuje dobre predyspozycje dla upraw mniej wymagających, produkcji ekologicznej, pewnych form hodowli. Ze względu na ryzyko zagrożenia wód powierzchniowych oraz podziemnych - należy ograniczać zabiegi agrotechniczne stwarzające tego typu zagrożenia. Jednostki D i E są predestynowane do zwiększania zalesień (wyłączenia z produkcji rolnej i przeznaczanie na zalesienia terenów najmniej przydatnych dla produkcji rolnej) oraz dla realizacji zabudowy rekreacyjnej (w formie zabudowy letniskowej - w jednostce D).

Głównym założeniem rozwoju jest tu więc: zwiększania zalesień, kontynuacja kierunków produkcji rolniczej adekwatnych do warunków glebowych, rozwój zabudowy letniskowej (w jednostce D). Jako funkcję uzupełniającą w jednostce E dopuszcza się także rozwój energetyki bazującej na źródłach odnawialnych (w części zachodniej). W obydwu jednostkach należy unikać zwiększania liczby stałych mieszkańców - adaptuje się istniejące zagospodarowanie mieszkaniowe i usługowe oraz dopuszcza jego modernizację, przekształcenia, rehabilitację.

Rysunek. Struktura przestrzenna i kierunki zagospodarowania przestrzeni gminy.

Wskazuje się następujący profil funkcjonalny jednostek D i E:

- dominujące funkcje – równorzędne funkcje dominujące: rolnicza (o małej intensywności) i leśna
- funkcje uzupełniające – mieszkaniowa, rekreacyjno-wypoczynkowa, energetyka odnawialna (dotyczy jednostki E)

d) **jednostka ekologiczna (oznaczoną na załączniku symbolem F)**. Jednostka leży w środkowo-zachodniej części gminy i obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich (cała jednostka F objęta ochroną). Jest w zdecydowanej większości zalesiona, ale obejmuje także zabudowę miejscowości Rejna (w całości położoną na obszarze chronionym) oraz części miejscowości Niemojowo i Modliborzyce, a także niewielkie powierzchnie rolne o niskiej przydatności rolniczej. Uwzględniając ogólny rolniczy charakter gminy (ale także charakter szerszego sąsiedztwa gminy) - silnie przekształcony antropogennie i wykazujący niewiele walorów naturalnych lub zbliżonych do naturalnych – strefa F pełni szczególnie ważne funkcje ekologiczne i powinna być chroniona przed przekształceniami oraz degradacją.

Głównym założeniem rozwoju jest tu kontynuacja obecnego charakteru z utrzymywaniem bardzo dużego znaczenia funkcji ochronnej, której podporządkowane będą pozostałe działalności. Rozwój zabudowy w miejscowościach Rejna, Niemojowo i Modliborzyce na bazie zabudowy istniejącej (uzupełnianie, modernizacja, rozbudowa, przekształcenia, rehabilitacja) lub poprzez jej kontynuację w bezpośrednim sąsiedztwie.

W zakresie rozwoju gospodarki wskazuje się na konieczność zachowania bardzo małej skali oddziaływań na środowisko, bez preferencji co do branż przedsiębiorczości. Wskazuje się celowość realizacji ogólnodostępnego zagospodarowania służącego turystyce i rekreacji oraz edukacji ekologicznej.

Wskazuje się następujący profil funkcjonalny jednostki F:

- dominująca funkcja – ochronna (tereny chronione w ramach obszaru chronionego krajobrazu)
- funkcje uzupełniające – rekreacyjna i związana z edukacją ekologiczną, rolnicza (o charakterze ekstensywnym), mieszkaniowa (na bazie istniejących miejscowości)

Mieszkańcy gminy

Zakłada się, iż liczba ludności gminy w kolejnych latach będzie stagnować - ewentualne zmiany mogą być bardzo niewielkie nie wpłyną (pod względem liczby mieszkańców) na konieczność reorganizacji zadań własnych gminy. Zайдą jednak ważne zmiany w strukturze wieku. Przede wszystkim rosnąć będzie liczba mieszkańców starszych, co wymaga działań na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej ukierunkowanej do tej grupy odbiorców.

Gospodarka

W zakresie pełnionych funkcji należy wskazać na dobrze rozwinięte rolnictwo, które pozostanie wiodącą funkcją dla większości miejscowości gminy. Gmina prezentuje sprzyjające warunki rozwoju rolnictwa.

Na obszarach wiejskich całej gminy należy dążyć do rozwoju o charakterze wielofunkcyjnym – zróżnicowanym, w tym przede wszystkim rozwój przechowalnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, jednak o charakterze dostosowanym do możliwości odbioru ścieków. Nie należy oczekiwać bardzo intensywnego rozwoju przedsiębiorczości, stąd też Studium jest ukierunkowane na jej umiarkowany rozwój. Preferuje się przedsiębiorczość na bazie lokalnych płodów rolnych - raczej przedsięwzięcia o małej lub umiarkowanej skali. Powyższe założenie jest podyktowane troską o stan środowiska oraz kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców.

Dostępność komunikacyjna

Dostępność zewnętrzna realizowana będzie za pomocą dróg wojewódzkich i powiatowych. Sieć drogowa jest relatywnie dobrze rozwinięta i zapewnia dobry dostęp do większości miejscowości. Dostępność wewnętrzną należy poprawić poprzez modernizację dróg powiatowych i gminnych. Należy rozwijać komunikację publiczną – zwłaszcza w relacjach do Inowrocławia i Gniewkowa (dojazd od stacji PKP w Gniewkowie).

Infrastruktura techniczna

Rozwój infrastruktury technicznej jest w Studium postrzegany w trzech aspektach:

- jako narzędzie poprawy jakości życia mieszkańców (a więc kreowania gminy jako przestrzeni przyjaznej dla zamieszkania),

- jako narzędzie poprawy atrakcyjności inwestycyjnej (a więc kreowania gminy jako przestrzeni przyjaznej dla inwestowania)
- jako narzędzie ochrony środowiska przed antropopresją, poprzez ograniczanie emisji, oddziaływania, itp. (a więc kreowania gminy jako przestrzeni atrakcyjnej przyrodniczo).

Studium zakłada przede wszystkim dwa kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

- „przestrzenny” - czyli jej rozwój we wszystkich miejscowościach, gdzie jest to społecznie i ekonomicznie uzasadnione,
- „jakościowy” - czyli utrzymanie optymalnej sprawności i stanu technicznego sieci i urządzeń - zapewniających pewność funkcjonowania i zachowanie normatywnych parametrów.

Na terenie gminy dopuszcza się zróżnicowane inwestycje energetyczne w sektorze odnawialnych źródeł energii, przy czym wprowadza się ograniczenia przestrzenne mające na celu minimalizowanie oddziaływań na ludność, środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

Jednym z nadrzędnych założeń Studium jest zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Ze względu na panujące w gminie uwarunkowania, szczególnego znaczenia nabierają zagadnienia ochrony lasów, wód powierzchniowych i podziemnych, a także krajobrazu. W gminie znajdują się umiarkowanie duże powierzchnie gruntów pochodzenia organicznego. Gmina jest w niewielkim stopniu objęta powierzchniovymi formami ochrony przyrody - występują obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Walory przyrodnicze oraz kulturowe, są postrzegane jako czynniki aktywizacji turystycznej – ale o stosunkowo niewielkim znaczeniu.